

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2005-2006

2 december 2005

ONTWERP VAN DECREET

**houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2006**

BELEIDSBRIEF

**Internationaal Ondernemen
Beleidsprioriteiten 2005-2006**

BELEIDSBRIEF

**Toerisme
Beleidsprioriteiten 2005-2006**

BELEIDSBRIEF

**Buitenlands Beleid
Beleidsprioriteiten 2005-2006**

BELEIDSBRIEF

**Ontwikkelingssamenwerking
Beleidsprioriteiten 2005-2006**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden,
Internationale Samenwerking en Toerisme
uitgebracht door mevrouw Stern Demeulenaere, de heer Johan Verstreken
en mevrouw Anne Marie Hoebeke
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire.

Vaste leden:

de heren Stefaan Sintobin, Roland Van Goethem, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, John Vrancken;

de dames Sabine Poleyn, Miet Smet, de heren Luc Van den Brande, Johan Verstreken;

mevrouw Stern Demeulenaere, de heer Jaak Gabriels, mevrouw Anne Marie Hoebeke;

de heren Gilbert Bossuyt, Bart Caron, Jan Roegiers.

Plaatsvervangers:

mevrouw Agnes Bruyninckx, de heer Werner Marginet, mevrouw Marie-Rose Morel, de heer Christian Verougstraete, mevrouw Linda Vissers;

de heren Hubert Brouns, Ludwig Caluwé, Stefaan De Clerck, mevrouw Trees Merckx-Van Goey;

de heren Jean-Marie Dedecker, Louis Bril, Marc van den Abeelen;

de heren Kurt De Loor, Jacky Maes, mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh.

Toegevoegde leden:

de heer Eloi Glorieux;

de heer Jan Loones.

546 (2005-2006)

– Nr. 1: Beleidsbrief

547 (2005-2006)

– Nr. 1: Beleidsbrief

Zie:

15 (2005-2006)

- Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
- Nrs. 2 en 3: Amendementen
- Nr. 4-A: Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetsevaluatie
- Nr. 4-B: Verslag namens de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand

12-A (2004-2005)

- Nr. 1: Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

13 (2005-2006)

- Nr. 1-A en B: Toelichtingen bij de begroting

16 (2005-2006)

- Nr. 1: Verslag van het Rekenhof

Zie ook:

586 (2005-2006)

- Nr. 1: Beleidsbrief
- Nr. 2: Motie van aanbeveling

550 (2005-2006)

- Nr. 1: Beleidsbrief

INHOUD

	Blz.
Deel I: Internationaal ondernemen	5
1. Toelichting door mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel ..	5
1.1 Toelichting bij de beleidsbrief	5
1.2 Toelichting bij de uitgavenbegroting.....	8
2. Bespreking	10
2.1 Vragen en opmerkingen van de leden	10
A. Tussenkomsst van de heer Luk Van Nieuwenhuysen	10
B. Tussenkomsst van mevrouw Miet Smet	12
C. Tussenkomsst van mevrouw Stern Demeulenaere.....	13
D. Tussenkomsst van mevrouw Sabine Poleyn	14
E. Tussenkomsst van de heer Roland Van Goethem	14
F. Tussenkomsst van de heer Karim Van Overmeire.....	14
2.2 Antwoorden van de minister	15
3. Indicatieve stemmingen.....	18
Deel II: Toerisme	19
1. Toelichting door de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme	19
1.1 Toelichting bij de uitgavenbegroting.....	19
1.2 Toelichting bij de beleidsbrief	20
2. Bespreking	23
2.1 Vragen en opmerkingen van de leden	23
A. Tussenkomsst van de heer Stefaan Sintobin	23
B. Tussenkomsst van mevrouw Stern Demeulenaere.....	25
C. Tussenkomsst van de heer Johan Verstreken.....	26
D. Tussenkomsst van mevrouw Sabine Poleyn	30
E. Tussenkomsst van de heer Luk Van Nieuwenhuysen	30
F. Tussenkomsst van de heer Karim Van Overmeire.....	30
2.2 Antwoorden van de minister	30
2.3 Slotreplieken	35
3. Indicatieve stemmingen.....	36
Deel III: Algemeen buitenlands beleid	37
1. Toelichting door de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme	37
1.1 Toelichting bij de uitgavenbegroting	37
1.2 Toelichting bij de beleidsbrief.....	37

2. Bespreking	42
2.1 Vragen en opmerkingen van de leden	42
A. Tussenkost van mevrouw Miet Smet	42
B. Tussenkost van mevrouw Anne Marie Hoebeke	43
C. Tussenkost van de heer Gilbert Bossuyt	44
D. Tussenkost van de heer Karim Van Overmeire	45
E. Tussenkost van mevrouw Sabine Poleyn	47
F. Tussenkost van de heer Luk Van Nieuwenhuysen	47
2.2 Antwoorden van de minister	48
3. Indicatieve stemmingen	55
Deel IV : Ontwikkelingssamenwerking	55
1. Toelichting door de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme	55
1.1 Toelichting bij de uitgavenbegroting	55
1.2 Toelichting bij de beleidsbrief	55
2. Bespreking	57
2.1 Vragen en opmerkingen van de leden	57
A. Tussenkost van de heer John Vrancken	57
B. Tussenkost van mevrouw Stern Demeulenaere	59
C. Tussenkost van mevrouw Sabine Poleyn	60
D. Tussenkost van de heer Jef Tavernier	63
2.2 Antwoorden van de minister	63
3. Indicatieve stemmingen	69

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme heeft op data van dinsdag 22 november en dinsdag 29 november 2005 de aan haar toegewezen elementen en bepalingen van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2006 besproken en indicatief goedgekeurd.

Overeenkomstig de terzake bestaande bevoegdheidsverdeling binnen de Vlaamse Regering, bestond de bespreking uit vier onderscheiden luiken, te weten: internationaal ondernemen, toerisme, buitenlands beleid en ontwikkelingssamenwerking. Tijdens de middagvergadering van dinsdag 22 november 2005 werd het luik ‘internationaal ondernemen’ toegelicht door minister Fientje Moerman, terwijl het luik ‘toerisme’ werd toegelicht door minister Geert Bourgeois. Op datum van dinsdag 29 november – eveneens tijdens de middagvergadering – gaf deze laatste ook toelichting bij de luiken ‘buitenlands beleid’ en ‘ontwikkelingssamenwerking’.

Overeenkomstig artikel 74, lid 4, van het Reglement van het Vlaams Parlement, werden de beleidsbrieven die betrekking hebben op de genoemde beleidsdomeinen samen met de uitgavenbegroting besproken. Voor minister Fientje Moerman gaat het daarbij over de beleidsbrief ‘Internationaal Ondernemen – Beleidsprioriteiten 2005-2006’ (*Parl. St. VI. Parl. 2005-06, nr. 586/1*) voor minister Geert Bourgeois respectievelijk over de beleidsbrieven ‘Toerisme – Beleidsprioriteiten 2005-2006’ (*Parl. St. VI. Parl. 2005-06, nr. 550/1*), ‘Buitenlands Beleid – Beleidsprioriteiten 2005-2006’ (*Parl. St. VI. Parl. 2005-06, nr. 546/1*) en ‘Ontwikkelingssamenwerking – Beleidsprioriteiten 2005-2006’ (*Parl. St. VI. Parl. 2005-06, nr. 547/1*).

Mevrouw Stern Demeulenaere stelde het verslag op van de bespreking van het luik ‘internationaal ondernemen’ (uitgavenbegroting en beleidsbrief), de heer Johan Verstreken nam de bespreking van het luik ‘toerisme’ voor zijn rekening en mevrouw Anne Marie Hoebeke bracht verslag uit over zowel het luik ‘buitenlands beleid’ als het luik ‘ontwikkelingssamenwerking’. Elk van de genoemde deelbesprekingen maakte tevens het voorwerp uit van een afzonderlijke indicatieve stemming. De stemming over het luik ‘internationaal ondernemen’ ging door op datum van dinsdag 22 november 2005. Alle overige stemmingen

vonden plaats op datum van dinsdag 29 november 2005.

DEEL I: INTERNATIONAAL ONDERNEMEN

1. Toelichting door mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel

1.1 Toelichting bij de beleidsbrief

Bij de aanvang van haar uiteenzetting wijst minister Fientje Moerman erop dat de beleidsbrief Internationaal Ondernemen uitgaat van drie basisprincipes. Ten eerste dient Vlaanderen zijn eigen bevoegdheden inzake internationaal ondernemen ten volle te benutten. Ten tweede dient Vlaanderen de bedrijven een efficiënte en een kwaliteitsvolle dienstverlening te geven. Ten derde dient Vlaanderen samen te werken met alle andere private of publieke, binnen- of buitenlandse betrokkenen.

Het afzet- en uitvoerbeleid zijn vrijwel volledig een regionale bevoegdheid. Dat is zo bepaald in de verschillende opeenvolgende grondwetsherzieningen, met als voorlopig eindpunt de bijzondere wet van 13 juli 2001 houdende overdracht van diverse bevoegdheden aan de gewesten en de gemeenschappen. Enkel de bevoegdheid om waarborgen te verstrekken tegen uitvoer-, invoer- en investeringsrisico's, en de bevoegdheid over het multilaterale handelsbeleid zijn nog in federale handen. Hierin hebben echter ook de gewesten een input.

De federale overheid erkent en onderkent deze bevoegdheid. De minister verwijst terzake naar de omzendbrief van maart 2004 van de vorige federale minister van Buitenlandse Zaken, de heer Louis Michel, over de gezamenlijke zendingen onder voorzitterschap van de Prins. Tevens wijst ze er op dat ook de huidige federale minister van Buitenlandse Zaken, de heer Karel De Gucht, vorig jaar een omzendbrief over de subsidiëring van de gemengde kamers van koophandel in die zin opstelde.

Voor Vlaanderen is het belangrijk dat alle aspecten van het federale beleid die kunnen bijdragen tot het uitoefenen van de Vlaamse bevoegdheid, op het

Vlaamse beleid worden afgestemd. Deze bepaling staat in de aanvullende regeringsverklaring van de minister-president van 18 mei 2005. Het is de intentie van minister Moerman om deze bevoegdheden ten volle aan te grijpen en uit te oefenen.

De minister poneert daarbij dat de middelen die Vlaanderen vrijmaakt voor de bevordering van het internationale ondernemen efficiënt moeten worden ingezet. De overheid moet een betrouwbare partner zijn van de ondernemers met internationale aspiraties. De overheid moet die ondernemers een kwaliteitsvolle dienstverlening bezorgen.

De fusie van Export Vlaanderen en de Dienst Investeren in Vlaanderen tot het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen (FIT – Flanders Investment and Trade), past in deze optiek. De integratie van de provinciale kantoren van FIT in de op te richten unieke toegangspoort voor bedrijven tot de Vlaamse diensten en agentschappen, het Vlaams Agentschap Ondernemen, moet eveneens in dit licht worden bekeken.

Als EVA (extern verzelfstandigd agentschap) heeft FIT een grote autonomie om zijn opdracht te realiseren. Conform de BBB-richtlijnen (beter bestuurlijk beleid) zal dan ook op korte termijn een beheersovereenkomst worden afgesloten met de raad van bestuur. De eerste gesprekken daarover zijn al achter de rug. De raad van bestuur van FIT heeft op 27 oktober het recentste ontwerp van beheersovereenkomst besproken.

In die beheersovereenkomst zal, met recht en rede, grote nadruk gelegd worden op prestatiemeting en klantentevredenheid. FIT zal moeten aantonen dat de overheidsmiddelen op een efficiënte, doelgerichte en kostenefficiënte manier worden gebruikt. Dat zal vertaald worden in objectieve prestatie-indicatoren.

Meer autonomie verlenen impliceert volgens de minister ook rekenschap en verantwoording afleggen. De beste manier om dat te regelen is een duidelijke beheersovereenkomst die de verwachtingen bevat, naast de wijze waarop een en ander gerealiseerd dient te worden en de kwalitatieve en kwantitatieve criteria.

Het is de bedoeling dat Vlaanderen zijn bevoegdheden inzake buitenlandse handel ten volle uitoefent. De minister beklemtoont daarbij dat zulks niet inhoudt dat Vlaanderen alles op zijn eentje zal doen.

Als autonome regio is het steeds mogelijk samen te werken met andere entiteiten als dat een meerwaarde oplevert voor de bedrijven en de Vlaamse economie. Het is de bedoeling van minister Moerman om de samenwerkingsmogelijkheden ten volle te benutten. Binnen Vlaanderen zal worden samengewerkt met economische actoren als de kamers voor handel en nijverheid, de werkgeversverenigingen en de beroepsfederaties. Binnen België zal worden samengewerkt met de andere gewesten. Buiten België met andere regio's, met Vlamingen in het buitenland en met buitenlanders die een bijzondere band hebben met Vlaanderen.

Vervolgens geeft de minister een overzicht van de realisaties en actiepunten. Een belangrijke mijlpaal in 2005 was de inwerkingtreding van FIT op 1 juli. FIT is meer dan een optelsom van Export Vlaanderen en de Dienst Investeren in Vlaanderen. De dienstverlening van het nieuwe agentschap moet in het teken staan van het brede en complexe speelveld dat internationaal ondernemen is. FIT is meer dan de combinatie van exportpromotie en investeringen aantrekken. Internationaal ondernemen omvat heel wat mengvormen.

Vanuit het oogpunt van de moderne netwerkeconomie maakt de bevordering van alle mogelijke vormen van grensoverschrijdende samenwerking tussen bedrijven deel uit van het FIT-takenpakket. Voorbeelden van dergelijke nieuwe samenwerkingsvormen zijn internationale partnerships, technologietransfers, licentieakkoorden, outsourcing, investeren in het buitenland enzovoort. Een continue actualisering en optimalisering van de FIT-diensten zal daarbij noodzakelijk zijn om tegemoet te komen aan de steeds wijzigende context en omgeving.

De minister wijst er verder op dat er ondertussen ook een nieuwe raad van bestuur is aangetreden bij FIT. Met deze raad van bestuur wordt, zoals gezegd, op dit ogenblik onderhandeld over een nieuwe beheersovereenkomst. De beheersovereenkomst bevat drie strategische doelstellingen en één kwaliteitsnorm: het bevorderen van het internationale ondernemen in Vlaanderen, het aantrekken van buitenlandse investeringen in Vlaanderen, het bevorderen van duurzaam en ethisch internationaal ondernemen en het verstrekken van een dienstverlening die op mondiaal niveau tot de absolute top behoort.

Het bevorderen van duurzaam en ethisch internationaal ondernemen is een nieuwigheid. Voor FIT is

daarbij vooral een sensibiliserende rol weggelegd. De Vlaamse economische vertegenwoordigers moeten bedrijven informeren over internationaal bindende normen, internationale codes en de in het land gangbare sociale normen, arbeidsnormen en milieunormen. Duurzaam en ethisch internationaal ondernemen wordt een generiek aandachtspunt in het aanwenden van de financiële steuninstrumenten voor internationaal ondernemen.

Omdat de organisatie op dit ogenblik nog over onvoldoende kennis beschikt over dit aspect, zullen alle buitenlandse vertegenwoordigers van FIT en van de bi- en trilaterale posten tijdens de Vlaamse economische ‘diplodagen’ van 9 en 10 januari 2006 kennismaken met het nieuwe departement, de werking van FIT en geïnformeerd worden over duurzaam en ethisch internationaal ondernemen. In de beheersovereenkomst wordt terzake vermeld dat de Vlaamse economische diplomaten voortaan jaarlijks zullen plaatsvinden en dat ze telkens over een specifiek thema zullen gaan.

In het kader van de actualisering en optimalisering van het dienstenaanbod, vestigt de minister de aandacht op de dienstencentra. Een nieuwe markt verkennen is een tijdrovende en geldverslindende opdracht. Om de voordelen van een traditioneel dienstencentrum te koppelen aan de voordelen van individuele begeleiding en ervaringsuitwisseling, beschikt FIT al een achttal jaar over een Vlaams bedrijvent centrum in Shanghai. Een tiental Vlaamse ondernemingen heeft zijn eerste stappen gezet op de Chinese markt met de hulp van dit – financieel zelfbedruipende – dienstencentrum. FIT onderzoekt in welke landen of steden zo’n bedrijvent centrum aangewezen is. Het resultaat van de studie wordt begin 2006 verwacht.

Vanwege de omvang en het economisch potentieel van China wordt bijzondere aandacht besteed aan dat land. De minister wijst er daarbij op dat er in China bijvoorbeeld een tweehonderdtal zogenaamde ‘provinciesteden’ zijn met meer dan één miljoen inwoners. Bepaalde Chinese regio’s kennen al jarenlang een gemiddelde economische groei van 18 procent.

Er zijn regio’s waar al heel lang Vlaamse bedrijven actief zijn. Zij hebben het pad geëffend voor andere bedrijven. Zo zijn Janssen Pharmaceutica NV, Bekaert en Picanol al jaren actief in China. Deze Vlaamse bedrijven zijn dan ook al sterk ingebed ter plaatse. Bedrijvent centra in de betreffende Chinese

regio’s zijn dus zeker een optie. Kortom, bij de optimalisering van het dienstenaanbod hoort ook de oprichting van dienstencentra in het buitenland.

Een ander aspect is het aantrekken van buitenlandse investeerders naar Vlaanderen. Eén van de sterkste troeven daarbij is de centrale ligging, maar landen zoals Tsjechië promoten eveneens hun centrale ligging als troef voor logistieke activiteiten voor de Europese markt. Vlaanderen mag dus zeker niet wegzakken in zelfgenoegzaamheid. Om onze centrale ligging te blijven benutten, is het belangrijk om buitenlandse bedrijven te overtuigen om hier een prospectie- of vertegenwoordigingskantoor op te richten. Dat kunnen de voorbodes van latere investeringen zijn. Hoe groter de economische, culturele en geografische kloof, hoe meer begeleiding nodig is. Daarom wil de minister nagaan in welke mate de bestaande bedrijvent centra een instrument kunnen zijn bij het aantrekken van buitenlandse bedrijven. Heel specifiek denkt ze daarbij aan potentiële Chinese investeerders. Daarvoor zal FIT samenwerken met het Vlaams Agentschap Ondernemen, dat normaal gezien op 1 januari 2006 van start gaat, en met de provinciale ontwikkelingsmaatschappijen.

De investeringscijfers tonen aan dat het aantal buitenlandse investeringen in Vlaanderen voor het eerst sinds 2001 een positieve evolutie vertoont. Dat moet nader opgevolgd worden, temeer daar het netwerk van Vlaamse economische vertegenwoordigers nu ook bevoegd is voor prospectie bij potentiële buitenlandse investeerders in Vlaanderen. Daartoe is er een taskforce ‘buitenlandse investeringen’, die goedgekeurd is door de Vlaamse Regering op 1 juli 2005 en geïnstalleerd op 27 september 2005. Normaal komt die elke twee maand samen, maar vaker vergaderen is mogelijk. De minister wijst er dienaangaande ook op dat de taskforce niet alleen concrete dossiers kan behandelen, maar evenzeer voorstellen kan doen.

Een andere maatregel is het vermeerderen van het aantal buitenlandse posten waarop Vlaamse bedrijven en ondernemers een beroep kunnen doen. Op 15 februari hebben de bevoegde regionale ministers van Buitenlandse Handel – overigens op initiatief van de betrokken Vlaamse minister – beslist om hier rond samen te werken. De drie gewestelijke agentschappen hebben die afspraak op 26 oktober geformaliseerd in een tekst, die ze samen hebben ondertekend. Voortaan kunnen Vlaamse ondernemers terecht in 17 bijkomende posten in 15 bijkomende landen. Vanaf eind deze maand zal dat voelbaar zijn voor de

Vlaamse ondernemingen. Vaak bestond er echter al samenwerking op het terrein. Het is de bedoeling dat FIT dit gegeven geregeld zal evalueren.

Parallel met voornoemd akkoord komt er ook een bilateraal akkoord tussen FIT en de directie Buitenlandse Handel van het ministerie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende samenwerking voor het aantrekken van buitenlandse investeringen. Idealiter zou ook het Waalse Gewest daarbij betrokken moeten worden.

De minister heeft in haar beleidsbrief ook nadrukkelijk verwezen naar de belangrijke rol van mensen die in het buitenland verblijven en een bijzondere band hebben met Vlaanderen. Vooreerst zijn dat Vlamingen in het buitenland, maar het kunnen ook mensen zijn die hier gewerkt of gestudeerd hebben. In juni van dit jaar heeft de minister daarom de ‘Club Diaspora’ gelanceerd. Dat is een virtueel instrument om via een informeel netwerk de kennis en expertise van die personen met een bijzondere band met Vlaanderen rechtstreeks toegankelijk te maken voor ondernemingen en ondernemers in Vlaanderen. Het project is gestart in de Verenigde Staten maar wordt momenteel ook uitgewerkt in China. De komende maanden is het volgens de minister de bedoeling dat het wereldwijd verder wordt uitgebouwd. Er zijn al mensen in kaart gebracht in de Verenigde Staten, Canada en Mexico. In China is het recent opgestart, maar de databank bevat nu toch al een vijftigtal leden. De minister hoopt dat het netwerk goed presteert en permanent geactualiseerd wordt. Het belang van dergelijk netwerk is volgens haar niet te onderschatten. Een toegankelijk, geactualiseerd en uitgebreid bestand is een voorwaarde voor een goede werking ervan. Bij het FIT zijn er dan ook twee mensen fulltime mee bezig.

Het zevende punt is het flankerend financieel instrumentarium voor internationaal ondernemen dat het afgelopen jaar is uitgebouwd. Enerzijds is het actiedomein van de subsidieregeling voor activiteiten ter bevordering van het internationaal ondernemerschap uitgebreid om beter op de complexiteit in te spelen. De nieuwe regeling is op 1 oktober in werking getreden. Anderzijds is ook het Fonds Vlaanderen-Internationaal opgericht waarmee de Vlaamse overheid in buitenlandse investeringsprojecten van Vlaamse bedrijven kan investeren. De Participatiemaatschappij Vlaanderen zal dat fonds beheren. Het fonds kan over een periode van vijf jaar over in totaal 25 miljoen euro beschikken. Er wordt momenteel nog

gewacht op het fiat van de Europese Commissie om definitief van start te gaan.

Met betrekking tot de kwestie van de subsidiëring van de gemengde kamers van koophandel, stelt minister Fientje Moerman dat er in 2005 voor de gemengde kamers van koophandel in het buitenland bij wijze van overgangsmaatregel een cofinanciering van de gewesten en de federale overheid is afgesproken. Daarbij betaalt het federale niveau de helft en de drie gewesten de andere helft. De bijdrage van de gewesten wordt bepaald volgens hun aandeel in de financiering van het Agentschap voor Buitenlandse Handel, dus 62,2 procent voor Vlaanderen. Anderzijds wenst de minister dat de kamers, hetzij de Belgisch-Luxemburgse, hetzij de Vlaamse of andere, door een goede financiering de komende jaren een rol kunnen blijven spelen. Daarom wordt er een eigen Vlaamse subsidieregeling uitgewerkt waarvan de krachtlijnen al vastliggen. Vooreerst zal de subsidiëring gebeuren op projectmatige basis. Om zeker te zijn dat enkel de beste projecten gefinancierd worden zal er jaarlijks een open oproep gebeuren. De projecten zullen aan de hand van objectieve criteria gerangschikt worden. Kortom, er komt een objectivering van de processen en de projectmatige financiering.

1.2 Toelichting bij de uitgavenbegroting

De minister wenst tot slot een aantal aspecten van de uitgavenbegroting nader toe te lichten. De begroting voor de buitenlandse handel is terug te vinden in programma 51.4 ‘Buitenlandse Handel en Exportbevordering’. Het belangrijkste daarin zijn de dotaties aan het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen (FIT). Andere posten zijn de basisallocatie 12.20 ‘uitgaven met betrekking tot communicatie’, die een niet-gesplitst krediet van 92.000 euro omvat voor zowel interne als externe communicatie en basisallocatie 12.21 een niet-gesplitst krediet van 375.000 euro voor acties, realisaties, publicaties en manifestaties ter bevordering van de export.

Basisallocatie 30.03 is goed voor een niet-gesplitst krediet van 154.000 euro. Dat zijn de subsidies die voorzien moeten worden ter cofinanciering van Europese programma’s. Voor de medefinanciering van projecten in de programmaperiode 2000-2006 heeft Vlaanderen in het kader van het EFRO (Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling) 253 miljoen euro. De bijstandsverlening vanuit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling is maximaal de

helft van de totale projectkosten. Minimaal is dus een gelijkaardig bedrag aan Vlaamse middelen vereist. Dat kan worden gedragen door het Vlaamse Gewest, de provincies, gemeenten en de private sector.

De betrokken operationele programma's lopen over een periode van zeven jaar en vormen een samenhangend geheel van projecten, acties en maatregelen in uiteenlopende domeinen. Het gaat daarbij onder andere om advisering en begeleiding van KMO's inzake management en bedrijfsvoering, export en innovatie, om de promotie voor het aantrekken van buitenlandse investeringen, om infrastructuur en bedrijfshuisvesting (in casu bedrijventerreinen), om technologie en innovatie, enzovoort. In principe komt elke actie, die kan bijdragen tot de economische ontwikkeling van een gebied of tot samenwerking, in aanmerking voor EFRO-subsidies. De voorwaarden zijn wel dat de actie past in het programma en in het budget. Voor het vinden van die cofinancieringsmiddelen moet er – afhankelijk van het betrokken domein – een beroep gedaan worden op de functionele begrotingsartikelen van de betrokken departementen. Het voornoemd krediet van 154.000 euro is specifiek nodig om aan de cofinancieringsverplichting te kunnen voldoen voor acties in verband met exportbevordering en buitenlandse handel.

Basisallocatie 31.01 handelt over rentesubsidies in het kader van de buitenlandse handel. Daarvoor staat er een gesplitst ordonnanceringkrediet van 25.000 euro ingeschreven, dat betrekking heeft op dossiers goedgekeurd in 1994 en 1995. Die dossiers hebben een looptijd van 10 jaar en volgen een vastgesteld uitbetalingschema.

Basisallocatie 35.07 betreft subsidies ter cofinanciering van economische samenwerkingsprojecten met Zuid-Afrika. Het is een gesplitst ordonnanceringkrediet van 600.000 euro. Het is een nieuwe basisallocatie naar aanleiding van het samenwerkingsprogramma 2005-2006, ondertekend door Vlaanderen en Zuid-Afrika in Pretoria op 4 mei 2005. In het samenwerkingsprogramma wordt bepaald dat de administratie Economie door middel van een open oproep relevante actoren – dat kunnen publieke, semi-publieke en private actoren zijn – zal uitnodigen om projecten in te dienen over prioriteiten die vastliggen in het samenwerkingsprogramma. De prioriteiten zijn: het promoten van ondernemerschap, het creëren van een duurzame omgeving voor ondernemingen en ondernemers en het vergroten van de competitiviteit en de capaciteiten van alle vitale economische actoren. Het

is de bedoeling om capaciteitsopbouw te realiseren ten gunste van de Zuid-Afrikaanse partners en anderzijds de marktkansen van Vlaamse KMO's in Zuid-Afrika te vergroten door een versterkte aanwezigheid van de relevante Vlaamse economische actoren zoals de kamers van koophandel, werkgeversorganisaties, sociale partners enzovoort. De projecten hebben een gemiddelde looptijd van twee jaar. De financiering gebeurt volgens een uitbetalingstramien van 40 procent bij de opstart, 40 procent na indiening van een tussentijdse evaluatie en 20 procent na indiening van het eindverslag. De administratie Economie is de coördinerende instantie voor de voorbereiding van de open oproep, voor de beoordeling van de projectvoorstellen en de advisering aan de minister, de opvolging van de projecten, de uitbetaling van de subsidies en de financiële controle daarop.

Basisallocatie 41.03 is de dotatie voor het Agentschap voor Buitenlandse Handel. Het gaat over een niet-gesplitst krediet van 1.836.000 euro. Artikel 12 van het samenwerkingsakkoord van 24 mei 2002 tussen de federale overheid en de gewesten over de oprichting van het Agentschap voor Buitenlandse Handel, goedgekeurd bij decreet van 18 december 2002, bepaalt dat het agentschap wordt gefinancierd met een jaarlijkse federale dotatie en dat de gewesten een jaarlijkse financiële bijdrage leveren op basis van een verdeelsleutel gebaseerd op de personenbelasting. Ingevolge een akkoord tussen de federale premier en de regionale ministers-presidenten op 19 juli 2001 werd beslist om de federale dotatie aan te vullen met 2.863.000 euro, waarvan 1.785.000 euro voor rekening van Vlaanderen komt. Vanaf 2006 wordt het aangepaste basisbedrag op reguliere wijze geïndexeerd.

Voor het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen werd in 2006 een enkelvoudige begroting opgesteld. Voor dat jaar werkt men met één begrotings- en één boekhoudkundige structuur. Op operationeel vlak werden de buitenlandse kantoren van Export Vlaanderen en DIV geïntegreerd. Er werd één geïntegreerd ICT-platform gerealiseerd. De begroting 2006 is een begroting bij constant beleid. De ontvangsten voor 2006 zijn 47.604.000 euro. In 2005 was dat 45.313.000 euro. De stijging ten opzichte van 2005 komt volledig voort uit de indexering van de werkingsdotatie en de overdracht van subsidies voor haalbaarheidsstudies en uitrustingsgoederen. De dotaties waarover het FIT in 2006 zal kunnen beschikken zijn: de werkingsdotatie zijnde een niet-gesplitst krediet van 32.886.000 euro; de dotatie voor

financiële tegemoetkomingen ter bevordering van internationaal ondernemen met een gesplitst vastleggingskrediet van 3.582.000 en een gesplitst ordonnanceringskrediet van 3.282.000 euro; de dotatie voor haalbaarheidsstudies met betrekking tot bouwen milieuprojecten in het buitenland met Vlaamse betrokkenheid met een gesplitst vastleggingskrediet van 1.400.000 euro en een gesplitst ordonnanceringskrediet van 580.000 euro; een dotatie voor het ter beschikking stellen van Vlaamse uitrustingsgoederen met het oog op exportbevordering aan landen of regio's, aangeduid door de Vlaamse Regering met een gesplitst vastleggingskrediet van 5.810.000 euro en een gesplitst ordonnanceringskrediet van 3.700.000 euro. Aan de ontvangstenzijde bevinden zich voorts de eigen ontvangsten van 3.262.000 euro, de ontvangsten uit leningen en voorschotten van 1.505.000 euro en een saldo uit voorgaande jaren van 2.389.000 euro.

In 2006 zullen de uitgaven volgens de begroting 47.604.000 euro bedragen. In 2005 was dat 45.313.000 euro. De belangrijkste uitgavenpost zijn de personeelsgerelateerde uitgaven van 23.025.000 euro, goed voor net iets minder dan de helft van de totale uitgaven. Die uitgaven betreffen de bezoldiging in binnen- en buitenland, de huur van de privé-woningen van de Vlaamse economische vertegenwoordigers, de kosten van woon-werkverkeer, opleiding enzovoort. Het tweede onderdeel van de uitgaven zijn de werkingskosten en de uitgaven voor het patrimonium, ter waarde van 6.900.000 euro. Het betreft zowel in het binnen- als in het buitenland de huur en het onderhoud van de gebouwen, bureaukosten, elektriciteit, gas en water enzovoort. De derde uitgavenpost zijn de uitgaven met betrekking tot het actieprogramma van de instelling ter waarde van 7.700.000 euro constant. Het gaat over groepsbeursdeelnames, handelszendingen, seminars, investeringsopdrachten, individuele actieprogramma's van Vlaams economische vertegenwoordigers enzovoort.

De vierde post is het toekennen van financiële stimuli ten bedrage van 7.562.000 euro. In 2005 was dat 4.782.000 euro. Het betreft 3.282.000 euro subsidies aan ondernemingen en bedrijfsgroeperingen die bijdragen tot de bevordering van het internationale ondernemen, 580.000 euro haalbaarheidsstudies over buitenlandse bouw- en milieuprojecten met Vlaamse betrokkenheid en 3.700.000 euro uitrustingsgoederen voor exportbevordering aan landen of regio's aangeduid door de Vlaamse Regering. Een vijfde post zijn uitgaven voor orde en voorschotten, 1.500.000 euro. Uitgaven voor orde betreffen voornamelijk

voorschotten aan leveranciers en loonbeslag. De voorschotten slaan op voorschotten aan het Vlaamse Gewest, de andere gewesten en de bedrijven voor gezamenlijke acties.

Er is ook een bijkomend niet-gesplitst krediet van 10 miljoen euro voor exportbevordering. Voor 2006 staat dat ingeschreven op de provisie voor het economische relancebeleid. Dat is programma 24.6, basisallocatie 00.17. Het is de bedoeling om die bijkomende middelen in de loop van het begrotingsjaar te herverdelen over het Fonds Vlaanderen-Internationaal, de projectmatige financiering van de kamers van koophandel, de financiële stimuli en de incubatoren in het buitenland.

2. Bespreking

2.1 Vragen en opmerkingen van de leden

A. Tussenkoms van de heer Luk Van Nieuwenhuysen

De heer Luk Van Nieuwenhuysen vindt het een goede zaak dat de minister er in haar inleiding nog eens uitdrukkelijk aan herinnerd heeft dat internationaal ondernemen een Vlaamse bevoegdheid is. De realiteit is immers verwarrend. Vaak gaat er meer aandacht naar de prinselijke zendingen en de roadshows van de Belgische premier, dan naar Vlaamse initiatieven. Dat zegt overigens niets over de efficiëntie van die initiatieven. Een herkenbaar kwaliteitsmerk Vlaanderen staat nog steeds veraf. Dat is nochtans een doelstelling van de minister. De minister tilt blijkens het antwoord op een aan haar gerichte schriftelijke vraag niet zo zwaar aan de manier waarop premier Verhofstadt en minister Reynders de notionele interestaftrek in Azië gaan promoten. Ze bevestigt desgevraagd immers dat het aantrekken van investeerders een Vlaamse bevoegdheid is, maar wijst erop dat de notionele intresten federaal zijn. Volgens de spreker ziet de minister er geen graten in dat de federale ministers op basis daarvan investeerders aantrekken, wat dan weer wel duidelijk een Vlaamse bevoegdheid is.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen bevestigt dat er op zich niets op tegen is dat men tracht investeerders te lokken. Hem stoort echter vooral het beeld van een disparaat optreden. Een onduidelijk imago in het buitenland zou contraproductief kunnen werken. Het moet duidelijk zijn dat er voor investeringen in Vlaanderen slechts één aanspreekpunt is, namelijk

het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen en zijn medewerkers in het buitenland, met in het verlengde daarvan de Vlaamse Regering. Dat is momenteel niet zo duidelijk.

Volgens de heer Luk Van Nieuwenhuysen besteedt de minister terecht veel aandacht aan buitenlandse investeerders, onder meer aan het stimuleren van de bestaande activiteiten van buitenlandse bedrijven. In een recente studie van Ernst & Young wordt vermeld dat het imago van België en Vlaanderen beter is bij bedrijven die hier al actief zijn. Vlaanderen mag er echter niet te gerust in zijn. Dat bewijst het mislopen van de investering bij Pfizer. De directeur van de Amerikaanse Kamer van Koophandel hier heeft er trouwens op gewezen dat Vlaanderen niet langer op de shortlist staat van potentiële investeerders. Dat is een gevaarlijke tendens.

De minister had in het begin van het jaar aangekondigd dat de DIV en de GOM de meest actieve buitenlandse investeerders zouden ontmoeten om hun bedrijfsgebonden problemen te bespreken. De spreker vermoedt dat dat refereert aan de zogenaamde 'investorsrelations' van de beleidsbrief. Is dat voornemen al uitgevoerd? Zijn er resultaten geboekt. Welke ervaringen heeft men opgedaan?

Over de internationale handel staat in de beleidsbrief dat bedrijven moeten gestimuleerd worden om rekening te houden met duurzaamheid en ethische overwegingen bij hun buitenlandse activiteiten. Dat is nieuw. In dat verband verwees de hoofdredacteur van Het Laatste Nieuws terecht naar de lage lonen, het gebrek aan sociale bescherming, het verbod op vrije vakbonden, het gebrek aan democratie en de verwoesting van het leefmilieu in China. Hij had het dan nog niet over de gedwongen arbeid. Hoe rijmt de minister dat met het streven naar duurzaamheid en ethische beginselen?

Het valt de spreker op dat er, in tegenstelling tot de aandacht voor China, heel wat minder aandacht besteed wordt aan een land zoals India. Dat land is economisch nochtans ook bijzonder interessant en staat op het vlak van democratie en mensenrechten verder dan China. Ook de Verenigde Staten is een belangrijke investeerder en heeft nog steeds veel potentialiteit. Het zou een vergissing zijn om dat land links te laten liggen.

Sedert 1 juli jongstleden is het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen (FIT) in werking

getreden. De samenstelling van een nieuwe raad van bestuur met zoveel mogelijk mensen uit de ondernemingswereld, zou een nieuwe start moeten betekenen. Luidens berichten in de pers zou het onderzoek van de dienst Interne Audit van de Vlaamse Gemeenschap echter een aantal van de recente aantijgingen bevestigd hebben. De minister zou de voorzitter van de raad van bestuur gezegd hebben schoon schip te maken. De minister wou vooralsnog – in afwachting van het rapport van het Rekenhof – geen verdere commentaar geven. Het voorlopige verslag zou er nu moeten zijn en het was de bedoeling om alles af te ronden tegen de derde week van oktober. De heer Luk Van Nieuwenhuysen stelt vast dat dat niet het geval is. Kent de minister de reden van de vertraging? De spreker vindt dat de zaak niet te lang meer mag aanslepen want dit alles brengt nogal wat spanning teweeg bij het personeel van het Vlaams agentschap.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen vraagt hoe ver het staat met het aangekondigde onderzoek naar de tarifiering van de dienstverlening. Iets waar ondertussen toch al heel lang over gepraat wordt. Dat onderzoek kan eigenlijk pas uitgevoerd worden als de nieuwgedefinieerde dienstverlening van het FIT optimaal is. Beschikt het agentschap momenteel over voldoende gespecialiseerde kennis om de hoge ambities te realiseren? Zal een en ander uitbesteed worden?

De operationele integratie van FIT is volop bezig. Volgend jaar zouden het nieuwe instellingsspecifieke besluit en het personeelsplan klaar zijn. Is dat een nieuwe aanpassing van het organogram of is er meer aan de hand? Komen er afvloeiingen of herschikkingen? De minister meldde vorig jaar dat er, in verhouding tot de buitenlandse diensten, te veel mensen op de binnenlandse diensten werkten. Moet er ook voor veranderingen dienaangaande gewacht worden op het personeelsplan?

De spreker is het principieel eens met de sectorregio focusstrategie en de proactieve aanpak op voorwaarde dat de mogelijkheid behouden blijft om aanpassingen door te voeren en dat de individuele inspanningen van ondernemers ook ondersteuning blijven genieten. De eigenlijke beleidsbrief lijkt die garantie te bieden. De toelichting bij programma 51.04 geeft daarentegen de indruk dat de dienstverlening van FIT beperkt zal blijven tot de domeinen die het voorwerp uitmaken van de focusstrategie.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen erkent verder grif dat de beleidsbrief een aantal goede initiatieven of

minstens goede intenties omvat, zoals het ontwikkelen van netwerken en de clustervorming. Die cluster­vorming was tot dusver echter vooral het werk van de vroegere exportbegeleiders bij Export Vlaanderen, van wie het contract nu beëindigd is. Hoe zal de minister dat voortaan aanpakken? Zullen bedrijven met klachten over intracommunautaire belemmeringen doorverwezen worden naar onder meer SOLVIT en zal het FIT belast worden met de klachtenbun­delling over extracommunautaire belemmeringen? Het is daarbij onnuttig, maar een gevolg van de insti­tu­ti­onele structuur, om telkens te moeten werken via de federale overheid.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen steunt het voor­ne­men om te onderzoeken hoe bestaande bedrijvencentra in Vlaanderen kunnen worden ingeschakeld als instrument om buitenlandse bedrijven hier voet aan wal te doen krijgen. De oprichting van een task force Buitenlandse Investerings die niet alleen coherente voorstellen moet doen aan kandidaat-investeerders maar ook moet zorgen voor het structureren en coördineren van de acties en het overleg tussen de ver­schil­lende administraties, is eveneens een goede zaak, al lijkt tweemaandelijks samen­kome­nen te beperkt.

De *minister* stelt de spreker gerust dat die vergader­fre­quentie het minimum is.

De heer *Luk Van Nieuwenhuysen* vervolgt dat het federale niveau ook een rol speelt. Is het de bedoeling die daar ook bij te betrekken? De minister wil ook andere buitenlandse bedrijvencentra dan in Shanghai opstarten. Is dat al vermeld in de begroting? Wat kost het bedrijvencentrum in Shanghai? Hoeveel Vlaamse bedrijven hebben daar al gebruik van gemaakt?

De exportcentra van het FIT worden blijkbaar onder­ge­bracht in de provinciale antennes van het Vlaamse Agentschap voor Ondernemen. Het stijgende aantal instellingen en de verwarrende afkortingen VAIO, VAO, het Agentschap voor de Buitenlandse Handel enzovoort, maken het geheel niet echt overzichtelijk. De heer Luk Van Nieuwenhuysen vindt dat Agent­schap voor de Buitenlandse Handel trouwens een overbodige instelling. De gang van zaken in het voor­bij­ge­jaar heeft hem alleen maar gesterkt in die overtuiging. De prijs-kwaliteitverhouding spreekt ook niet in het voordeel van het agentschap. De voorbereiding van een Vlaamse economische missie vergt vier tot vijf personen, het agentschap heeft er een vijftigtal in dienst. Hij begrijpt niet dat de minister aan dat agent­schap blijft vasthouden. Vlaams Belang stelt dan ook bij wege van amendement voor om de subsidie van

het agentschap te schrappen. De minister is volgens de spreker perfect in staat om met de andere regio's samen te werken zonder dat agentschap.

De samenwerking met andere regio's op vlak van het kantorennetwerk in het buitenland wordt meer en meer veralgemeend. De heer Luk Van Nieuwenhuysen vreest dat die samenwerking het imago van Vlaanderen als zelfzekere, dynamische exportregio zal belemmeren. De minister spreekt van 17 bijkomende posten waarop de bedrijven een beroep zullen kunnen doen, hoewel ze allicht niet in het Nederlands zullen worden geholpen. Het is echter niet duidelijk hoeveel Vlaamse posten kunnen aange­spoke­nen worden door Waalse en Brusselse bedrijven. Het werkvolume bij de Vlaamse economische verte­gen­woordigers is al aanzienlijk. De spreker hoopt dat daarmee rekening gehouden is. Hij ziet meer heil in samenwerken met andere sterke regio's zoals dat in de beleidsbrief aangekondigd wordt. Hoe ver staat het met de toetreding van Vlaanderen tot de groep van de vier regio's, die de 'economische motoren' van Europa vormen? Vorig jaar werd in deze commissie geopperd om ook andere interessante partners te zoeken. Wat is de stand van zaken op dat vlak?

Volgens de heer Luk Van Nieuwenhuysen vormt de kwestie van het diplomatieke statuut en een passende titulatuur voor de verschillende vertegenwoordigers van Vlaanderen in het buitenland een oud zeer. Hij veronderstelt dat die problemen mee het voorwerp uitmaken van de besprekingen over de herziening van de samenwerkingsakkoorden inzake buitenlandse handel, waarvan het ook de lovenswaardige bedoe­ling is om te komen tot een duidelijke bevoegdheids­af­bakening. Heeft de minister enig idee wanneer deze besprekingen afgerond zullen worden? Stelt de fede­rale overheid zich constructief op?

De heer Luk Van Nieuwenhuysen vindt het tenslotte een goede zaak dat de financiële ondersteuning aan bedrijven ruimer wordt dan louter exportbevorde­ring. Ook de intentie om het wegvallen van de fede­rale subsidies aan de Belgisch-Luxemburgse kamers van koophandel in het buitenland te compenseren met projectmatige subsidies draagt zijn goedkeuring weg.

B. Tussenkoms van mevrouw Miet Smet

Mevrouw *Miet Smet* apprecieert het werk van minis­ter Moerman. Ze vestigt de aandacht van de minis­ter op de organisatie Ex-Change, die gepensioneerd

managers naar het Zuiden zendt om bedrijven daar te helpen. Dat netwerk is – de financiële mogelijkheden van de organisatie in aanmerking genomen – beperkt, maar het heeft wel heel wat groeipotentieel. Er zijn immers voldoende jonggepensioneerden met relevante knowhow. Ex-Change wordt momenteel gesubsidieerd met middelen van minister Bourgeois. De spreker suggereert de minister om te onderzoeken of ook met haar beleidsdomein samenwerking mogelijk is.

Mevrouw Miet Smet vindt verder dat de minister het parlement te weinig betreft, onder meer bij de buitenlandse missies. Het is goed dat af en toe een parlementslid deel uitmaakt van een buitenlandse missie.

Mevrouw Miet Smet constateert dat slechts 2,4 procent van de subsidies ter cofinanciering van de Europese programma's daadwerkelijk aangewend wordt. Wat is daar de oorzaak van? Ligt dat aan de bureaucratie van Europa, de complexiteit van het systeem of de administratieve rompslomp?

Mevrouw Smet heeft een paar bedrijven bezocht in Zuid-Afrika. Hun voornaamste probleem was arbeidskrachten vinden die niet ziek zijn, die geen aids hebben. Een tweede groot probleem is een ongewild gevolg van de positieve acties voor de zwarten. Heel wat jonge blanke afgestudeerden – die nu minder kansen krijgen – emigreren, vooral naar Australië en Canada. Hebben Vlaamse bedrijven nog belangstelling voor Zuid-Afrika? Heeft de minister indicaties in de ene of de andere zin?

Volgens mevrouw Smet heeft minister Moerman vorig jaar beloofd een bijzondere inspanning te zullen leveren om de relaties met de nieuwe EU-lidstaten extra te verzorgen. In de huidige beleidsbrief is daarover vrijwel niets terug te vinden. De beleidsbrief meldt alleen dat de export naar Polen met 20,5 procent is gestegen. Mevrouw Smet vraagt waarom niet meer te lezen valt over de nieuwe EU-lidstaten. Ze vraagt ook naar de verwachtingen van de minister terzake.

Mevrouw Smet vindt het volkomen terecht dat Vlaanderen zich niet alleen mag profileren als centraal gelegen in Europa. Ze vraagt een lijst te maken van alle Vlaamse pluspunten. Ze verwijst in dat opzicht naar het unieke systeem van de tijdelijke werkloosheid. Werknemers blijven dankzij dit systeem gebonden aan het bedrijf terwijl ze gedurende een korte periode werkloos zijn. De werkgever verliest zo zijn werkne-

mers – in wie hij geïnvesteerd heeft – niet. Volgens de sprekerster is het dankzij dat systeem dat Volvo nog niet verdwenen is uit Gent. Er wordt steeds geklaagd over de arbeidskosten, terwijl de positieve punten van ons arbeidsmarktbeleid nooit aandacht krijgen.

Ten slotte wil mevrouw Smet weten of Vlaanderen ook bijdraagt aan federale economische missies onder leiding van de Prins.

C. Tussenkoms van mevrouw Stern Demeulenaere

Mevrouw *Stern Demeulenaere* verklaart dat haar fractie tevreden is met deze beleidsbrief. De VLD is ingenomen met de strategische visie die de minister formuleert.

De sprekerster verzet zich tegen de negatieve benadering van de globalisering. De toenemende integratie van de markt biedt vooral ook kansen. Het stemt haar tevreden dat minister Moerman uitgaat van deze visie. In plaats van de globalisering te ondergaan, moet Vlaanderen zijn rol erin opeisen. De overheid moet bedrijven alle kansen geven om dat te doen.

Ze is het volledig eens met minister Moermans opvattingen over duurzaam en ethisch verantwoord internationaal ondernemen. Ethische principes volgen is geen handicap, maar een troef of kwaliteitslabel. Bedrijven moeten niet alleen bewust gemaakt worden van duurzaam en ethisch ondernemen. De overheid moet bedrijven ook de kans geven dit aspect uit te spelen als een troef.

Mevrouw *Stern Demeulenaere* is tevreden dat FIT nauwgezet beoordeeld zal kunnen worden op basis van een gedetailleerde beheersovereenkomst.

Aangaande de bemerkingen die de vorige spreker geformuleerd heeft ten aanzien van China, verklaart mevrouw *Stern Demeulenaere* de overtuiging te zijn toegedaan dat het onderhouden van nauwe contacten met dat land de beste manier is om het op termijn ook aansluiting te laten vinden bij de gangbare opvattingen aangaande mensenrechten, democratie en milieubescherming.

De sprekerster gaat tevens akkoord met het beleidsvoornemen om zich te concentreren op bepaalde regio's en sectoren. Het is immers onmogelijk om alles tegelijk te verwezenlijken. Ze maakt de vergelijking met een nieuwe auto kopen. Een auto kopen is

een grote investering. Wie zijn auto onderhoudt, kan er lang mee rijden.

Mevrouw Demeulenaere vindt prinselijke economische zendingen zinvol zolang ze deuren openen. In het belang van de Vlaamse economie moeten prinselijke zendingen pragmatisch en niet ideologisch bekeken worden.

Daarop inpikkend laat de heer *Luk Van Nieuwenhuysen* opmerken dat hij het bewust niet heeft gehad over het nut van de prinselijke zendingen. Hij vraagt zich alleen af of daar een agentschap voor nodig is.

D. Tussenkoms van mevrouw Sabine Poleyn

Mevrouw *Sabine Poleyn* noemt de drie grote lijnen waarop de beleidsbrief gebaseerd is, verstandige beleidslijnen. Ze juicht de initiatieven om met de andere Belgische gewesten samen te werken toe, omdat zulks van een verstandig federalisme getuigt.

Ze wijst erop dat de beleidsbrief in de eerste plaats over structuren gaat waardoor het moeilijk wordt om de inhoudelijke beleidslijnen terug te vinden. Ze vraagt daarom om voortaan beleidsbrief en begrotingstoelichting op een meer geïntegreerde manier te behandelen. Daarop wordt trouwens aangedrongen in artikel 74 van het reglement van het Vlaams Parlement.

Vervolgens vraagt de spreker hoe het voornemen om duurzaam en ethisch ondernemen aan te moedigen in de praktijk zal worden gebracht. Zal het digitale kenniscentrum Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen meer doen dan alleen maar kennis bundelen? Moet het kenniscentrum ook sensibiliseren of is dat de taak van FIT?

Mevrouw Poleyn wijst erop dat de helpdesk Import Vlaanderen nog niet concreet is uitgewerkt. In de beleidsbrief worden de terzake bestaande intenties alleen maar herhaald.

Minister *Fientje Moerman* repliceert daarop dat ze dienaangaande nog wacht op een initiatief van minister Bourgeois.

Mevrouw *Sabine Poleyn* vraagt of er naast het samenwerkingsakkoord met Zuid-Afrika nog andere samenwerkingsakkoorden op stapel staan. Uit de

toelichting bij de sector- en regiofocusstrategie in de begroting leidt de spreker af dat er al een keuze is gemaakt voor de volgende drie jaren. Ze vraagt hierover dan ook nadere toelichting.

In de toelichting bij de taskforce Buitenlandse Investeringsdossiers staat dat de administratie concrete investeringsdossiers kan bekijken. De spreker wil vernemen over hoeveel dossiers het precies gaat. Is er naast een administratieve beoordeling van de dossiers ook een politieke?

Het Fonds Vlaanderen-Internationaal steunt buitenlandse projecten van Vlaamse bedrijven. Op basis van welke criteria zullen de projecten geselecteerd worden? Hoe zullen de KMO's geïnformeerd worden over dit fonds?

De spreker vindt het een goede zaak dat binnen de administratie Buitenlands Beleid een cel Wapenexport wordt opgericht. Ze vraagt de minister wanneer het ontwerp van decreet inzake Wapenexport verwacht mag worden.

E. Tussenkoms van de heer Roland Van Goethem

De heer *Roland Van Goethem* vraagt dringend werk te maken van het ontwerp van decreet inzake Wapenexport. Op dit ogenblik wordt gewerkt op basis van de federale wetgeving die het Vlaamse bedrijfsleven benadeelt.

Vervolgens gaat de spreker in op de verplichte adviesaanvraag aan het Vredesinstituut in algemene vraagstukken van wapenexport. Hij vraagt een duidelijke omlijning van het begrip 'algemene vraagstukken'. In het andere geval zal elk detail aanleiding geven tot een advies van het Vredesinstituut. Hij beschouwt dat als een grotere handicap dan de huidige federale wetgeving.

F. Tussenkoms van de heer Karim Van Overmeire

De heer *Karim Van Overmeire* gaat in op de recente reis naar China van minister Moerman, waarover – na de eerste euforie – geleidelijk meer en meer kritische artikels verschijnen in de pers. In essentie blijken er een viertal pijnpunten te zijn. Ten eerste lijkt het niet evident om investeringen naar Vlaanderen te halen wanneer tegelijk met de Vlaamse missie een federale missie plaatsheeft. Ten tweede is het al even-

min evident om het buitenland duidelijk te maken wat Vlaanderen institutioneel precies is. Ten derde is het niet vanzelfsprekend om een politieke en een economische missie met elkaar te combineren. Ten vierde bestaat de indruk dat Vlaanderen banen voor laaggeschoolden exporteert en de import van, via concurrentievervalsing massaal geproduceerde, goedkope goederen promoot. In die zin lijkt Vlaanderen het zijn eigen bedrijven moeilijk te willen maken.

2.2 Antwoorden van de minister

Volgens *minister Moerman* is het antwoord op de vraag of er verwarring kan bestaan over het feit dat Vlaanderen bevoegd is voor buitenlandse handel, minstens deels afhankelijk van de conclusie die men wil trekken. Het kan zeker niet de bedoeling zijn om buitenlandse handel opnieuw te federaliseren. De minister vindt het wel nodig om grondig na te denken over de vraag hoe Vlaanderen zichzelf moet verkopen. Ze beschouwt dat als een strategische en niet als een ideologische denkoefening. Op dat vlak is volgens de minister ook een taak weggelegd voor de bedrijven. Nu stellen bedrijven zich vaak voor als een Belgische of een Vlaamse onderneming naargelang van de missie waaraan ze deelnemen. Ten slotte moeten de Vlaamse economische vertegenwoordigers zichzelf op een consistente manier voorstellen. Een Vlaams economische vertegenwoordiger stelt zich nu soms voor als de economische attaché van de Belgische ambassade. Het opent deuren maar draagt tegelijk bij tot de verwarring. Een beter introductie zou zijn: de economische vertegenwoordiger van Vlaanderen gehuisvest in de Belgische ambassade. De Vlaamse overheid moet op dat vlak voor duidelijke instructies zorgen.

China telt 1,2 miljard inwoners. Het is potentieel de grootste consumentenmarkt ter wereld. India en China nemen samen meer dan de helft van de industriële wereldproductie voor hun rekening. Het zou verkeerd zijn de ogen te sluiten voor dergelijke afzetmarkt. In dat opzicht stoort *minister Moerman* zich niet aan gelijktijdige missies van de federale en de Vlaamse overheid. Missies waarvan de reisroutes trouwens nogal uiteenliepen. Het komt er vooral op neer voor duidelijkheid te zorgen. Omdat fiscaliteit een federale bevoegdheid is, is het aan de federale overheid om fiscale stimuli te promoten in het buitenland. Ze merkt tegelijk op dat de bevoegdheidsverdeling in China evenmin vanzelfsprekend is. Als buitenlands politicus komt het er in de eerste plaats op aan informatie in te winnen. Tijdens de prinselijke

missie van 2004 had *minister Moerman* steeds de indruk dat haar gesprekspartners goed waren ingelicht over de bevoegdheidsverdeling. Ook tijdens de huidige missie, waarin vooral de nadruk werd gelegd op economische en wetenschappelijke contacten, zijn er op dit vlak evenmin problemen gerezen. De provincie Oost-Vlaanderen onderhoudt al 16 jaar nauwe contacten met de Chinese provincie Hebei. De Chinese minister van Wetenschapsbeleid, die *minister Moerman* heeft ontvangen op Chinees niveau, is perfect op de hoogte van de Belgische bevoegdheidsverdeling.

Volgens *minister Moerman* is het zinvol om in een land als China politieke en economische missies te combineren omdat het voor een groot deel nog altijd de overheid is die beslist over de economie. De combinatie van economie en politiek opent deuren. Bovendien zorgt de aanwezigheid van de overheid bij het afsluiten van economische contracten voor meer rechtszekerheid.

Volvo-Gent moet van het Zweedse moederhuis op gelijk welk moment in staat zijn om een productie-aanpassing van 10 procent op te vangen. Het systeem van tijdelijke werkloosheid maakt het mogelijk om de productie met 10 procent te verlagen. Voor Volvo is dat een doorslaggevende factor. Andere voordelen zijn de permanente nachtploeg en het drieploegensysteem. Dat bleek tijdens een economische missie in Zweden in september 2005. In het Belgische arbeidsmarktbeleid zijn er op heden dus wel degelijk ook reeds elementen van flexibiliteit aanwezig.

In 2004 is veel aandacht geschonken aan het aantrekken van investeringen. Uit de cijfers blijkt dat men vooral uitbreidingsinvesteringen heeft aangetrokken. Tijdens de rondetafel Biotechnologie die op vrijdag 18 november van start is gegaan, heeft *minister Moerman* met Pfizer – dat deelneemt aan de rondetafelconferentie – een afspraak gemaakt voor een bedrijfsbezoek.

De minister heeft nog maar net een lijst met desiderata ontvangen vanwege AMCHAM (de American Chamber of Commerce). Sommige van die wensen betreffen federale bevoegdheden. Andere zijn niet realiseerbaar op korte termijn. Het spreekt daarbij voor zich dat de Vlaamse overheid aandacht moet blijven schenken aan investeringen vanuit de VS.

Tijdens de missie van de minister in de VS lag het accent op onderzoek en ontwikkeling. *Minister Moerman* is er bij die gelegenheid in geslaagd goede

relaties op te bouwen met wetenschappelijke instellingen. Zo werd een contract afgesloten met het National Institute of Health (NIH) over postdoctorale onderzoekers. Het NIH zal die onderzoekers voor eigen rekening opleiden, waarna ze terug zullen keren naar Vlaanderen. Het NIH-contract is vorige week ook nog van pas gekomen tijdens de missie in Singapore. Het heeft er mee toe geleid dat contracten konden worden afgesloten bij Biopolis.

De Amerikaanse National Academies zijn heel geïnteresseerd in het Vlaamse innovatiebeleid. Ze willen het Vlaamse innovatiebeleidsplan en innovatiefonds als vergelijkpunt gebruiken voor een Europese en Amerikaanse benchmark.

Minister Moerman heeft al voorbeelden van investment relations. FIT heeft in het verleden reeds in de biotechnologiesector samen met het Vlaams Instituut voor Biotechnologie en 'Flanders Bio', een onthaalstructuur voor buitenlandse investeerders opgezet.

Minister Moerman beaamt dat niet veel andere landen werk maken van duurzaam en ethisch internationaal ondernemen. Ze wil dat Vlaamse ondernemers in het buitenland alle internationale normen respecteren waartoe Vlaanderen zich heeft verbonden. Daarnaast moeten ze de normen van het gastland in acht nemen. Ook als deze niet altijd even nauwgezet worden geïmplementeerd. Ze geeft het voorbeeld van een Vlaams bedrijf, actief in de voedingssector, dat erop toeziet dat de boeren die voor de grondstoffen zorgen een goed inkomen krijgen. De overheid mag in deze niet achterblijven. Minister Moerman wil een lijst van best practices. FIT moet niet alleen informatie verzamelen en verspreiden, maar de bedrijven ook bewust maken van dit aspect. Tijdens de Vlaamse economische diplomdagen zal dit thema bestudeerd worden. Alle strekkingen zullen daar aan bod komen. Er komen bedrijven aan het woord die deze principes al toepassen, naast mensen die ervan overtuigd zijn dat ethisch ondernemen niet past in de vrije markt. Ten slotte wijst de minister erop dat dit aspect ook als verkoopsargument gebruikt kan worden. Overigens is het ook maar een kwestie van tijd vooraleer er een Europese code inzake duurzaam ondernemen zal komen.

De beheersovereenkomst met FIT bepaalt dat onderzoek gevoerd moet worden naar tarifiering. Er zijn twee manieren om kennis te verwerven: eigen mensen kennis laten verwerven of kennis kopen. Het personeelsbehoefteplan valt vanaf 1 januari 2006 onder de bevoegdheden van de gedelegeerd bestuurder van FIT. Hetzelfde geldt voor de sector-regio focus.

Er is tijdens de vorige regeerperiode geopteerd om van FIT een EVA te maken. De relatie tussen FIT en de Vlaamse overheid wordt dan ook geregeld in een beheersovereenkomst. Deze beheersovereenkomst zal de beleidsdoelstellingen bevatten, naast kwalitatieve en kwantitatieve toetsingscriteria, controle, financiële controle en verantwoording. In principe heeft de overheid zich akkoord verklaard met de oprichting van een agentschap om het beleid uit te voeren op basis van een beheersovereenkomst en onder leiding van een afgevaardigd bestuurder en een raad van bestuur. De Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement dienen daar toezicht op te houden. Minister Moerman stelt daarbij ook uitdrukkelijk dat ze in de toekomst hier geen vragen meer zal beantwoorden over zaken die onder de autonomie van FIT vallen. Ze zal wel vragen beantwoorden over de beheersovereenkomst: wat verwacht de overheid van FIT, op welke termijn en aan welke voorwaarden.

FIT ruimt volgens minister autonoom de lasten uit het verleden op. De nieuwe raad van bestuur heeft begin september een duidelijke uiteenzetting gekregen van de minister over het beleid. Ze heeft de raad van bestuur bij die gelegenheid duidelijk gemaakt dat FIT autonoom optreedt, maar geen blanco cheque krijgt. FIT moet verantwoording afleggen. Ze heeft FIT aangeraden om op korte termijn werk te maken van alle opmerkingen over de vorige organisatie om te kunnen starten met een schone lei.

De procedure bij het Rekenhof is een tegensprekelijke procedure, waardoor ze ook iets meer tijd kost. Minister Moerman verwacht het rapport van het Rekenhof eerstdaags.

De minister wil dat de individuele ondernemer rechtstreeks toegang krijgt tot het FIT-netwerk. Ondernemers die een beroep willen doen op de vertegenwoordigers in het buitenland, moeten zich op dit ogenblik nog altijd eerst tot de provinciale antennes richten. In tijden van gemakkelijke en goedkope wereldwijde elektronische communicatie is zulks een anachronisme geworden.

De taskforce staat onder leiding van het hoofd van de voormalige Dienst Investeren in Vlaanderen. Minister Moerman heeft de eerste vergadering van de taskforce voorgezeten. Ze heeft toen duidelijk gemaakt dat de genoemde vergaderfrequentie een minimumfrequentie is. De taskforce kan voorstellen doen aan de investeerders. Wanneer de taskforce met problemen geconfronteerd wordt die op een structureel

tekort wijzen, moet de taskforce het beleidsniveau daarvan op de hoogte brengen.

Er zijn op dit ogenblik nog twee exportbegeleiders maar beiden verlaten binnenkort het agentschap. Hun taak wordt overgenomen door de accountmanagers en door de sectorgebonden productmanagers. Deze laatste zullen bedrijven sectoraal vormen. Ze komen zo tegemoet aan de vraag naar clustermatige controle. De minister vindt sectorale controle absoluut nodig. In China zijn bijvoorbeeld contracten afgesloten tussen een cluster van Vlaamse tuinbouwbedrijven en een Chinese groep.

Er is contact opgenomen met Unizo en VOKA over VLAO en de provinciale antennes. VLAO is geen eindpunt, aangezien één agentschap en vijf antennes manifest te weinig is. Er zal – net zoals dat het geval is bij de ondernemingsloketten – in onderaanneming gewerkt worden met private partners. Er is al een open oproep gelanceerd. Op die oproep zijn een 16-tal antwoorden gekomen die nu nader onderzocht worden.

Het departement van de minister is inderdaad betrokken bij de ‘vier motoren’. Meer bepaald bij de beleidsdomeinen economie en innovatie. Begin volgend jaar is een missie van de ‘vier motoren van Europa’ naar Marokko gepland. De contacten daarover lopen. Het is echter aan de Vlaamse Regering om te beslissen al dan niet ‘in globo’ tot de vier motoren toe te treden. Een dergelijke beslissing overstijgt de individuele bevoegdheid van minister Moerman.

Minister Moerman wil daarbij ook niet blind zijn voor andere interessante partners. Ze heeft zelfs reeds het initiatief genomen om met andere interessante partners samen te zitten. In 2004 is geprobeerd om tot een netwerk van tien creatieve regio’s te komen. Aan dat project is in oktober 2005 een vervolg gebreed tijdens een conferentie over biotechnologie in Maryland. Ondertussen is er een driemaandelijkse semi-permanente gecreëerd, die doorgaat in Brussel. Er is een procedure om nieuwe regio’s zoals Kanagawa en Rhône-Alpes te laten toetreden. En volgend najaar zal er in Vlaanderen ook een wereldforum van creatieve regio’s doorgaan.

De besprekingen over het statuut van de Vlaamse economische vertegenwoordigers zijn volop aan de gang. Dat verloopt in nauwe samenwerking met minister Bourgeois omdat het statuut ook zal gelden voor de vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering in het buitenland.

Minister Moerman dankt de commissieleden voor de algemeen gunstige appreciatie voor de projectmatige subsidies voor de buitenlandse kamers van koophandel. Ze dankt mevrouw Smet voor de nuttige suggestie over Ex-Change. Ze zal nagaan hoe Ex-Change eventueel bij de Club Diaspora betrokken kan worden. De minister zal rekening houden met de opmerking over de betrokkenheid van het Vlaams Parlement.

In maart 2006 is een missie naar Zuid-Afrika gepland. Op dit ogenblik worden bedrijven uitgenodigd. In maart zal bijgevolg duidelijk worden of het Vlaamse bedrijfsleven nog geïnteresseerd is in Zuid-Afrika. De minister zal eveneens rekening houden met de vraag om het Vlaams Parlement bij deze missie te betrekken.

Minister Moerman is zich bewust van de zware problemen waarmee Zuid-Afrika kampt. Sommige Zuid-Afrikaanse bedrijven nemen driemaal meer personeel in dienst dan nodig: medewerkers die werken, medewerkers die ziek zijn en medewerkers die wegvallen. De Vlaamse Regering investeert in aids-preventie in Zuid-Afrika.

De uitvoeringsgraad van de Europese programma-cofinanciering ligt hoger in het departement Economie. De uitvoeringsgraad in het departement Buitenlandse Handel is volgens de minister inderdaad te laag. Mogelijke redenen voor deze onderbenutting zijn volgens de minister de complexiteit van de EU en een gebrek aan promotie door de overheid. Het systeem van cofinanciering levert nochtans wel resultaat op. Het departement Onderzoek en Ontwikkeling heeft geïnvesteerd in een contactpunt om bedrijven toegang te verlenen tot de Europese kader- en onderzoeksprogramma’s. Uit een benchmarkonderzoek blijkt dat sommige EU-lidstaten daarvoor 30 tot 40 mensen inschakelen.

De relatie met de nieuwe EU-lidstaten wordt door de administratie Economie – waar de betreffende budgetten berusten – wel degelijk opgevolgd. Door de samenwerkingsakkoorden met de andere regio’s ontstaan bovendien nieuwe posten in de nieuwe of de aanstaande lidstaten. Voorbeelden daarvan zijn Ljubljana, Sofia, Zagreb en een bijkomende post in Boekarest.

De minister gaat graag in op de suggestie om, naast onze centrale ligging, ook andere positieve elementen te duiden. In een studie van Ernst & Young wordt

het beleid inzake onderzoek en ontwikkeling voor het eerst aangehaald als een element dat andere investeerders aantrekt. Ten overstaan van 2004 is er in 2005 op dit domein duidelijk een positieve evolutie vast te stellen.

Minister Moerman zal de begrotingstoelichting en de beleidsbrief volgend jaar meer in elkaar integreren. Het Fonds Vlaanderen-Internationaal wordt pas uitgevoerd als de Europese Commissie, waar het reeds is aangemeld, haar fiat geeft. De projecten van het Fonds Vlaanderen-Internationaal zullen geselecteerd worden op basis van een aantal criteria. Deze zijn groei, een Vlaamse participatie van minstens 50 procent, voldoen aan de Europese KMO-definitie, bij voorkeur groeiemarkten, investeringen tussen 150.000 en 1.000.000 euro en joint ventures zijn toegestaan.

Het ontwerp van Wapendecreet wordt in de komende weken voor de eerste keer besproken in de subcommissie voor Wapenhandel.

Inzake de delokalisatieproblematiek, is minister Moerman het niet eens met de bewering dat de overheid mee banen exporteert. Lagekostenproductie en repetitieve productie zonder toegevoegde waarde zijn – omwille van de loonkost – al verdwenen uit Vlaanderen. Dergelijke productievormen vertrekken op dit ogenblik trouwens ook al uit China om zich in Laos en Vietnam te vestigen, waar de loonkosten nog lager zijn. Het betreft hier dus geen specifiek Europese of Amerikaanse problematiek.

Daarnaast mag men niet uit het oog verliezen dat de Vlaamse KMO's vaak hoog gespecialiseerde bedrijven zijn die opereren in nichemarkten. Om te kunnen investeren in onderzoek en ontwikkeling moeten zij een bepaald volume halen. Vlaanderen en zijn buurlanden volstaan niet om dat volume te halen. Als dergelijke KMO's beslissen te produceren in Azië, doen ze dat om hier een productie-eenheid te kunnen behouden. Minister Moerman haalt het voorbeeld aan van een tuinbouwbedrijf uit Evergem en een softwarebedrijf uit West-Vlaanderen.

Minister Moerman ontkent daarbij niet dat er Chinese producten geïmporteerd zullen worden. Op korte termijn zullen ze de agenten vervangen door een eigen distributiekanaal. Vlaanderen moet daarom zijn logistiek voordeel uitspelen. Als de huidige ontwikkeling zich voortzet, zal China tegen 2010 trouwens procentueel evenveel uitgeven aan onderzoek en ontwikkeling als de Europese Unie. China zal op korte termijn een kenniseconomie worden. Precies

daarom is het belangrijk dat Vlaanderen ook op dit vlak beslist samen te werken met China. Hoe meer kennis China verwerft, hoe groter ook hun interesse zal zijn in een afdoende octrooibeschermting en in respect voor de intellectuele eigendom. Iets waar het momenteel inderdaad nog wat aan mangelt.

Dankzij de afspraak wederzijds gebruik te maken van elkaars netwerk, staan 24 FIT-posten ter beschikking van het Brusselse Gewest en 13 ter beschikking van Wallonië. Omgekeerd staan er 24 bijkomende posten ter beschikking van Vlaanderen.

Voortgaande op de door de minister ontwikkelde redenering, wenst de heer *Karim Van Overmeire*, inzake de selectie van bedrijven die deelnemen aan een zending, te vernemen of de potentiële effecten van de contacten op de Vlaamse werkgelegenheid voorafgaandelijk worden doorgelicht. Of is om het even welk Vlaams bedrijf dat contacten wil leggen, welkom om mee te gaan?

Minister *Moerman* zegt dat bij de toekenning van plaatsen in bedrijventra, zoals in Shanghai bijvoorbeeld, de voorkeur wordt gegeven aan bedrijven die een positieve relatie met de Vlaamse economie hebben en niet naar bedrijven die aan outsourcing willen doen. Maar de bedrijven worden niet van tevoren gescreend, want dat zou ook niet productief zijn. Maar onze mensen ter plaatse zijn wel dag en nacht in de weer om ervoor te zorgen dat de bedrijven die meegaan nuttige contacten hebben voor de ontwikkeling van hun activiteiten.

Op vraag van de heer *Van Nieuwenhuysen* bevestigt de *minister* dat voor de op te richten bedrijventra geld zal moeten worden ingeschreven op de begroting, via een toekomstige begrotingswijziging. Zij merkt wel op dat de steun van de overheid alleen in het begin nodig is. Zo is het bedrijventra in Shanghai inmiddels zelfbedruipend.

3. Indicatieve stemmingen

3.1 Indicatieve stemming over de decreetsbepalingen

Artikel 14 (programma 51.4)

Ter indicatieve stemming gelegd wordt dit artikel aangenomen met zes stemmen bij vier onthoudingen.

3.2 *Indicatieve stemming over de begrotingstabel - Afdeling I*

Programma 51.4 (Buitenlandse Handel en Exportbevordering)

– Amendement nr. 1

Op programma 51.4 werd door de heren Luk Van Nieuwenhuysen, John Vrancken, Stefaan Sintobin, Roland Van Goethem en Karim Van Overmeire een amendement [Stuk 15 (2005-2006) – Nr. 2, amendement 1] ingediend dat ertoe strekt het totaal van de niet-gesplitste kredieten op basisallocatie 41.03 ‘dotatie aan het Agentschap voor Buitenlandse Handel’ te schrappen.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen wijst er dienaangaande op dat de federale overheid inzake het internationaal ondernemen enkel nog bevoegd is voor het verstrekken van waarborgen tegen invoer-, uitvoeren investeringsrisico's evenals voor het multilaterale handelsbeleid. Het bestaan van het Agentschap voor Buitenlandse Handel staat derhalve haaks op de regionalisering van de buitenlandse handel, meer bepaald de exportpromotie en -begeleiding, evenals het aantrekken van investeringen. Volgens de heer Van Nieuwenhuysen is verder ook samenwerking met de andere gewesten desgewenst perfect mogelijk zonder dit agentschap. Het heeft derhalve, zoals hoger reeds gezegd, geen enkele valabele reden van bestaan.

Ter indicatieve stemming gelegd wordt dit amendement verworpen met zes stemmen tegen vier.

– Ongewijzigd programma 51.4

Ter indicatieve stemming gelegd wordt het ongewijzigde programma 51.4 daarna aangenomen met zes stemmen bij vier onthoudingen.

Programma 51.9 (Extern Economisch Beleid) - pro memorie

Ter indicatieve stemming gelegd wordt daarna ook programma 51.9 aangenomen met zes stemmen bij vier onthoudingen.

3.3 *Bijlage bij de uitgavenbegroting*

Afsluitend neemt de commissie ook nog kennis van de in bijlage bij de uitgavenbegroting gevoegde begro-

ting van de EVA Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen (FIT – Flanders Investment and Trade).

DEEL II : TOERISME

1. **Toelichting door de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme**

1.1 *Toelichting bij de uitgavenbegroting*

De *minister* verklaart eerst enkele algemene opmerkingen te zullen geven bij het specifiek begrotingstechnische gegeven, waarna hij uitvoeriger zal ingaan op het beleidsmatige.

Het beleidskrediet (zijnde de som van de niet-gesplitste kredieten, de gesplitste vastleggingskredieten en de machtigingen) voor toerisme bedraagt in 2006 54.851.000 euro tegenover 50.988.000 euro in 2005.

In het kader van de meerjarenbegroting wordt vanaf 2006 1.498.000 euro recurrent voorzien voor de ondersteuning van evenementen met toeristisch belang en/of internationale uitstraling. Het is de bedoeling daarmee de bekendheid en het imago van de regio te bevorderen, evenals de investeringen en de werkgelegenheid te bevorderen via het toerisme.

Nog in het kader van de meerjarenbegroting is afgesproken dat de beleidskredieten in 2007 stijgen met 2 miljoen euro, in 2008 met 4 miljoen euro en in 2009 met 6 miljoen euro.

Met betrekking tot basisallocatie 33.02 ‘subsidie aan de vzw Veldritcomité voor de organisatie van het wereldkampioenschap veldrijden 2007’ wijst de minister erop dat de subsidie van 110.000 euro die in 2005 werd verschaft de honorering van een door zijn voorganger genomen engagement betrof. Dit engagement sloeg meer bepaald op het toeristische luik van dit evenement. De subsidie in kwestie is echter niet recurrent, waardoor ze in 2006 louter nog ‘pro memorie’ wordt vermeld.

De dotatie aan Toerisme Vlaanderen stijgt van 25,6 miljoen euro naar 27,7 miljoen euro, wat neerkomt op een stijging van 2,1 miljoen euro. Het betreft hier

in wezen een indexaanpassing op de lonen en de werkkosten.

In basisallocatie 41.80 'dotatie gefinancierd met de netto-opbrengst van de winst van de Nationale Loterij voor toerisme' wordt pro memorie een bijdrage uit de netto-opbrengst van de winst van de Nationale Loterij opgenomen. Toerisme Vlaanderen ontvangt jaarlijks zo'n bijdrage om haar missie en de doelgroep van de sector toerisme te helpen bereiken. In 2005 beliep dit krediet 393.000 euro. Het wordt elk jaar pas ingevuld als het definitieve programma toegelaten is, daarom wordt het nu slechts 'pro memorie' ingeschreven.

Op basisallocatie 61.01 'dotatie aan Toerisme Vlaanderen voor investeringen' stegen de betalingskredieten van 12.762.000 euro in 2005 naar 16 miljoen euro in 2006.

Voor de cofinanciering van de Europese steunprogramma's zijn de betalingskredieten daarentegen gedaald van 3,9 miljoen euro naar 3,3 miljoen euro.

1.2 Toelichting bij de beleidsbrief

Vervolgens stelt de minister de grote lijnen van zijn beleidsbrief Toerisme voor. Om te beginnen wil hij vijf klemtonen meenemen uit het voorbije jaar. Ten eerste is toerisme economie, ondernemen. Het is een groeisector, die instaat voor 5,6 procent van de werkgelegenheid. Wel moet het draagvlak voor toerisme breder. Er moet ook meer ingezet worden op de samenwerking tussen de verschillende overheden en de privé-sector. De kwaliteit van de beleving staat centraal, zeker in de internationale concurrentie. Het komt erop aan de bestemming Vlaanderen te promoten, uitgaande van de eigen identiteit, die men consequent in het buitenland dient te brengen.

De beleidsvisie van minister Bourgeois volgt vier sporen: een beleid met dieptewerking in functie van een maximaal toeristisch rendement; samenwerking met en voor alle toeristische actoren; Vlaanderen als kwaliteitsbestemming op de kaart zetten; regelgeving ontwikkelen die ruimte biedt aan toeristisch ondernemen.

De beleidsbrief is de concrete vertaling van de 16 strategische projecten uit de beleidsnota 2004-2009. De prioriteiten voor het komende werkjaar worden uitgewerkt in 37 thema's.

Het eerste thema van het eerste spoor is het kunststedenactieplan, dat meer slagkracht voor de Vlaamse kunststeden beoogt. Het moet klaar zijn eind 2006 en streeft naar samenwerking op het vlak van toerisme en flankerend beleid. De minister spreekt van een hefboomfunctie voor de lokale stedelijke economie. Vanaf de begroting 2007 worden middelen uitgetrokken, onder meer voor gemeenschappelijke promotie.

Nieuwe marketingplannen voor binnen- en buitenland vormen het tweede thema. Voor beide zijn de studies gegund. Het gaat respectievelijk over de evaluatie van 'Vlaanderen Vakantieland' en over de taak en de positie van de buitenlandkantoren en hun afstemming op het 'corporate communicatiemodel' van Vlaanderen in het buitenland.

Wat het actief verkennen van nieuwe en verre markten betreft, herinnert de minister aan de desbetreffende rondetafel van juni 2005. Daaruit kwamen vier initiatieven voort: de samenwerking tussen Toerisme Vlaanderen en FIT, het aanklaarten van het probleem met de visa-dossiers bij de federale buitenlandminister, de oprichting van een speciale cel 'Nieuwe en Verre Markten' binnen Toerisme Vlaanderen en tot slot de samenwerking tussen Toerisme Vlaanderen en BIAC.

In het evenementenbeleid gaat het om het uitspelen van topevenementen als toeristische troefkaart. Er wordt gemikt op integratie, omkadering, sturing, pro-activiteit, meerjarenprogrammatische en samenwerking met cultuur. In 2008 komt er een heel groot project: Tafelen in Vlaanderen, waarin in binnen- en buitenland het brede tafelen in Vlaanderen beleidsoverschrijdend zal gepromoot worden. Het is de bedoeling zo veel mogelijk actoren te betrekken en daar vroeg mee te starten. Een en ander moet resulteren in een stimulans voor toerisme en horeca.

Om het erfgoed in te bedden in het toeristisch totaal-aanbod wordt samenwerking nagestreefd met de erfgoedactoren.

Er moet ook meer ruimte komen voor toerisme en recreatie. De minister noemt ruimte voor hotels, campings en plattelandstoerisme als voorbeelden. Na een openbare aanbesteding werd hierover een studie besteld bij vzw WES (Westvlaams Economisch Studiebureau). Het resultaat moet er liggen voor de zomer van 2006. De minister heeft trouwens de vaste bedoeling ruimte voor toerisme als een zelfstandige factor mee op te laten nemen in het nieuwe Ruimte-

lijk Structuurplan Vlaanderen in 2007, met als perspectief 2020.

Het tweede spoor, de samenwerking met diverse actoren, is onderverdeeld in 9 thema's. Om te beginnen wordt Toerisme ondergebracht in het nieuwe beleidsdomein BBIST (Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel, Internationale Samenwerking en Toerisme). In het kader van BBB (Beter Bestuurlijk Beleid) wordt er een duidelijk onderscheid ingevoerd tussen de departementen en de verzelfstandigde agentschappen, wat voor het beleidsdomein Toerisme ondertussen al het geval is. De beheersovereenkomst die alle agentschappen moeten hebben, komt er tegen voorjaar 2006. Er wordt ook een strategische adviesraad opgericht, waarbinnen toerisme evenwel een eigen identiteit zal kunnen behouden. Het evidente onderdeel van de hele operatie is dat het hele internationale optreden van Vlaanderen onder één beleidsdomein wordt gebracht.

Daarvoor zijn efficiënte overlegstructuren nodig. Bij het agentschap is een Raadgevend Comité opgericht, dat een formeel adviesorgaan en ook formeel knooppunt wordt voor sector en agentschap. De Strategische Adviesraad Toerisme, die thans een sectorcommissie Toerisme binnen de SERV is, komt straks binnen BBIST. De technische comités worden adviescomités. Tot slot wijst de minister in dit verband op het structurele overleg met de andere partners: provincies, kunststeden en de Federatie van de Toeristische Industrie (FTI vzw).

De samenwerkingsakkoorden met de provincies moeten uiterlijk tegen begin 2006 rond zijn. Zij moeten zich richten op productontwikkeling en investeringen, communicatie, marketing en planning en onderzoek. Er komt ook halfjaarlijks structureel overleg tussen Toerisme Vlaanderen en de vijf provinciale toeristische diensten.

Voor de toeristische kenniscreatie en -verspreiding is er het Steunpunt Toerisme en Recreatie (STeR). Er worden daar datasystemen, zogenaamde 'barometers', ontwikkeld. Die zijn er ondertussen trouwens al voor attracties en hotels. Er komen er bij voor campings en vakantiewoningen. Een en ander kan resulteren in een toerisme-index (een algemene barometer van de toerisme-industrie). Dienaangaande wijst de minister er wel op dat men daarbij afhankelijk is van de vrijwillige medewerking van de exploitanten. Het Steunpunt wordt geëvalueerd. Voor de periode vanaf 2007 moet de Vlaamse Regering een beslissing nemen over de steunpunten voor de diverse beleidsdomei-

nen. Met de collega's van de andere gemeenschappen wordt gewerkt aan het project 'Toerisme Satellietrekeningen' voor de regio's. Dat moet toelaten volgens een internationaal erkende methodiek de impact en het economische belang van de sector te meten. Er werd hiervoor een aanvraag tot medefinanciering ingediend bij de Europese Commissie. Wat het NIS-probleem (Nationaal Instituut voor de Statistiek) betreft, is er een perspectief op betere samenwerking. De federale minister deelt de Vlaamse bezorgdheid, maar het blijft wachten op de resultaten.

Op 13 december eerstkomende vindt Flanders Connection plaats. Het betreft hier een door Toerisme Vlaanderen georganiseerde studiedag met de buitenlandkantoren van het agentschap en de reisindustrie. Dit concrete samenwerkingsinitiatief zal een vervolg kennen in februari 2006 met Flanders Travel Forum, een inkoopbeurs voor buitenlandse partners.

De minister wil ook tot een verhoogde aandacht voor Brussel komen. Hij wijst op Brussel als hefboom voor de promotie van Vlaanderen als toeristische bestemming. Brussel moet een volwaardige component zijn van het Vlaamse toerisme. Het eerste ontwerp van de studie over de ontwikkeling van een Vlaamse strategie voor Toerisme in Brussel moet voor de zomer klaar zijn. De minister verklaart zich een tegenstander van een exclusief gewestelijke benadering van Brussel. De stad is een van de zes Vlaamse kunststeden en dat wordt niet losgelaten.

Voor het geven van nieuwe impulsen aan een eigen toeristisch werkgelegenheidsbeleid zal het besluit van de Vlaamse Regering van 4 juni 2004 worden bijgestuurd na evaluatie. Tot nu toe ging het te zeer om een tewerkstellingsproject, terwijl de minister streeft naar meer aandacht voor de brede spin-off, het echte toeristische rendement. Evenzeer moet er bij andere tewerkstellingsprogramma's overleg komen over het toerismeluik. De minister denkt daarbij in het bijzonder aan overleg met zijn collega's bevoegd voor Werk en voor Sociale Economie.

Inzake toeristische samenwerkingsverbanden bestaat behoefte aan een specifiek decreet, aangezien het decreet Intergemeentelijke Samenwerking van 2001 toeristische samenwerking op lokaal niveau niet toelaat. Er werd overlegd met VVSG, VVP en de provinciale toeristische diensten. De technische werkgroep formuleerde voorstellen, die men terugvindt in de beleidsbrief. Er komt daarover ook overleg met minister Keulen.

Het beleid inzake toeristisch-recreatieve planning is gebaseerd op een besluit van de Vlaamse Regering van 2 april 2004. Er komt een evaluatie in 2007 met het oog op een oriëntatie van investeringen voor de toekomst.

Het eerste punt van het derde spoor (Vlaanderen als kwaliteitsbestemming op de kaart zetten) is de vernieuwing van het toeristisch onthaal. De werkgroep Toeristisch Onthaal ging van start in 2005. De minister verwacht begin 2006 een voorstel met betrekking tot Zaventem. Ook de evaluatie van de In&Uit-proefprojecten (in Brugge, Mechelen en Leuven) moet dan klaar zijn. Voor het bezoekersonthaal mikt het beleid op een partnerschap tussen toerisme en cultuur inzake vrijetijdsonthaal, de cultuur- en de toerismedatabank en de ondersteuning door e-government. In 2006 moet ook een beslissing genomen worden over de herbestemming van de benedenverdieping van het infokantoor aan de Brusselse Grasmarkt. De minister wil dit uitbouwen als toegangspoort voor het toerisme in Vlaanderen/Brussel.

Vervolgens gaat de minister in op de uitvoering van het toeristisch fietsactieplan. Bedoeling is een fietsproduct te ontwikkelen dat gericht is op de toeristische markt, maar ook kwaliteitsvol en duurzaam is. In dit verband stipt hij nog de verankering van het verblijfstoerisme, de digitalisering en de eenvormige monitoring aan.

Met het oog op een toekomstig Koepeldecreet Logies loopt voorbereidend overleg met de sector. Kernpunten zijn de sectorspecifieke uitvoeringsbesluiten en de verzekering van het handhavingsbeleid.

De productdatabank, opgezet in 2003, blijkt niet te voldoen en moet tegen 2007 volledig vernieuwd worden tot een performante toerismedatabank. Ook hier wordt gemikt op samenwerking met CultuurNet Vlaanderen.

Het thans versnipperde opleidingsaanbod voor gidsen en reisleiders moet in samenwerking met het onderwijs en Syntra vernieuwd worden via modulaire opbouw. Vanaf september 2006 moet er ook een sectoroverschrijdende toepassing van het opleidingsprofiel komen. Er komt voorts een actieplan voor overleg met de federale overheid over het statuut van gidsen en reisleiders, in het bijzonder op het vlak van de sociale zekerheid. Inzake toeristische vorming komt de nadruk meer en meer te liggen op permanente vorming met betrekking tot aanbod en dienstverle-

ning. In 2006 zal de klemtoon ook gelegd worden op het toeristische taalgebruik.

Voor de KMDA (Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde van Antwerpen) moet een nieuwe beheersovereenkomst van vijf jaar ingaan op 1 januari 2007. Daarbij zal vooral gemikt worden op toeristische investeringsprojecten. De Antwerpse dierentuin behoort tot de Europese top, ook qua eigen inkomsten, in weerwil van zijn beperkte ruimte en de stringente wetgeving inzake onder meer dierenwelzijn en leefmilieu. Onderdeel hiervan is een visieontwikkeling met betrekking tot de Koningin Elisabethzaal, en wel in samenwerking met de stad Antwerpen en met de minister van Cultuur.

Met betrekking tot de operationalisering van het derde kustactieplan, deelt de minister mee dat hij het juryrapport over het kustactieplan nog deze week verwacht.

Het decreet Toerisme voor Allen moet verder uitgevoerd worden. De resultaten zijn alvast goed. De vakantieparticipatie was in augustus 2005 dubbel zo groot als in het jaar daarvoor. Ook de privé-sector speelt daar goed op in.

In het actieplan Jeugdverblijfsinfrastructuur worden twee sporen gevolgd: directe investeringen en subsidiëring. Voor de diverse jeugdherbergen zullen alternatieve financieringsmethodes gehanteerd worden. Antwerpen komt als eerste aan bod. Toerisme Vlaanderen kreeg ook de opdracht om een internationaal jeugdactieplan op te maken.

De aandacht voor de toegankelijkheid van het toeristische aanbod wordt volgehouden, zowel fysiek als wat betreft de informatieverschaffing dienaangaande.

Inzake de uitbouw van het Limburgse toerisme komt de klemtoon te liggen op het erfgoedlogies, de communicatie van het fietstoerisme op de Duitse markt, de herbestemming van de mijnsites (Beringen, Winterslag), de bezoekerscentra en de uitbouw van het fietsroutenetwerk tot in Voeren.

Het belangrijke actieplan Groene Gordel – Vlaamse Rand vormt een apart onderdeel van de beleidsbrief. De verdere implementatie van het strategisch beleidsplan wordt gesteund. De aandacht gaat naar toplocaties, met name het kasteel van Gaasbeek, de plantentuin van Meise en eventueel het Afrika-

museum van Tervuren. Voorts noemt de minister de regionale infokantoren, onder meer in Halle, het fietsroutenetwerk Groene Gordel, het faciliteren van de logiesmogelijkheden en de versterking van de toeristische promotie van de regio Vlaams-Brabant als onderdeel van een strategie voor het groene en Vlaamse karakter.

Om de visieontwikkeling over duurzaam toerisme in de praktijk te brengen zal Toerisme Vlaanderen optreden als stimulator en kennisverspreider naar de toeristische partners en sectoren. De minister vernoemt dienaangaande heel in het bijzonder de cursus duurzaam toerisme voor reisorganisatoren en het project ecolabel voor openluchtrecreatieve bedrijven.

De minister komt dan tot het vierde grote spoor, de zorg voor een regelgeving met ruimte voor efficiënt toeristisch ondernemen. In de voorbereiding van het koepeldecreet Logies gaat aandacht naar kwaliteit voor de consument en een sector die zelf aandacht schenkt aan kwaliteit met het oog op loyale concurrentie. Voorts naar administratieve lastenvermindering en administratieve vereenvoudiging.

Er komt een nieuw statuut voor de reisbureaus, die thans nog werken op grond van een 40 jaar oude wet van 21 april 1965. Het is de bedoeling de Vlaamse bevoegdheden voluit uit te oefenen door middel van een gewest- en gemeenschapsdecreet. Accenten worden vergunningen, kapitaal- en borgvereisten en diplomaveren. Ter voorbereiding van een ontwerp tekst werd in september 2005 een bijzondere werkgroep geïnstalleerd.

Inzake e-government nam Toerisme Vlaanderen het initiatief tot de ontwikkeling van een goede en gebruiksvriendelijke bedrijfswebsite voor de sector met informatie over vergunningen en subsidiëring. Daarnaast moeten ook marketingacties, vormingsaanbod en onderzoeksrapporten te raadplegen zijn. Einddoel is de uitbouw van een volwaardig elektronisch loket.

Op het kampeerdecreet van 1993 volgde het kampeerpremiebesluit van 1995. In de periode 1995-2004 werd voor 6 miljoen euro aan premies uitgekeerd, wat de totale investering in de kampeersector op 21,2 miljoen euro bracht. Het is de bedoeling om dit instrument aan te passen en te actualiseren, in overleg met de sector. De minister verwacht begin 2006 het definitieve advies.

Een van de problemen van het toeristische handhavingsbeleid is het feit dat de federale parketten de overtreding van de toeristische wetgeving niet als een prioriteit behandelen. Naar de toekomst toe wordt daarom gemikt op administratieve sancties. Dat is al ver gevorderd en moet binnenkort gefinaliseerd worden.

Vervolgens gaat de minister in op de knelpunten van het plattelandstoerisme, zowel voor actieve als niet-actieve landbouwers. Er zijn beperkingen met betrekking tot het aantal kamers en definitie van het toegestane aanbod. De 'ruimtelijke ontknelling' is een prioriteit bij het IPO-overleg (Interbestuurlijk Plattelandsoverleg), dat georganiseerd wordt samen met de collega's van Landbouw en Ruimtelijke Ordening. De minister wijst erop dat het om een groeisector gaat.

De minister wijst er tenslotte op dat de horeca een van de knelpuntberoepen blijft in Vlaanderen. De instroom is laag, de uitstroom hoog en de doorstroom laag. Er komt een rondetafel met minister Vandenbroucke en de sociale partners. Agendapunten zijn: de kwantiteit en de kwaliteit van de stages, de combinatie van leren en werken en een intensere trajectbegeleiding.

2. Bespreking

2.1 Vragen en opmerkingen van de leden

A. Tussenkoms van de heer Stefaan Sintobin

De heer *Stefaan Sintobin* zal zich vandaag bij de behandeling van de beleidsbrief Toerisme – in tegenstelling tot zijn tussenkoms van vorig jaar bij de behandeling van de beleidsnota Toerisme – beperken tot een eerder korte, minder detaillistische en meer algemene tussenkoms. Als nieuw parlementslid, heeft hij tijdens het eerste jaar van deze legislatuur immers geleerd, dat de timing van parlementaire initiatieven op zijn zachtst gezegd minstens even belangrijk is als de inhoud ervan. Verder is het natuurlijk ook zo dat het aftoetsen van de beleidsbrief slechts kan gebeuren aan de hand van het beleid dat de minister effectief voert. Het eerste jaar van een legislatuur is in die zin een soort van overgangsjaar, maar daarna mag men toch grondige beleidsdaden verwachten. Het lid

is ervan overtuigd dat de leden van deze commissie ongetwijfeld nog genoeg gelegenheden zullen krijgen om de beleidsprioriteiten van de minister te toetsen aan zijn effectieve beleidsdaden. Trouwens, sommige zaken uit de beleidsbrief werden hier in commissie al een eerste maal behandeld. Hij denkt daarbij aan het kunststedenactieplan, een nieuw premiebesluit voor de campingsector, een nieuw statuut voor reisbureaus en zo verder. Ook het kustactieplan kwam trouwens reeds meermaals aan bod.

Dit alles impliceert geenszins dat de heer Sintobin de beleidsbrief niet aandachtig zou hebben doorgenomen. Wat hem bij de ter handneming het eerst opviel was de omvang van de beleidsbrief. Hij kwam echter al vlug tot de vaststelling dat de beleidsbrief in eerste instantie een samenvatting en dus de facto een herhaling was van hetgeen in de beleidsnota en in deze commissie reeds werd verteld. De beleidsbrief is tevens een terugblik op het afgelopen jaar.

De minister heeft gelijk als hij stelt dat het maatschappelijke, maar zeker ook het economische belang van Toerisme nog altijd onderschat wordt. Ook hier in het Vlaams Parlement moet de heer Sintobin helaas maar al te vaak vaststellen dat niet alle fracties de nodige interesse voor dit beleidsdomein opbrengen. De Vlaams Belang-fractie heeft vorig jaar de beleidsnota 2004-2009 gematigd positief beoordeeld. Consequent als zij is, zal zij dit voorlopig ook doen met de voorliggende beleidsbrief. Ook zij kan zich grotendeels terugvinden in het viersporenbeleid dat door de minister wordt uitgetekend.

Waar zij het echter wel wat moeilijker mee heeft, is de concrete finalisering van heel wat projecten die het afgelopen jaar reeds werden aangekondigd. Niet-tegenstaande men al in het tweede jaar van deze legislatuur zit, blijven bepaalde projecten nog steeds hangen in de studiefase. De Vlaams Belang-fractie kan er begrip voor opbrengen dat de minister pas één jaar in functie is, maar toch lijkt haar nu het moment van de waarheid aangebroken. Ook de minister lijkt dat te beseffen, want als het lid alles in zijn beleidsbrief op een rijtje zet, wordt dit najaar alsook 2006 blijkbaar een scharniermoment in het beleid. De heer Sintobin wil dit graag staven aan de hand van enkele voorbeelden, die hij haalde uit de beleidsbrief.

Het concrete plan voor de kunststeden zou tegen het najaar van 2006 afgerond moeten zijn. Het marketingplan 'binnenland' moet begin april 2006 afgerond zijn. Het marketingplan 'buitenland' moet eind juni 2006 afgerond zijn. Inzake het actief verkennen

van nieuwe en verre markten wordt er mogelijks een nieuwe rondetafel gepland in het voorjaar van 2006 en komt er binnen Toerisme Vlaanderen nog dit najaar een cel die zich specifiek bezig houdt met de screening van nieuwe en verre markten. In maart 2006 plant de minister een werkbezoek aan China. Toerisme Vlaanderen wil zijn evenementenwerking diepgaand evalueren. Toerisme Vlaanderen wil het gesprek starten over de mogelijke symbiose tussen cultuur en toerisme en de mogelijke oprichting van een permanente overlegstructuur.

De heer Sintobin vervolgt. Een ontwerp-overeenkomst tussen Toerisme Vlaanderen en de vijf provinciale toeristische diensten zal naar alle verwachtingen nog dit jaar door de verschillende betrokken partijen bekrachtigd worden. De haalbaarheid van een toerisme-index voor Vlaanderen wordt in de loop van volgend jaar onderzocht. Voor de zomer van volgend jaar moet de Vlaamse strategie inzake 'Toerisme in Brussel' in een eerste ontwerpversie zijn uitgetekend. Een actieplan tot optimalisering van de inzet van de gesubsidieerde tewerkstelling in de toeristische sector zal worden uitgewerkt. De werkzaamheden betreffende erkende toeristische samenwerkingsverbanden zullen worden gefinaliseerd. Nog voor het einde van het jaar moet Toerisme Vlaanderen een evaluatie klaar hebben betreffende het In&Uit-project. Dit najaar wordt werk gemaakt van een protocol tussen cultuur en toerisme. Vanaf het voorjaar 2006 krijgt de benedenverdieping van de hoofdzetel van Toerisme Vlaanderen een nieuwe bestemming. Normaliter wordt het Toeristisch Fietsactieplan voor het einde van het jaar afgerond. Een ontwerp van kaderdecreet inzake logies wordt waarschijnlijk in het voorjaar 2006 ingediend. Het jaar 2006 wordt een overgangsjaar inzake de productdatabank. Een nieuwe gidsenkaart zal begin 2006 gelanceerd worden. Een actieplan zal worden opgesteld over een mogelijke aanpassing van het statuut van de gids en reisleader. Het decreet Toerisme voor Allen wordt in 2006 verder uitgevoerd. Op de agenda voor 2006 staat de verdere conceptuutwerking van een toegankelijkheidslabel voor de toeristische sector.

Nog in 2006 moet er een voorontwerp van decreet inzake een modern statuut voor de reisbureaus klaar zijn. Het nieuwe premiebesluit voor campings moet in 2006 in werking treden. Een rondetafel inzake platelandstoerisme met de ministers van Jeugd en Ruimtelijke Ordening wordt in het voorjaar georganiseerd. Een rondetafel inzake tewerkstelling in de toeristische sector wordt belegd. En zo kan de heer Sintobin nog wel een eindje doorgaan.

De conclusie van de Vlaams Belang-fractie is dan ook duidelijk. De minister zal toch een tandje moeten bij steken om concrete invulling te geven aan zijn beleidsvisie. De tijd van persnummertjes, aankondigingen, studies en werkgroepen allerhande is voor de Vlaams Belang-fractie achter de rug, het is nu hoog tijd voor echte beleidsdaden. De Vlaams Belang-fractie zal de minister daarom tijdens de komende maanden keer op keer confronteren met de timing die hij in zijn beleidsbrief aankondigt inzake zijn beleidsprioriteiten. Tijdens het eerste jaar van deze legislatuur gunde de Vlaams Belang-fractie hem nog het voordeel van de twijfel, nu wordt het tijd voor het aftoetsen van een echt beleid.

De heer Sintobin zou natuurlijk geen echte West-Vlaming zijn, mocht hij tot slot van zijn tussenkomst het niet even hebben over het kustactieplan. In de beleidsbrief van de minister, leest hij dat die ten laatste midden november zou beslissen over de definitieve toekenning van de projectmiddelen. Het lid had gehoopt dat de minister vandaag de primeur zou geven aan de commissie, maar hij veronderstelt dat hij alles opnieuw zal kunnen nalezen in de pers.

B. Tussenkomst van mevrouw Stern Demeulenaere

Ten algemenen titel stelt mevrouw *Stern Demeulenaere* dat ze in de beleidsbrief een veelheid van projecten en maatregelen heeft gevonden. Voor alle segmenten en sectoren worden maatregelen en onderzoeken aangekondigd, maar liever had de VLD-fractie tien prioriteiten vernomen, met bijhorende termijn, evaluatie en middelen.

Vervolgens gaat het lid in op de andere principiële punten. Het eerste is de basisinformatie met betrekking tot toerisme en recreatie. Het toeristisch bedrijfsleven moet kort op de bal kunnen spelen wanneer zich veranderingen voordoen. De laatste cijfers van het NIS dateren echter van 2003. Er moet dan ook een instrument ontwikkeld worden om de info van de verschillende toeristische diensten samen te brengen, juist te extrapoleren en te interpreteren. Het zou efficiënt zijn mocht de minister deze gegevens opnieuw opnemen in de volgende beleidsbrief, net zoals in de beleidsnota het geval was.

Toerisme is gelijk aan economie, stelt de minister. De VLD-fractie vindt het heel positief dat binnen de beleidsbrief aandacht besteed wordt aan de tewerkstelling binnen de sector. Er wordt een actieplan opgesteld. De radius van het actieplan is ech-

ter iets te beperkt, namelijk de optimalisering van de inzet van de gesubsidieerde tewerkstelling in de sector. Het regeerakkoord stelde dat nochtans een heel stuk ruimer, namelijk het werken aan een kader voor een beter en flexibel loopbaanbeleid. Toerisme is een belangrijke bron van welvaart, tewerkstelling en inkomsten. Mevrouw Demeulenaere had dan ook graag meer statistische gegevens vernomen met betrekking tot de tewerkstelling in de toeristische sector in Vlaanderen, in vergelijking met andere sectoren. Daaruit zouden dan de inkomsten uit de toeristische sector kunnen geëxtrapoleerd worden.

Toerisme kan inderdaad niet los gezien worden van andere sectoren. Het heeft raakvlakken met cultuur, sport, vrije tijd, ecologie, natuur enzovoort. Welke concrete maatregelen wil de minister nemen om deze relaties uit te bouwen en binnen welk tijdspad kan een en ander gerealiseerd worden? Dat ontbreekt in de beleidsbrief.

In het actieplan Vlaamse kunststeden hecht de minister heel veel belang aan de zes grote steden. Aan de kleinere gemeenten wordt echter geen aandacht besteed, ook al hebben ze mooie projecten. Die dreigen het dus moeilijk te krijgen en dat maakt de VLD-fractie bezorgd. Volgens de pers zou het budget bijna helemaal naar de kunststeden gaan. Is dat inderdaad zo? Zijn er bezoekersaantallen over de kunststeden voor de laatste 10 jaar? De interesse van buitenlandse toeristen zou de laatste jaren immers afgenomen zijn.

Wat de marketingplannen binnen- en buitenland betreft, wil het lid de minister vragen of het niet mogelijk zou zijn om voor Vlaanderen een omvattend marketingplan genre 'Logis de France' uit te werken.

Zij wil voorts weten of er al een tijdspad is voor het bewerken van de Chinese markt. Zijn er inhoudelijke bepalingen voor het protocol met BIAC?

Het aantal toeristen uit met name Duitsland en het Verenigd Koninkrijk zou snel teruglopen. Is de reden daarvoor bekend? Werd dat al onderzocht?

Het evenementenbeleid vindt de VLD-fractie positief. De verwachtingen zijn hoog gespannen. Hopelijk zal dit op een later tijdstip kunnen beoordeeld worden.

Vervolgens wenst het lid te vernemen of de strategische adviesraad behouden blijft, dan wel of er later een onafhankelijke adviesraad zal worden opgericht.

Hoe staan de verschillende sectoren tegenover het koepeldecreet Logies? Ieder toeristisch bed zal immers vergund moeten worden. Geldt dat ook voor de vakantieappartementen? Het lid vreest dat dit behoorlijk ingewikkeld zal worden voor het controlerend en sanctionerend orgaan. Zij had gehoopt hier meer te vernemen, maar de werkgroepen blijken nog volop bezig te zijn.

De minister heeft in zijn inleiding gesteld dat de hotelbarometer dit jaar werd opgestart. Het lid had terzake graag vernomen hoeveel ondernemingen hieraan deelnemen. De eenduidige en goede werking hangt immers af van een ruime deelneming. Te weinig is niet representatief. Is het niet mogelijk om alle opgevraagde gegevens in één formulier samen te brengen en dat dan te koppelen aan de vergunningen? Het lid begrijpt wel dat de NIS-cijfers een federale materie zijn, maar het zou toch voor een vereenvoudiging zorgen.

Mevrouw Stern Demeulenaere wenst verder te vernemen welke richting de minister uit wil inzake de problematiek van het verdwijnen van hotels aan de kust en de jacht op de gronden van de campings. Is het niet mogelijk om de gemeenten decretaal te verplichten telkens een hotel tegen de vlakte gaat, er een nieuw op te richten? Vlaanderen zou ook, net als in Griekenland gronden kunnen opkopen aan de kust en die exploiteren via erfpacht. Heeft de minister daarover al overlegd met de minister van Ruimtelijke Ordening?

Mevrouw Stern Demeulenaere vervolgt met het derde kustactieplan. Uit een studie blijkt dat de kust onder de Belgen minder populair wordt. Wat zal de minister doen aan dat imago probleem? Wanneer zullen de kampeerprijs en het besluit er komen?

Mevrouw Demeulenaere heeft tenslotte ook ergens gelezen dat er in het aangekondigde koepeldecreet een voorstel staat over de terreinsoort die in aanmerking komt voor de hoevecampings. Is dat een denkspoor of is een en ander ondertussen al iets concreter?

Afsluitend concludeert mevrouw Stern Demeulenaere dat de vermelde maatregelen en projecten een goede uitvoering zijn van het regeerakkoord en de septemberverklaring. Alle dossiers en problemen worden in de beleidsbrief aangepakt. De grote minpunten zijn het gebrek aan aandacht voor het outgointoerisme en de regionale luchthavens.

C. Tussenkoms van de heer Johan Verstreken

De heer *Johan Verstreken* stelt dat de beleidsbrief in algemeen opzicht een degelijk maar toch ook voldoende concreet werkstuk vormt. Toch wil hij eerst even stilstaan bij de vorm ervan. Artikel 74 van het Reglement schrijft voor welke elementen een beleidsbrief moet bevatten. De verwijzing naar regeerakkoord en beleidsnota gebeurt in deze beleidsbrief Toerisme wel, en ook een lijst van de relevante moties van het Parlement is erin opgenomen. Hij bevat echter ook een aantal voorgeschreven elementen niét, met name: een overzicht van de uitvoering van de begroting tijdens het lopende begrotingsjaar en een prognose over de beleidsinvulling tijdens het volgende begrotingsjaar; een samenvatting van de beleidsalternatieven voor het volgende beleidsjaar, onder de vorm van een bijlage; een samenvatting van de stand van uitvoering, dus de uitvoeringsbesluiten van de belangrijkste decreten in de betrokken beleidssector.

Vandaar ook dat de heer Johan Verstreken een aantal vragen wil opwerpen inzake cijfermateriaal, statistische gegevens, meetbare doelstellingen enzovoort, zodat effectieve controle door het Vlaams Parlement mogelijk wordt. In de beleidsbrief staat dat er problemen blijven bestaan bij de gegevensverzameling via het Nationaal Instituut voor de Statistiek. De vraag dringt zich dan ook op of de in oprichting zijnde cel Toerisme binnen de administratie Buitenlands Beleid – toch bevoegd voor de beleidsvoorbereiding – actief gegevens zal verzamelen; bijvoorbeeld over alle relevant beschikbaar cijfermateriaal in de sector Toerisme? Het kan daarbij gaan om cijfermateriaal van de IVA Toerisme Vlaanderen, het NIS, jaarverslagen, cijfers beschikbaar bij de adviesorganen en cijfermateriaal aanwezig bij belangrijke organisaties van het middenveld, die trouwens dikwijls betrokken zijn bij de voorbereiding of uitvoering van het beleid, enzovoort. Zou het niet nuttig zijn om deze aldus verzamelde gegevens in een voor eenieder toegankelijke databank op te nemen, bijvoorbeeld via een webstek? Of deze misschien te koppelen aan de Cultuurdata-bank?

Wordt er gebruik gemaakt van de belangrijke informatie van de Vlaamse Regionale Indicatoren (VRIND) die verzameld worden door de administratie Planning en Statistiek van de Vlaamse Gemeenschap? Die publicaties bevatten veel informatie over alle beleidssectoren. De beleidsbrief bevat echter geen enkele verwijzing naar de VRIND. Verzamelt de administratie Planning en Statistiek nog andere

cijfers die relevant kunnen zijn voor het toeristische beleid van Vlaanderen? Als dat niet het geval mocht zijn, kan de minister hen die opdracht geven. De heer Johan Verstreken verwijst verder ook nog naar de resolutie van het Vlaams Parlement van maart 2005 over de gevolgen van de demografische ontwikkelingen voor Vlaanderen.

De spreker vervolgt met een paar meer specifieke opmerkingen. In de beleidsbrief pleit de minister voor een geïntegreerd, sturend evenementenbeleid op Vlaams, interstedelijk en stedelijk niveau. Dat is nodig, want op Vlaams niveau is dit nog vrij beperkt, al komt het nu op gang. De minister wijst op de noodzaak van een breed gekende meerjarenprogrammering. Er moet inderdaad meer aandacht gaan naar de programmering van evenementen. Daarbij moet uitgegaan worden van de vraag welke evenementen goed zijn voor het toerisme. Het budget voor evenementen moet uit verschillende 'potten' komen, maar op het vlak van promotie is Toerisme Vlaanderen evidentierwijze een belangrijke partner in het buitenland. Er moet worden nagedacht over hoe de evenementen kunnen worden gefinancierd. Nu wordt er nog teveel 'geshopt' en is de organisatie van evenementen afhankelijk van politieke goodwill.

Volgens de heer Verstreken pleit de minister in zijn beleidsbrief impliciet voor grondig overleg met de minister van Cultuur. Een goede opvolging en evaluatie van alle evenementen is nodig. Nochtans lezen we in de beleidsbrief dat de minister blijkbaar geheel eigenstandige plannen heeft in verband met het project 'Tafelen in Vlaanderen'. Anderzijds lanceert cultuurminister Anciaux het project 'Week van de Smaak' dat overigens nog maar vorige week door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd. Heeft de cultuurminister hiervoor overleg gepleegd met de andere betrokken ministers, onder andere minister Bourgeois voor Toerisme, minister Vervotte voor Preventie en Promotie van gezonde voeding, minister Letermé voor VLAM? Dat werd vorig jaar door collega Steven Vanackere uitdrukkelijk gevraagd. En hoe past die 'Week van de Smaak' in het nieuwe evenementenbeleid en in het grote project 'Tafelen in Vlaanderen'? CD&V pleit ervoor om het project ook te koppelen aan de bestaande gastronomische promotieweken van de Vlaamse huizen en de ambassades. Dit project moet dus omvattend zijn. De spreker vergelijkt met 'La semaine du goût' in Frankrijk. Dat is een succes dankzij de goede samenwerking tussen cultuur, toerisme, landbouw en gezonde voeding.

Voor wat het onderdeel erfgoed betreft is de heer Johan Verstreken tevreden dat de minister ook het rijke Vlaamse erfgoed toeristische wil promoten. In dit verband wenst de CD&V-fractie te benadrukken dat het inhoudelijke beleid in handen van de minister van Cultuur moet blijven maar dat er hoe dan ook niet genoeg promotie kan gemaakt worden voor het culturele erfgoed, het is immers Vlaanderens belangrijkste toeristische attractie.

In de buitenlandpromotie zou er zo ook meer aandacht kunnen gaan naar die aspecten van het erfgoed die relevant zijn voor de geschiedenis van elk specifiek buurland, bijvoorbeeld WO I in Groot-Brittannië, de Antwerpse Gouden Eeuw in Spanje, het land van 'Father Damian', de aanwezigheid van ons koningshuis. Immers, in buitenlandse geschiedenisboeken, bijvoorbeeld de Engelse, wordt vaak veel aandacht geschonken aan lang vergeten historische gebeurtenissen in dit land. Dat is een belangrijke toeristische troef om buitenlanders aan te trekken. Wordt dit op toeristisch vlak voldoende uitgespeeld? Wordt dit gepromoot in de buitenlandkantoren van Toerisme Vlaanderen? In Groot-Brittannië gebeurt dat in elk geval wel voor Flanders Fields.

De spreker stelt verder vast dat de minister Brussel beschouwt als een hefboom bij de promotie van Vlaanderen als toeristische bestemming. Brussel heeft inderdaad een belangrijk aandeel in het aantal toeristische overnachtingen. Toch is het imago van Brussel in Europa niet echt goed. Dit moet dan ook dringend verbeteren. In het buitenland benadrukken we te weinig dat Brussel de hoofdstad van Europa is. Straatsburg pakt daar wel mee uit. De heer Johan Verstreken drukt verder zijn waardering uit voor de initiatieven voor de Vlaamse Rand en de groene gordel rond Brussel.

CD&V steunt het voornemen van de minister om de kunststeden te promoten met een toeristisch actieplan voor de Vlaamse kunststeden. De kunststeden moeten beter gepromoot worden, ook en vooral in het buitenland. Ook Amerika is hiervoor een grote markt van kapitaalkrachtige toeristen.

In het buitenland en vooral in verre landen als China moeten productlijnen en kunst in Vlaanderen als een globale term gepromoot worden. Daaraan kunnen dan ook kunstbezienswaardigheden uit andere nabije steden worden gekoppeld, bijvoorbeeld de Latemse school, Raveel, het PMMK.

De Europese ambtenaren, toch met zo'n 14.000 in dit land, kennen in wezen slechts Brussel en Brugge. Zij zijn potentieel nochtans de perfecte promotoren voor onze kunststeden en kunnen een belangrijke multiplicatorrol vervullen. Spijtig genoeg worden andere steden zoals Gent en Antwerpen bij die mensen niet bekendgemaakt. Antwerpen wordt in Europa blijkbaar beschouwd als een kleine stad. Is de minister in het bezit van een hitlijst (een zogenaamde 'ranking') van Europese steden? En zo ja, welke Vlaamse steden staan daarin?

De heer Verstreken vervolgt met de nieuwe marketingplannen voor binnen- en buitenland. Volgens de minister is de door Toerisme Vlaanderen gevolgde marketingstrategie zowel voor de binnen- als buitenlandse markten aan actualisering en herziening toe. Wat is daarin in essentie de taak van Toerisme Vlaanderen? Moet Toerisme Vlaanderen het product Vlaanderen promoten in het buitenland of in het binnenland? Of is de promotie van Vlaanderen in het binnenland de taak van de provincies en de toeristische regio's? Het lid steunt de oproep van mevrouw Demeulenaere voor meer middelen voor kleinere steden, maar denkt dat daarbij toch vooral een taak is weggelegd voor de provincies. Hij denkt dat Toerisme Vlaanderen zich vooral moet toelagen op het lokken van toeristen uit het buitenland.

De heer Johan Verstreken verwijst vervolgens naar het onderdeel 'actief verkennen van nieuwe markten'. De minister is van plan om de Chinese markt aan te boren. China is natuurlijk een enorme afzetmarkt, maar toch heeft de Chinese markt, omwille van zijn heel specifieke aard, een speciale aanpak nodig. Want Chinese toeristen die naar hier komen zijn meer geneigd om in Chinese hotels te overnachten, naar Chinese restaurants te gaan en dergelijke meer. Bovendien geldt er nog steeds een reisbeperking, en Chinese reisbureaus moeten ook beter kunnen samenwerken met Europese en Vlaamse reisbureaus.

De Vlaamse inspanningen in China moeten dan ook zeker goed worden gecoördineerd en er moet daar naadloos worden samengewerkt met Flanders Investment en Trade. De spreker had terzake van de minister ook graag vernomen welke vorm van buitenlandkantoren hij plant in China? Worden de middelen trouwens sowieso niet beter in andere markten geïnvesteerd, zoals in India of in de USA waarvoor geen reisbeperking geldt? Heeft de minister contact met of minstens weet van een overkoepelend netwerk van Vlamingen in China? Kan er vanuit Vlaanderen

in China een gestructureerde organisatie, vergelijkbaar met de 'Chambre d'Amis de Wallonie' worden opgericht?

De heer Johan Verstreken benadrukt verder ook het belang van de buurlanden. Het aantal Spaanse toeristen is dit jaar fel toegenomen. Wellicht heeft dit te maken met het bestaan van rechtstreekse vluchten naar hier. Vlotte chartervluchten zijn niet alleen belangrijk voor het outgoing-toerisme maar ook en vooral voor het incoming-toerisme. De regionale luchthavens kunnen daarbij een belangrijke rol spelen. Citytrips naar Vlaamse steden moeten in toeristische brochures van andere landen verschijnen. Daarom is het belangrijk om te praten met touroperators en met de reissector, die zeer veel know-how hebben. Die kennis kan het beleid gebruiken om meer buitenlandse toeristen naar Vlaanderen te brengen. CD&V blijft voorstander van samenwerking tussen de Europese regio's voor de promotie op verre markten. Zo meent de heer Verstreken te weten dat Nederland en Vlaanderen samenwerken in de kantoren van Praag en Madrid. Vlaanderen moet ook de EU-lobbyisten in Brussel beter bewerken. Alle landen hebben lobbyisten in Brussel, maar Vlaanderen wendt hen te weinig aan voor toeristische promotie.

In de beleidsnota Toerisme 2004-2009 staat dat het statuut van de reisbureaus een nieuwe bespreking verdient. Aan federale kant wil men de reiscontractenwet uit 1994 herzien. Onlangs is echter een persbericht verschenen waarin werd bekendgemaakt dat op het federale ministerie van Economische Zaken een vergadering werd belegd om een studie van professor Eric Balate van de Universiteit van Bergen te bespreken. In die studie pleit professor Balate voor het afschaffen van het statuut van de reisbureaus. Bovendien zal een mogelijk rechtvacuüm ontstaan in het Brussels gewest voor Nederlandstalige reisbureaus. De heer Johan Verstreken pleit dan ook voor overleg met de andere bevoegde overheden teneinde te voorkomen dat tegen het decreet van de reisbureaus een procedure bij het Arbitragehof wordt opgestart. Is er mogelijk al een dergelijk overleg geweest?

De heer Johan Verstreken vraagt aan de minister ook om de nodige aandacht te hebben voor de zogenaamde 'grijze zone', namelijk sport, jeugd, sociaal-culturele en onderwijsverenigingen, die af en toe reizen aanbieden aan hun doelgroep. Het Vlaamse verenigingsleven en het niet-commercieel toerisme mag niet de dupe worden van een te rigide reisbureau-regelgeving. Een mogelijke oplossing zou een soort

erkenningsregeling zijn die samen met de klassieke vergunningsregeling voor commerciële reisbureaus wordt ingevoerd. Die regeling mag niet teveel administratieve rompslomp voor de verenigingen betekenen en bijvoorbeeld enkel een verplichting inzake verzekeringen en een persoon die over een bepaalde beroepsbekwaamheid bezit, inhouden. Voor het overige kan die specifieke regeling qua procedure analoog zijn met de gewone regeling, dat wil zeggen met inspraak en na advies van de betrokken sectoren.

Toerisme en vakantie zijn geëvolueerd tot één van de basisbehoeften in onze samenleving, aldus spreker. Het is de opdracht van de Vlaamse minister van Toerisme om er over te waken dat alle Vlamingen op een volwaardige en door henzelf gekozen wijze kunnen participeren aan toerisme. Voor de Vlaamse christendemocraten is toerisme veel meer dan consumeren: het biedt kansen tot ontmoeting, tot persoonlijke verrijking, tot een verdieping van het gezinsleven enzovoort. CD&V blijft dan ook aandringen op een volwaardig Toerisme voor Allen-beleid. De maatregelen die in het Toerisme voor Allen-decreet zijn vastgelegd zijn goed. CD&V vraagt dus geen aanpassing van het decreet. Volgende maatregelen moeten echter prioritair worden uitgevoerd: jeugdlogies, themaprojecten voor klassiek sociaal toerisme voor gezinnen, ouderen en groepen, verbouwingssubsidies voor het volwassenentoerisme. Zo niet dreigt de sector op korte termijn te verdwijnen wegens infrastructuurproblemen.

Het Steunpunt Vakantieparticipatie levert zeer goed werk, maar het kan nog beter want veel mensen weten immers niet dat het bestaat. De heer Johan Verstreken pleit daarom voor een grondige evaluatie en waar nodig een bijsturing. Er moet blijvend aandacht gaan naar groepsvakanties. Dat is immers hét middel om bepaalde groepen laagdrempelig op vakantie te laten gaan, bijvoorbeeld zieken, zwaarlijvigen, kansarmen enzovoort. Ook het handhaven van een voldoende groot aanbod aan sociaal toerisme moet daarbij een zorg zijn. Iedere kansarme moet de kans krijgen om op vakantie te gaan, hetzij in binnen- of buitenland. Er is ook nog heel wat werk aan de winkel om het toeristisch aanbod kindvriendelijker te maken.

De heer Johan Verstreken vindt dat het toeristisch kamperen meer kansen moet krijgen. Het kampeertoerisme is een volwaardig alternatief, dus moet er ook plaats voor zijn. Dat kan door het bevorderen van kleinschalige kampeerterreinen, bijvoorbeeld

minicampings. Nu reeds moet er aandacht besteed worden aan de toekomstige ontwikkeling van kampeerplaatsen aan de kust voor kort verblijf. Er is een reglement voor parkings voor mobilhomes en zwerfwagens maar de Vlaamse gemeenten doen er weinig mee. Kan de minister hen niet stimuleren, want dat kan toch wel interessant zijn als stimulans voor de lokale economie?

CD&V is heel tevreden over de beleidsopties voor het plattelandstoerisme en raadt de minister aan om het platteland niet te vergeten in zijn beleidsplannen over de inbedding van erfgoed in het toeristisch totaalaanbod. CD&V is ook blij dat heel wat andere aspecten in de beleidsbrieven behandeld worden. Het is niet onbelangrijk dat Limburg volwaardig als toeristische regio wordt uitgespeeld.

Wat de hervorming van de IVA Toerisme Vlaanderen betreft, is de heer Johan Verstreken tevreden dat het raadgevend comité van Toerisme Vlaanderen dit jaar werd geïnstalleerd met vertegenwoordigers van alle toeristische en recreatiesectoren. In de beleidsbrief staat dat de opheffing van de technische comités werd verdaagd. Zijn die comités nog actief en volledig samengesteld op dit moment? CD&V blijft voorstander van dergelijke technische comités wegens hun jarenlange ervaring en knowhow en omdat beslissingen die in samenspraak met de sector zijn genomen meer steun genieten. Volgens de spreker past dat in het motto van de regering: 'vertrouwen geven, verantwoordelijkheid nemen'. Wat is verder de stand van zaken aangaande de in oprichting zijnde cel Toerisme binnen de administratie Buitenlands Beleid?

Omdat het koepeldecreet voor alle logiesvormen volgens de heer Verstreken een heel omvattende opdracht is, vraag hij zich af welke timing de minister volgt om dit ontwerp van decreet te realiseren.

De spreker vraagt hoe het marketingbudget voor 2006 verdeeld wordt over de diverse producten en markten.

Voorts benadrukt de spreker dat zijn partij van mening blijft dat er meer geïnvesteerd moet worden in de marketing in het buitenland gezien het grote belang van incoming toerisme. Binnenlandse promotie blijft uiteraard ook noodzakelijk.

De spreker vindt het op zich wel positief dat de subsidies in het kader van het decreet Toerisme voor Allen nogal sterk op jeugd zijn gericht. Hij vraagt zich ech-

ter wel af hoe andere groepen aan bod zullen komen. Hij denkt daarbij aan de middenleeftijd, de gepensioneerden en bijzondere doelgroepen als langdurig zieken.

Ten slotte benadrukt de spreker dat lokale en provinciale besturen opnieuw inspraak moeten krijgen in de subsidiëring van toeristische infrastructuur door Toerisme Vlaanderen.

D. Tussenkoms van mevrouw Sabine Poleyn

Mevrouw *Sabine Poleyn* verklaart de beleidsbrief vooral te willen benaderen vanuit de invalshoek 'jeugd'. In de beleidsbrief wordt een rondetafelconferentie aangekondigd met de minister voor Ruimtelijke Ordening en de minister voor Jeugdzaken over de zonevreemde jeugdverblijven. Ze dankt de minister voor die aandacht en wenst hem daarbij meteen alle succes toe.

In het hoofdstuk over het actieplan Jeugdverblijfsinfrastructuur merkt de spreekster dat het steunpunt Jeugd en Toerisme Vlaanderen goed samenwerken in het platform Jeugdtoerisme. Duurzaam overleg over jeugdtoerisme is belangrijk. Er is sprake van een tweesporenbeleid. De overheid kan rechtstreeks investeren in jeugdverblijfsinfrastructuur maar daarnaast verdient ook het particuliere aanbod alle steun, aldus mevrouw Poleyn.

Vervolgens vraagt ze wat het precieze statuut is van het actieplan Jeugdverblijfsinfrastructuur. De spreekster wil ook vernemen wat precies bedoeld wordt met het hier eveneens vermelde internationale jeugdactieplan. Ze wijst erop dat er niet alleen aandacht moet zijn voor rugzaktoeristen want ook groepen jongeren maken gebruik van de infrastructuur.

E. Tussenkoms van de heer Luk Van Nieuwenhuysen

De heer *Luk Van Nieuwenhuysen* gaat dieper in op de uitbouw van het toerisme in de Vlaamse Rand door middel van een strategisch plan met bijzondere aandacht voor een aantal toplocaties. Eén van de toplocaties is het museum van Tervuren, dat nog altijd een federale instelling is. Welke intenties heeft de minister met dat museum? Hoe wil hij het museum precies inschakelen in het project? Is het de bedoeling om het museum over te hevelen naar Vlaanderen?

In de Vlaamse Rand zal eveneens in overleg worden getreden met een aantal flankerende actoren. Voorbeelden daarvan zijn Bos en Groen en het Bruegelproject. In een andere toplocatie, het kasteel van Gaasbeek wordt de museumtuin beheerd door Bos en Groen. Het kasteel en het kasteeldomein worden beheerd door het Bruegelproject. De vzw de Rand staat in voor alle culturele aspecten. Het kasteel van Gaasbeek is volgens de spreker potentieel een heel interessante site. Het zal volgens hem echter niet gemakkelijk zijn om alle flankerende actoren op één lijn te krijgen. Hij vraagt daarom bijkomende informatie over het overleg en de doelstellingen ervan.

F. Tussenkoms van de heer Karim Van Overmeire

De heer *Karim Van Overmeire* komt kort tussen om te vernemen wat er gedaan wordt voor de kleine steden en gemeenten zonder uitgesproken toeristisch profiel. Hij haalt het voorbeeld aan van Aalst. In dergelijke steden is de aandacht voor toerisme beperkt bij gebrek aan een kader.

2.2 Antwoorden van de minister

Minister *Geert Bourgeois* gaat eerst in op de algemene benadering die werd gehanteerd door de heer Sintobin. Een beleidsbrief is nu eenmaal in de eerste plaats een opsomming van plannen. Op het vlak van Toerisme is al heel wat voorbereidend werk verricht. De minister legt in zijn beleid bovendien nieuwe klemtonen. Hij beschouwt Toerisme als een economische sector. De overheid moet de private sector vanuit deze optiek benaderen. Toerisme kan daarnaast ook benaderd worden als belevenis. Deze laatste benadering geldt dan echter alleen voor de toeristen. De beleidsmakers moeten Toerisme beschouwen als een harde groeisector die voor werkgelegenheid kan zorgen. Bovendien wil de moderne toerist een meervoudige belevenis. Een toerist die in cultuur is geïnteresseerd wil meer dan alleen maar cultuur proeven in de stad waar hij op reis is.

Een andere belangrijke beleidslijn in de beleidsbrief is de samenwerking met de verschillende sectoren. De samenwerking met de private sector is voor de minister heel belangrijk. De derde klemtoon is het bijkomende budget voor marketing en promotie.

Met een aantal van de aangekondigde projecten wordt al in 2006 van start gegaan. Een aantal andere

projecten kan pas in 2007 uitgevoerd worden. Zo zal er pas in 2007 een budget zijn voor het Kunststedenactieplan. In 2006 zal met de kunststeden wel al nagegaan worden welke gezamenlijke promotie mogelijk is.

Een ander belangrijk aspect vormen nieuwe markten, zoals China. De Vlaamse Regering zal dat niet ondoordacht aanpakken. Zo stelt de minister dat al rekening wordt gehouden met de overwegingen die dienaangaande werden aangehaald door de heer Verstreken. Het staat bijvoorbeeld nog niet vast dat de Vlaamse overheid een kantoor zal openen in China. Er zijn wel initiatieven gepland om de Zuid-Oost-Aziatische markt te bewerken. De samenwerking met BIAC past in dit kader.

Veel zaken zullen dus geconcretiseerd worden in de loop van 2006, maar er is ondertussen ook al heel wat gebeurd. De minister noemt de vernieuwing van het kustactieplan en de concrete uitwerking van het Limburgplan, In&Uit, de samenwerking met de sectoren en de provincies en de creatie van één beleidsdomein BBIST. Hij concludeert dat de beleidsbrief doordacht is en klemtonen heeft die aansluiten bij het vroegere beleid. Een en ander komt tot stand in goede samenwerking met Toerisme Vlaanderen.

Ten aanzien van mevrouw Demeulenaere zegt de minister dat alle prioriteiten in de beleidsbrief staan. Hij is dan ook niet zinnens om uit de 37 thema's lukraak tien prioriteiten te kiezen en wijst erop dat ze alle uitwerkingen zijn van de vijf grote lijnen uit het begin van de beleidsbrief, die zijn kernvisie op toerisme formuleren. Ze passen ook in de 16 strategische opties uit de beleidsnota.

De minister geeft toe dat de cijfers over 2004 ontbreken in de beleidsbrief, maar dat ligt aan het feit dat het NIS achterop hinkt. Hij sprak de bevoegde federale minister, de heer Verwilghen, daarover aan, want om te weten moet men meten en de cijfers mogen niet te laat komen voor het beleid. Dat geldt overigens voor alle sectoren. Daarom zoekt men ook zelf naar meetinstrumenten en indicatoren zoals barometers en satellietrekeningen. Men moet immers kort op de bal kunnen spelen en meteen na het verstrijken van een periode op de hoogte zijn van de trends.

Minister Bourgeois legt er verder ook de nadruk op dat de gesubsidieerde tewerkstelling niet zijn hoofdklemtoon is. Het betreft hier een erfenis uit het verleden. Toerisme Vlaanderen moet geen men-

sen tewerkstellen om ze tewerk te stellen, dat is een neveneffect. De finaliteit is de realisatie van toeristisch-recreatief rendement, zodat – afgeleid – meer werk wordt gecreëerd in de privé- en de publieke sector.

Er wordt permanent en zo goed als mogelijk samengewerkt met andere sectoren en beleidsdomeinen, rond 'RuiTeR' (Ruimte voor Toerisme en Recreatie) bijvoorbeeld. Daar is de samenwerking met Ruimtelijke Ordening essentieel. Voor zichzelf ziet de minister de taak om de knelpunten te detecteren en daarvoor de spreekbuis te zijn. In het nieuwe RSV komt meer aandacht voor toerisme, wat op zich al een vernieuwing is.

Wat betreft de aandacht voor de kleinere steden, wijst de minister erop dat in het kader van de kerntaken werd afgesproken dat Toerisme Vlaanderen zich vooral op de promotie in het buitenland concentreert. Provinciale toeristische diensten doen dat alleen in aangrenzende regio's. Daarnaast doet Toerisme Vlaanderen echter ook aan binnenlandse promotie. Er zijn drie hoofdproducten: de kuststreek, de regio's en de kunststeden. De andere steden zitten mee in het netwerk dat met de regio's wordt uitgebouwd. Er zijn daar allerlei verbanden mogelijk, zoals bijvoorbeeld met het fietsroutenetwerk. Iemand die aan plattelandstoerisme doet kan met de fiets een stad bezoeken. Maar het zou niet erg zinvol zijn om ook de andere steden te gaan promoten in het buitenland. Men moet overigens het onderscheid maken tussen promotie die gelinkt is aan verblijfstoerisme en promotie die dat niet is. De op zich waardevolle attracties van kleinere steden trekken niet noodzakelijk groepen buitenlanders aan om daar te gaan logeren. De band met verblijfstoerisme is daar een uitdaging.

Cijfers over de laatste tien jaar heeft de minister niet bij, maar hij weet wel dat er bijvoorbeeld voor Brugge sprake is van een stijgende curve, al is er natuurlijk wel een grote dip door de weerslag van een aantal buitenlandse gebeurtenissen als 9/11. Die factoren heeft men niet in de hand. Hij blijft er evenwel bij dat men voor de promotie van de zes kunststeden in het buitenland goed bezig is.

De opmerking over Logis de France noopt de minister ertoe om te vermelden dat gewerkt wordt aan een corporate communicatiemodel. De buitenlandse marketing verloopt heel vakkundig en met moderne middelen. De pers, gespecialiseerd en breder, wordt

aangesproken met het oog op een multiplicatoreffect. Er wordt daarbij heel breed gefocust, niet alleen op kunst en cultuur, maar ook op evenementen, horeca en nieuwe trends zoals de mode. Toch is de evaluatie van dat buitenlandbeleid nodig. Men mag immers niet verstarren en moet permanent kijken naar wat nog beter kan, waar nog kantoren kunnen geopend worden enzovoort.

Vervolgens gaat de minister in op de nieuwe markten. Over China op zich is nog niets beslist. Hij verwacht tegen het einde van de week het rapport terzake van Toerisme Vlaanderen. China is natuurlijk een enorme markt, maar men mag inderdaad niet uit het oog verliezen dat er daar ook beperkingen en andere elementen spelen die van groot belang zijn. Het bijkomende budget vanaf 2007 moet immers doordacht geïnvesteerd worden, want Vlaanderen heeft niet dezelfde middelen als sommige grote buitenlandse concurrenten. De minister erkent dat er aan de kust een vermindering is van het aantal Duitse toeristen, maar dat heeft natuurlijk ook te maken met het vallen van de muur, het opengaan van de Midden- en Oost-Europese markt en de lagekostenvluchten. Om te concurreren met Kroatië bijvoorbeeld moet Vlaanderen investeren in kwaliteit. De minister belooft de laatste beschikbare cijfers over het toerisme aan de kust te bezorgen, maar van een veralgemeende terugloop zou hij zeker niet durven gewagen. De minister is bovendien van plan ook zelf de Midden- en Oost-Europese markten aan te boren en bijvoorbeeld in Polen een kantoor te openen.

Binnen het beleidsdomein BBIST komt er inderdaad een eigen strategische adviesraad waarbinnen ook het beleidsveld Toerisme opereert. Toerisme wordt inderdaad een aparte raad. De sectoren staan positief tegenover het logiesdecreet. De minister belooft overleg van zodra de oefening rond is. Hij blijft erbij dat reglementering nodig is. De sector en de consumenten vragen daar zelf om.

Men kan natuurlijk alles dereguleren en de markt helemaal vrijlaten. Maar de minister verwijst naar het standpunt van de Vlaamse Regering met de betrekking tot de Europese dienstenrichtlijn: zij pleit ter zake voor een mogelijkheid om af te wijken van het oorspronglandbeginsel omdat bepaalde kwaliteitsnormen hier moeten blijven gelden en men moet werken met een gereguleerde sector, die natuurlijk ook aan zelfregulering doet, maar die tevens kwaliteit en garanties biedt, zoals bijvoorbeeld een verzekering. Vorige week nog is de minister gecontacteerd

door mensen die het slachtoffer zijn geworden van een buitenlands reisbureau zonder garanties: ze zijn hun grote voorschotten zonder meer kwijt. De consumentensector vraagt een kwalitatieve reglementering, geen betutteling. Vlaanderen is daarvoor bevoegd. In Brussel is er wel een probleem van overlapping, maar Vlaanderen zal zijn bevoegdheden uitputten. De minister zal zorgen dat er een goed decreet tot stand komt en overleggen waar dat nodig is.

De minister heeft ook oog voor het probleem van de zogenaamde grijze zone. Dat thema speelt ook een rol in het overleg dat nu in een werkgroep gevoerd wordt. De jeugdsector en de consumentenorganisaties worden daar bij betrokken.

De hotelbarometer wordt opgesteld op basis van vrijwilligheid. Voor attracties ligt de medewerking hoog. Voor hotels zit men nog niet zo ver: op dit ogenblik zijn er tussen 80 en 100 deelnemers. Elk van de provinciale toeristische diensten, die ook het belang daarvan inzien, is nu bezig met het bewerken van de eigen provincie om meer hoteliers mee te krijgen. Streefdoel met het oog op een representatieve barometer is te komen tot een 250 à 300 deelnemers.

Het federale niveau heeft wel voldoende instrumenten om te zorgen dat er voldoende gegevens ingezameld worden. Maar vaak gaat dat met heel veel administratieve overlast gepaard. De minister herinnert aan het SERV-advies over de administratieve vereenvoudiging in de toeristische sector, waarbij het vooral ging over zaken die zich op federaal niveau situeren. De minister heeft de federale staatssecretaris voor Administratieve Vereenvoudiging daar op gewezen. Zo moeten de hotelfiches nog manueel ingevoerd worden en door de politie ingezameld worden, terwijl daar achteraf niets mee gebeurt.

De minister gaat in 2006 werk maken van de afschaffing van dat soort zinloze dingen. Hij zal er ook zorg voor dragen om geen bijkomende overlast te creëren. Op dat vlak gaat hij akkoord met de stelling van mevrouw Demeulenaere: gegevens die ergens al voorhanden zijn, mogen niet nogmaals opgevraagd worden. De minister zal op dat vlak afstemmen met de federale overheid, waar trouwens allerlei koppelingen mee gemaakt worden: met de kruispuntbanken voor ondernemingen, sociale zekerheid en dergelijke.

De bestemming van kampeerterreinen behoort als dusdanig tot de bevoegdheid Ruimtelijke Ordening. Minister Bourgeois neemt daar initiatieven in, maar

het zijn de gemeenten die hun bestemmingsplannen vastleggen, het zijn de gewestplannen en het structuurplan die determinerend zijn. De minister van Toerisme kan niet opleggen op welke manier een bestemmingsplan aan de kust moet worden ingekleurd. Men moet op gemeentelijk vlak keuzes durven maken. Omdat een stuk grond aan de kust veel meer geld opbrengt als er een flatgebouw op neergepoot wordt dan wanneer er een hotel op komt, dreigt er een tekort aan hotels te ontstaan. Ook de eigenaars van campings zoeken naar het grootste economische rendement van hun grond en kiezen daarom weekendhuisjes te bouwen, waardoor de campings verdwijnen. De overheid moet keuzes durven maken, via de bestemmingsplannen. De minister is geen voorstander van het Griekse model, waarbij de overheid zelf gronden aankoopt en die dan in erfpacht geeft; de overheid heeft daar trouwens ook de middelen niet voor. In de Limburgse campingsector is er overigens een schaalvergroting en professionalisering aan de gang, waardoor een aantal kleinere campings verdwijnen. De minister verwacht die evolutie ook aan de kust. Het is zijn zorg dat die vorm van toerisme zeker ook daar kan behouden blijven. Vandaar dat hij probeert overleg te plegen met de minister van Ruimtelijke Ordening en de provincie West-Vlaanderen.

De minister weet niet of de kust met een imagoprobleem kampt. Hij wil de positieve facetten van onze kust, die toch een veelheid van belevenissen aanbiedt, in de verf blijven zetten. Met het kustactieplan probeert hij dat ook structureel te onderbouwen.

Het nieuwe kampeerpriemebesluit komt er hopelijk in de zomer van 2006. In verband met het hoevertoerisme is er een voorstel van decreet van de heer Sannen, dat is geen initiatief van de minister. Het plattelandstoerisme is natuurlijk breder dan het hoevertoerisme. In samenspraak met minister Van Mechelen probeert minister Bourgeois een oplossing te vinden voor de omknelling, met behoud van kleinschaligheid en van de authenticiteit van het platteland.

De regionale luchthavens zijn een bevoegdheid van minister Peeters. Er moet natuurlijk gezocht worden naar opportuniteiten. Dat is bepaald niet gemakkelijk. Zelfs voor Zaventem is dat al heel moeilijk. De minister denkt dan vooral aan terugvluchten. Een aantal mensen van outgoing toerisme zoeken immers zelf ook naar mogelijkheden voor retourvluchten. Ook voor verblijven in onze kunststeden kunnen de regionale luchthavens een rol spelen. Inzake out-

going toerisme wordt gewerkt met het decreet op de reisbureaus. Het is echter niet de taak van minister Bourgeois om daar promotie voor te voeren. Hij moet toeristen aantrekken en zorgen voor een goed kader voor het uitgaand toerisme.

Op de klacht van de heer Verstreken inzake het gebrek aan overzicht van de uitvoering van de begroting, repliceert de minister dat toch heel goed aangegeven is wat in 2005 is opgestart en wat de continuïteit daarbij is. Bovendien biedt de beleidsbrief een goede inhoudelijke invulling van het beleid. De minister betreurt samen met de heer Vestreken het gebrek aan meetbare gegevens om het beleid te onderbouwen.

De cel Toerisme zal bestaan uit drie mensen en zal van start gaan op 1 januari 2006, in het kader van beter bestuurlijk beleid. Totnogtoe was er helemaal geen administratie voor Toerisme.

Wat de website betreft, zijn er twee initiatieven. De toerismedatabank zal zoveel mogelijk in verbinding gebracht worden met de cultuurdatabank. Op de bedrijfswebsite worden aan de sector gegevens verstrekt over de reglementering, wetgeving, subsidies, vergunningen en dergelijke en zal kunnen gewerkt worden met de formulieren die met de cel e-government ontwikkeld worden.

Het kabinet van de minister heeft contact opgenomen met VRIND, maar dat beklagt zich er ook over dat er te weinig indicatoren zijn over dit veld. Dat is dus een vicieuze cirkel. De minister zou wat graag beschikken over meer gegevens.

Inzake het evenementenbeleid wil de minister volop overleg plegen, wat onze buitenlandse kantoren nog meer mogelijkheden moet bieden om daar gebruik van te maken. Men werkt in het buitenland op evenementen die hier plaats vinden maar als er te weinig coördinatie is, wordt dat moeilijk. Vandaar dat de minister van Toerisme het initiatief tot overleg neemt.

De 'Week van de Smaak' staat niet in tegenstelling tot 'Tafelen in Vlaanderen'. Dat laatste zal een heel breed initiatief zijn en moet een echt toeristisch evenement worden, waarbij samen met de provincies, de kust, de landbouw, de voedingssector, cultuur enzovoort rond thema's kan gewerkt worden, zodat er, verspreid over een heel jaar, allerlei initiatieven kunnen worden genomen rond de Vlaamse gastronomische kwaliteiten in de brede zin van het woord. Met

dat werk wordt nu gestart. Ook de promotie daarvan is zeer belangrijk. Om een grondige voorbereiding toe te laten, mikt de minister op 2008. De Week van de Smaak is een initiatief van de minister van Cultuur. Daar is een stuurgroep voor opgericht waarin alle betrokken administraties en kabinetten vertegenwoordigd zijn.

Erfgoed is inderdaad een heel goede hefboom voor toerisme. Het beleid blijft natuurlijk bij Cultuur maar de minister wil daar wel verbanden mee leggen. In de marketing in het buitenland gebeurt dat trouwens al. In Oostenrijk, Spanje en andere landen wordt de gemeenschappelijke geschiedenis onder de aandacht gebracht. In het Verenigd Koninkrijk wordt een belangrijke klemtoon gelegd op het 'battlefield' toerisme, met stijgend succes. De heer Verstreken vraagt daar terecht aandacht voor. De minister wil toerisme heel breed brengen, vanuit allerlei invalshoeken; de geschiedkundige verbanden vormen daarbij ongetwijfeld een belangrijk element.

Brussel moet volgens de minister inderdaad de hefboom zijn voor de Vlaamse toeristische bestemmingen. Hij wil laten onderzoeken of Brussel als Europese hoofdstad moet worden uitgespeeld. De minister heeft in bepaalde buitenlandkantoren echter al opgevangen dat wat uit 'Brussel' komt in bepaalde landen weinig positief wordt geëvalueerd. Anderzijds bestaan er voldoende redenen om Brussel te blijven promoten. Brussel is het mekka van het zakentoeurisme, vooral via Zaventem.

Er moet inderdaad werk gemaakt worden van het toerisme in de Vlaamse Rand. Vlaams-Brabant heeft heel wat potentieel op toeristisch vlak dat nog verder kan worden ontwikkeld.

Promotie voor het kleinere stedelijke beleid en de rand van de steden, is niet de kerntaak van Toerisme Vlaanderen. Voor terugkeerbezoekers zijn deze bestemmingen mogelijk wel interessant. Er bestaat een grote tevredenheidsfactor, waardoor veel toeristen effectief terugkeren.

De minister erkent dat Europese ambtenaren ambassadeurs kunnen zijn voor Vlaanderen. Het is echter moeilijk om ze rechtstreeks te bereiken. Misschien is dit een taak voor de steden. Zo werden buitenlandse correspondenten uitgenodigd voor de tentoonstelling 'Stad in Vrouwenhanden' in Mechelen. Dit was een geslaagde oefening. Onder meer The Bulletin was er aanwezig. Dit tijdschrift wordt vaak gelezen door Europese ambtenaren en andere 'expats' in Brussel.

De minister gaat vervolgens in op de vraag over de rankings. Steden worden opgenomen in Europese toeristische clusters. De Vlaamse steden zouden zeer goed scoren. Zo zou Brugge aan de top staan van een van de clusters. Hierover zal nadere informatie worden bezorgd aan de commissie.

Het binnenlandse promotiebeleid is vooral een beleid van de steden zelf en van de provincies. De minister zegt het initiatief te hebben genomen om de provinciale toeristische diensten samen te brengen. Zo wordt gezamenlijke promotie in het buitenland mogelijk. Het heeft vanuit het oogpunt van marketing weinig zin om de Vlaamse groene regio's zoals Limburg en West-Vlaanderen in het verre buitenland te promoten.

Voor wat betreft de verre markten is er nog niets beslist, ook niet over de oprichting van buitenlandkantoren. Nattevingerwerk is hier immers uit den boze.

Voor wat betreft een overkoepelend netwerk verwijst de minister naar Vlamingen in de Wereld, dat onder meer in China leden heeft. Er werd een Vlaamse kamer van koophandel opgericht, onder meer op initiatief van Bekaert. De Vlaamse kamers van koophandel krijgen steun vanuit het beleidsdomein van minister Moerman.

Er moet blijvend werk gemaakt worden van de buurlanden. Er werd gepleit voor meer rechtstreekse vluchten met de buurlanden. Outgoing toerisme zou in dit verband overwogen om retourvluchten te organiseren. De minister zegt een overeenkomst te hebben gesloten met BIAC om te proberen tot meer rechtstreekse lijnvluchten te komen. Dit is niet eenvoudig.

De minister wijst erop dat er momenteel geen samenwerking is met Nederland in Madrid en Praag. Vroeger was er op sommige plaatsen en bij sommige gelegenheden occasioneel wel enige samenwerking.

De regelgeving op de reisbureaus zal, zoals hoger reeds gezegd, worden uitgewerkt.

De minister is het eens met het pleidooi van de heer Verstreken voor toerisme als basisbehoefte. Het decreet Toerisme voor Allen wordt volop uitgevoerd. Het is echter niet eenvoudig om de beoogde doelgroep te bereiken. Het is soms zelfs niet eenvoudig om de mensen ervan te overtuigen om vakantie te nemen. Dit is een moeilijke, maar ook dankbare

opdracht. Het gevoel van zelfwaarde van de betrokkenen wordt erdoor verhoogd. Ook voor de kinderen is het een hele belevenis. Ook vanuit pedagogisch oogpunt is het een interessante ervaring. Er worden dienaangaande ook subsidies uitgetrokken voor infrastructurele aanpassingen.

Met betrekking tot de problematiek van de zwerfwagens deelt de minister mee dat er daarvoor in het hoger genoemde nieuwe kampeerpremiebesluit eveneens subsidies zullen worden uitgetrokken. Het kampeerbesluit wordt dus opengetrokken naar de problematiek van de zwerfwagens. De hele sector is vragende partij voor een initiatief. In dit verband bestaan er op dit ogenblik inderdaad onvoldoende initiatieven.

De technische comités (kampeersector, hotelsector, reisbureaus) bestaan nog, maar krijgen een andere naam. Ze worden behouden als adviesorganen.

De minister zegt toe een schriftelijk antwoord te zullen bezorgen op de vraag over de kredieten.

Er wordt een rondetafel georganiseerd met de jeugd. Ook in het IPO (Interbestuurlijk Plattelandsoverleg) wordt hieraan aandacht besteed. In jeugdherbergen overnachten op heden ook gezinnen met jonge kinderen. Er bestaan ook bepaalde kwaliteitsnormen voor jeugdherbergen. De moderne rugzaktoerist is geëvolueerd. Hij eist geen luxe, maar wil wel dat bepaalde kwaliteitsnormen worden gerespecteerd. De minister geeft aan dat ook de private sector gesubsidieerd zal blijven worden. Er bestaat een nota over de jeugdverblijfsinfrastructuur, met een positief advies van de Jeugdraad. De minister belooft om dit document aan de commissie te bezorgen. Het Jeugdactieplan zal ook op groepen gericht zijn. Er wordt een studie over opgesteld.

De minister gaat vervolgens in op de vraag van de heer Van Nieuwenhuysen over het toerisme in de Vlaamse Rand. Over het museum van Tervuren bestaan er inderdaad nog vragen. Een en ander wordt onderzocht. Het betreft een federale instelling, maar er kunnen desalniettemin toch ankerpunten worden gecreëerd.

Gaasbeek moet inderdaad een sterke aantrekkingspool worden. Er moet een bezoekerscentrum kunnen worden georganiseerd. De minister erkent dat de museumtuin – die van Europese topklasse is – inder-

daad beter toegankelijk moet worden gemaakt. De tuin valt onder de bevoegdheid van Bos en Groen. Samenwerking is dus nodig. Samen met de toeristische dienst van de provincie Vlaams-Brabant wordt hier werk van gemaakt.

De zes kunststeden werden vroeger reeds vastgelegd. Vooral Brussel, Gent, Antwerpen en Brugge ontvangen veel toeristen. Mechelen en Leuven zitten in de lift, maar hun aandeel in het toerisme is verhoudingsgewijs eerder beperkt.

Mechelen doet serieuze investeringen. De tentoonstelling ‘Stad in Vrouwenhanden’ speelt daarbij thans een voortrekkersrol. Er komt ruimte voor de bouw van hotels en dergelijke meer. De steden leveren inspanningen die mee opgenomen worden in het beleid. De minister verwijst opnieuw naar het initiatief dat in 2006 moet leiden tot een samenwerkingsakkoord ter promotie van de kunststeden in het buitenland. Ook de kustburgemeesters beseffen dat ze beter moeten samenwerken.

2.3 Slotreplieken

Mevrouw *Anne Marie Hoebeke* vraagt of de zogenaamde zorgboerderijen interfereren met toerisme.

De *minister* antwoordt dat er geen onmiddellijke band is met toerisme tenzij een zorgboerderij ook een toeristisch aanbod heeft. Hij kan zich wel volledig terugvinden in het concept van de zorgboerderij, dat in wezen op een heel lange traditie kan bogen.

De heer *Johan Verstreken* vraagt wanneer de resultaten van het kustactieplan bekend zullen zijn. Heeft het adviescomité rekening gehouden met de strategische doelstellingen beschreven op pagina 495 van de toelichting bij de begroting: de toeristische troeven in binnen- en buitenland actief vermarkten om het toeristisch rendement te maximaliseren, bijdragen tot de imagovorming van Vlaanderen en het toeristisch product marktgericht, kwaliteitsvol en duurzaam ontwikkelen?

De *minister* verwacht het juryrapport deze of volgende week. Hij wijst erop dat de jury is samengesteld uit vrijwilligers die heel goed werk hebben geleverd. De jury moest rekening houden met een aantal criteria (o.a. structuurversterkend zijn en in de diepte werken) die verband hielden met de algemene strategische doelstellingen voor de Vlaamse kust. In

principe moet het juryrapport dus overgenomen kunnen worden.

De heer *Johan Verstreken* denkt dat men verwarring zal zaaien in de geesten als Cultuur en Toerisme aparte initiatieven nemen zoals de ‘Week van de Smaak’ en ‘Tafelen in Vlaanderen’. Hij betreurt dat. Het is beter de inspanningen te bundelen.

Minister *Geert Bourgeois* wijst erop dat de ‘Week van de Smaak’ een recurrent cultureel initiatief is. Er wordt een stuurgroep opgericht om dat te begeleiden vanuit de diverse beleidsdomeinen. Tafelen in Vlaanderen is daarentegen een eenmalig initiatief dat op een andere manier wordt voorbereid. Het zou natuurlijk wel mooi zijn als in 2008 een en ander geïncorporeerd zou kunnen worden.

Het is volgens de heer *Verstreken* verder niet alleen belangrijk ervoor te zorgen dat Vlaanderen meer voorkomt in de buitenlandse reisbrochures, maar ook in de buitenlandse reisgidsen. Hij weet in elk geval niet af van het bestaan van anderstalige reisgidsen over Vlaanderen in de grote toeristische reisgidsenreeksen. Dergelijke gids zou ook bezoekers die Vlaanderen al bezocht hebben, kunnen wijzen op bijkomende troeven of andere bezienswaardigheden.

De *minister* wijst erop dat Toerisme Vlaanderen al auteurs van toeristische gidsen contacteert. Het merk Vlaanderen komt in die gidsen inderdaad niet voor, dat kan allicht een bijkomende opdracht zijn.

De heer *Wim Van Severen*, hoofd van het agentschap Toerisme Vlaanderen, geeft namens de minister een voorbeeld. Eerder dit jaar heeft Toerisme Vlaanderen twee Zweedse journalisten, gespecialiseerd in reisverslaggeving, gecontacteerd en hun verblijf hier betaald. Hij heeft terzake ook contacten met uitgeverij Lannoo omdat die een co-editie overwegen. Die aspecten vallen onder het luik ‘recurrente samenwerking’ van de marketingstrategie van Toerisme Vlaanderen. Suggesties zijn vanzelfsprekend altijd welkom.

De heer *Johan Verstreken* geeft de suggestie om zelf reeds een aantal teksten ter promotie van Vlaanderen op te stellen en deze naar verschillende talen te vertalen. Deze teksten kunnen dan ter beschikking gesteld worden van de uitgevers van reisgidsen.

De heer *Wim Van Severen* stelt dat Toerisme Vlaanderen nu ook al foto’s en soortgelijk materiaal ter beschikking stelt.

3. Indicatieve stemmingen

3.1 *Indicatieve stemmingen over de decreetsbepalingen*

Artikel 14 (programma 49.20)

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt het artikel aangenomen met acht stemmen bij vier onthoudingen.

Artikel 24

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt dit artikel aangenomen met acht stemmen bij vier onthoudingen.

Artikel 27

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt dit artikel aangenomen met acht stemmen bij vier onthoudingen.

Artikel 148

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt ook dit artikel aangenomen met acht stemmen bij vier onthoudingen.

3.2 *Indicatieve stemmingen over de begrotingstabel*

AFDELING I

programma 49.2

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt dit programma aangenomen met acht stemmen bij vier onthoudingen.

AFDELING V

begroting van Toerisme Vlaanderen

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt tenslotte ook de begroting van het agentschap Toerisme Vlaanderen aangenomen met acht stemmen bij vier onthoudingen.

DEEL III: ALGEMEEN BUITENLANDS BELEID

1. Toelichting door de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme

1.1 Toelichting bij de uitgavenbegroting

Bij de aanvang van zijn uiteenzetting wijst de minister erop dat de meerjarenbegroting voorziet in groei-pad voor de middelen ten behoeve van het Vlaamse buitenlands beleid. Vanaf 2006 wordt meer bepaald in een jaarlijkse groei van 10 procent voorzien. Dit impliceert een stijging van 12.050.000 euro in 2005 naar 13.207.000 euro in 2006. In afgeronde termen dus een stijging ten belope van ongeveer 1.250.000 euro. Dit zal in de eerste plaats toelaten om de EU-cel op het niveau van de Vlaamse buitenlandadministratie te versterken met twee statutaire werknemers van niveau A. Wat ongeveer 100.000 euro zal kosten.

Voor de verdere toelichting bij de basisallocaties van programma 12.1 'Algemeen Buitenlands Beleid' verklaart minister Bourgeois zich te zullen beperken tot die allocaties die een significante en relevante stijging vertonen. Dat wil die basisallocaties waar de stijging uit meer dan een loutere indexering bestaat en waarbij het over beleidskredieten gaat.

Bij basisallocatie 12.26 'uitgaven met betrekking tot activiteiten en manifestaties gesteund of georganiseerd door de vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering, met inbegrip van dienstreizen' gaat het in concreto over de acht vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering in het Buitenland. Naast de Vlaamse Permanente Vertegenwoordiger bij de EU, gaat het over mensen die op post zijn in Den Haag, Berlijn, Wenen, Parijs, Londen, Washington en Pretoria. Om die vertegenwoordigingen te versterken wordt 200.000 euro extra uitgetrokken. Hierdoor stijgt het budget van 320.000 euro naar 524.000 euro.

Basisallocatie 12.33 'uitgaven voor activiteiten ter ondersteuning van het Vlaamse imago in binnen- en buitenland zoals onder meer deelname aan colloquia, missies en tentoonstellingen en in het raam van de bilaterale samenwerking' handelt over een kleine verlaging van werkingskredieten (van 317.000 euro naar 285.000 euro) als gevolg van een tijdelijke overdracht naar programma 49.2, basisallocatie 52.13.

Met betrekking tot basisallocatie 33.08 'subsidie voor de oprichting en werkingskosten van het Vlaams-Europees Agentschap vzw' stelt de minister dat met 250.000 euro in 2006, 560.000 euro in 2007 en 770.000 euro in 2008 een volwaardig agentschap uitgebouwd moet kunnen worden.

Basisallocatie 35.10 betreft de subsidies voor de uitvoering van de internationale verdragen en akkoorden die Vlaanderen heeft afgesloten. Dienaangaande wijst de minister erop dat het vastleggingskrediet met 130.000 euro stijgt tot 670.000 euro. In het Vlaamse regeerakkoord staat dat de prioriteit zal uitgaan naar het versterken van de samenwerking met de partnerregio's, de regionale organisaties en met de kleinere nieuwe EU-lidstaten. Door de toetreding van een aantal Centraal- en Oost-Europese partnerlanden van Vlaanderen tot de Europese Unie drong een ombuiging van het beleid zich op. De uitbreiding ervan naar nieuwe partnerlanden buiten de EU is momenteel bezig.

Op de nieuwe basisallocatie 35.14 'allerhande subsidies voor vredesbevorderende initiatieven' wordt een gesplitst vastleggingskrediet van 200.000 euro voorzien. Deze middelen moeten dienen voor het steunen van projecten die bijdragen tot de vredesopbouw en het temperen van conflictsituaties. De minister wijst er daarbij op dat meer algemene projecten, die bijvoorbeeld gericht zijn op capaciteitsopbouw en institutionele en/of economische versterking, onder basisallocatie 30.05 vallen.

Een andere belangrijke begrotingspost is de, eveneens nieuwe, basisallocatie 43.12. Deze regelt de betoelaging voor de grensoverschrijdende samenwerking met Noord-Frankrijk. Aan Vlaamse kant is de gouverneur van de provincie West-Vlaanderen, de heer Paul Breyne, hiervan de coördinator. Op deze basisallocatie wordt voor 2006 een gesplitst vastleggingskrediet van 400.000 euro voorzien en een gesplitst ordonnancierskrediet van 100.000 euro.

1.2 Toelichting bij de beleidsbrief

Voor minister Bourgeois is de topprioriteit inzake het Vlaamse EU-beleid het Europees Grondwettelijk Verdrag. Deze commissie heeft dienaangaande beslist hierover pas definitief te stemmen nadat er op binnen-Belgisch niveau een samenwerkingsakkoord is afgesloten om uitvoering te geven aan Verklaring 49 (verklaring van het Koninkrijk België inzake de

ationale parlementen), die door België is toegevoegd aan het Europees Grondwettelijk Verdrag. Dit gegeven is volgens de minister van bijzonder groot belang voor de positie van Vlaanderen in Europa. Nog maar onlangs werd daarover op regeeringsniveau vergaderd in München, waar bleek dat velen ons onze positie benijden. Vlaanderen heeft immers een grondwettelijk verankerde mogelijkheid om de band tussen Vlaanderen en Europa te concretiseren en de subsidiariteitstoets ook echt te doen. Ook in Groot-Brittannië wordt momenteel trouwens geprobeerd om het, bijvoorbeeld, mogelijk te maken dat ook het Schotse parlement terzake zijn bevoegdheden zou kunnen uitoefenen. De Spaanse regio's volgen dit alles eveneens met grote interesse. Hier situeert zich dus een mogelijkheid om te komen tot een Europa van de subsidiariteit: naar een Europa dat van onderuit is opgebouwd, wat de deelstaatarlamenten moet toelaten te beslissen wat tot hun bevoegdheidsniveau behoort en wat best op het Europese niveau wordt georganiseerd.

De Vlaamse Regering poogt via haar administratie en haar permanente vertegenwoordiging te wegen op de belangrijke standpunten die België in Europa inneemt. Zo blijft Vlaanderen inzake de financiële vooruitzichten (d.w.z. de EU-meerjarenbegroting) 2007-2013 hameren op het belang van onderzoek en ontwikkeling, levenslang leren en de plattelandsontwikkeling. Het moge echter duidelijk zijn dat er in dit dossier maar bitter weinig vooruitgang is gekomen onder het Britse EU-Voorzitterschap. De relatief eerbare compromisvoorstellen die op het einde van het Luxemburgse Voorzitterschap, medio 2005, op tafel lagen hebben het niet gehaald. Intussen hebben ook de Europese Commissie en het Britse Voorzitterschap nieuwe standpunten ingenomen. Er zou nu een voorstel zijn van het Britse Voorzitterschap om de bijdrage te verlagen tot 1,03 procent. Door Luxemburg was 1,06 voorgesteld. België stond op het standpunt dat 1,15 procent nodig was. Voor Vlaanderen is 1,06 procent in elk geval de absolute ondergrens voor wat de uitgavenposten betreft.

Wat de Dienstenrichtlijn betreft (ook bekend als de Bolkesteinrichtlijn), heeft Vlaanderen een belangrijke inbreng gehad in het Belgische standpunt. Ondertussen heeft ook het Europees Parlement, via amendementen, zijn stem laten horen in dit dossier. Vlaanderen blijft deze zaak verder aandachtig opvolgen. Het Vlaamse standpunt terzake is gebaseerd op drie uitgangsprincipes. Diensten van algemeen belang vallen niet onder het werkingsgebied van de richtlijn. Vanuit het oogpunt van het algemeen belang is het

immers aangewezen om bevoegdheidsdomeinen met een sterke sociale en maatschappelijke inslag hiervan uit te sluiten. Daarnaast wil Vlaanderen dat de kwaliteitsnormen die gelden op het vlak van beroepskwalificaties, vergunningenstelsels, kwaliteitscertificaten en erkenningsregels voor dienstverrichters behouden kunnen blijven. Dit is ontegensprekelijk in het belang van de ondernemers in Vlaanderen die recht hebben op loyale concurrentie met gelijke wapens en in het belang van de consumenten die recht hebben op een goede dienstverlening. Tot slot wil men vanuit Vlaanderen zelf ook controles kunnen blijven uitvoeren. Eind januari 2006 komt er over dit alles nog een grote discussie en amenderingsslag in de plenaire vergadering van het Europees Parlement. Vlaanderen heeft ervoor geopteerd zijn standpunt terzake momenteel nog niet te activeren op intra-Belgisch niveau, omdat zulks voorbarig zou zijn. Dat zal dus pas gebeuren op het moment dat het Europees Parlement over de Dienstenrichtlijn heeft gestemd.

Wat de proactieve opvolging van de omzetting van de Europese richtlijnen betreft, zijn de diensten van de minister bezig met de uitwerking van een draaiboek. Hij zal dit binnenkort aan de Vlaamse Regering voorleggen. Het is belangrijk, ook voor de interne markt, dat de Europese richtlijnen tijdig kunnen worden omgezet in intern recht. Vlaanderen is op dat vlak bezig aan een inhaalbeweging. Het is ook een punt dat maandelijks op de ministerraad komt. En om de zes maanden is er de 'Vinger aan de Europese Pols'-tabel, die tussentijds ook elke maand wordt geactualiseerd. Zonodig maant minister Bourgeois zijn collega's die een inhaaloperatie moeten doorvoeren, ook aan om daar effectief werk van te maken. Ook het federale niveau is daar trouwens mee bezig. Het zal dan ook handig zijn om te kunnen beschikken over een praktische gids die de vigerende vormelijke en inhoudelijke vereisten op een rijtje zet, zodat de diverse betrokken vakministeries snel en accuraat de nodige omzettingsprocedures kunnen doorvoeren.

De minister blijft daarbij ook het belang beklemtonen van het vroegtijdig detecteren van nieuwe regelgeving, zeker voor wat dossiers betreft die voor Vlaanderen een knelpunt kunnen betekenen. Desnoods moet een en ander ook kunnen worden aangekaart tijdens de bijeenkomsten van het Overlegcomité. Het nieuw op te richten Vlaams-Europees Agentschap kan daar zeker een belangrijke rol in spelen.

Het samenwerkingsakkoord met de federale overheid inzake de vertegenwoordiging van België in de Europese ministerraden, dat ondertussen al van 1994

dateert, moet grondig geëvalueerd worden. Het is immers voorbijgestreefd. Vlaanderen heeft ondertussen immers nieuwe bevoegdheden gekregen zoals wapenexport, landbouw en buitenlandse handel. Er moeten dienovereenkomstig dan ook nieuwe afspraken worden gemaakt over de vertegenwoordiging op Europees vlak. Daartoe is een werkgroep opgericht die nieuwe afspraken moet formuleren over de Vlaamse vertegenwoordiging in alle geledingen van de Raad van de Europese Unie.

Het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap moet in 2006 geoperationaliseerd worden. Het is de bedoeling dat dit agentschap een goede bestaande en omkadering krijgt. Het moet vorm geven aan de samenwerking met de privé-sector en het middenveld. De reacties uit de ondernemingswereld en uit de sociale wereld blijken heel positief te zijn. Het is volgens de minister ook erg belangrijk dat deze sectoren tijdig worden betrokken bij wat op Europees vlak leeft. Er mag zeker niet meer gewacht worden tot we met deze of gene richtlijn worden geconfronteerd, want op dat ogenblik kan er in wezen enkel nog gedebatteerd worden over de omzetting ervan. Op dat ogenblik is de Vlaamse inbreng immers verwaarloosbaar.

Mettertijd zou ook het Vlaams Parlement expertise moeten beginnen opbouwen in verband met de subsidiariteitstoets. Het parlement neemt, in het kader van de wetgevende regio's, ook deel aan een pilootproject hierover en zal in dat kader een subsidiariteitstest doen. Deze oefening dringt zich op, ongeacht de vraag of de Europese Grondwet, zoals die nu voorligt, finaal zal worden goedgekeurd.

In combinatie met de opstart van het Vlaams-Europees Agentschap moet dit alles het ons mogelijk maken veel vroeger en proactiever bezig te zijn met wat op ons afkomt vanuit Europa. Dat werkt in andere deelstaten en andere landen. De huidige lacune moeten we zo kunnen verhelpen. Het is immers geen geringe paradox te moeten vaststellen dat de Vlaamse overheid met haar regering en haar parlement aanwezig is in Brussel enerzijds, terwijl er geen vertegenwoordiging van de Vlaamse deelstaat is in de Europese hoofdstad anderzijds.

De Vlaamse coördinatiestructuur zal verder worden versterkt. De cel Europa binnen de administratie Buitenlands Beleid zal, zoals hoger reeds gezegd, worden versterkt met twee voltijdse statutairen op A1-niveau, zodat Vlaanderen nog beter zijn stem kan laten horen binnen de Permanente Vertegenwoordiging en con-

tacten kan leggen binnen de diverse Europese netwerken.

De minister wijst er verder nog op dat er vanaf 1 januari 2006 een geïntegreerd departement Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel, Internationale Samenwerking en Toerisme zal zijn, hetgeen een en ander zeker ook zal vergemakkelijken.

De minister komt dan tot het bilateraal Vlaams buitenlandse beleid. Voor wat Nederland betreft, heeft de Vlaamse Regering een nog maar zeer recent een strategienota goedgekeurd, die aan het Vlaams Parlement werd bezorgd. De minister gaat daarbij graag in op de suggestie om hierover mettertijd in deze commissie een debat te voeren. De strategienota in kwestie werd uitgewerkt in het kader van het buurlandenbeleid. Voor de Vlaamse Regering is Nederland daarbij de prioritaire partner bij uitstek. De nota bevat een aantal algemene politieke doelstellingen en blikt ook al vooruit op de hernieuwing van het Benelux-verdrag.

Over dat verdrag wordt ondertussen een studie verricht door de KU Leuven. Er wordt aangedrongen op een intense samenwerking – waar dat kan – op Europees vlak. Daarbij komen natuurlijk de aandachtspunten van de vakministers opnieuw aan de orde, zoals de Scheldeverdragen, de infrastructuur, de spoorwegverbindingen, cultuur enzovoort. Deze commissie zal zich binnenkort trouwens kunnen buigen over de dra te ondertekenen nieuwe Scheldeverdragen. Tegen 1 april 2006 zullen ook de nieuwe leden van de Commissie Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland moeten worden aangeduid. Vijf van de zeven mandaten zijn aan hernieuwing toe.

Wat Frankrijk betreft, zal de intense samenwerking met Noord-Frankrijk worden voorgezet en versterkt. Terzake werd de provinciegouverneur van West-Vlaanderen aangesteld tot coördinator. Er wordt volop gewerkt aan een strategienota die specifiek gericht is op Noord-Frankrijk en die hopelijk begin 2006 aan de regering zal kunnen worden voorgelegd, nadat er een aantal besprekingen hebben plaatsgevonden en een en ander werd getoetst. Ook zou er in de loop van 2006 een strategienota voor Frankrijk in zijn geheel moeten worden uitgewerkt.

Ook voor Duitsland moet er een strategienota worden uitgewerkt. De minister drukt daarbij de hoop uit dat dit nog zou kunnen gebeuren in het voorjaar van 2006. Het moet alleszins nog in 2006 gebeuren. De nieuwe Duitse Bondsregering gaat volop van

start, wat moet toelaten dat er nieuwe afspraken inzake de bilaterale samenwerking kunnen worden gemaakt en er klemtonen kunnen worden gelegd die van belang zijn voor Vlaanderen. Minister Bourgeois denkt daarbij aan onderwijs en wetenschappen, maar ook aan infrastructuur, met het dossier van de IJzeren Rijn. Dat zijn allemaal belangrijke dossiers in de relaties van Vlaanderen met Duitsland.

Vlaanderen wil een pionier blijven in het Europa van regio's met wetgevende bevoegdheden. In het kader van REGLEG is de minister nog maar zeer recent naar München geweest, waar de 'Verklaring van München' is goedgekeurd. De regio's in kwestie hebben daar nogmaals heel sterk beklemtoond dat Europa er een moet zijn van de subsidiariteit. Met andere woorden, een Europa waarin ze een stem hebben. Voor de regio's moet wat reeds verworven is zeker behouden blijven en dit ongeacht de afloop van het goedkeuringsproces van de Europese Grondwet. Dit is een processus die we uiteraard niet zelf in de hand hebben, aangezien deze in heel Europa lopende is. Terzake moet er volgens vele regio's zelfs nog verder worden gegaan. De minister denkt daarbij, bijvoorbeeld, aan de mogelijkheid om rechtstreeks naar het Europees Hof van Justitie in Luxemburg te kunnen stappen. Dat is een van de belangrijke punten waarover in München overeenstemming werd bereikt.

Voor wat de Spaanse regio's betreft heeft de minister reeds een bezoek kunnen brengen aan Catalonië. Vlaanderen is momenteel geen lid van de groep van de 'Vier Motoren van Europa'. De Catalanen nodigen Vlaanderen, samen met Wales, echter wel uit als participierend observator voor de eerste bijeenkomsten, ook voor wat hun initiatieven inzake het Middellandse-Zeegebied betreft. Ze staan dus heel open om Vlaanderen in de praktijk te betrekken bij die werking. Het is ook erg belangrijk dat Vlaanderen daarbij kan zijn. Heel binnenkort, in januari 2006, zal minister Moerman deelnemen aan de conferentie die daar wordt georganiseerd. Minister Bourgeois zelf, ontmoet binnenkort in Brussel zijn Baskische collega de heer Ganuza. Ook in Italië wordt met veel belangstelling de hele evolutie naar meer federalisering en versterking van de deelstaten opgevolgd.

In Duitsland zijn Nordrhein-Westfalen en Beieren de prioritaire partners voor Vlaanderen. Het samenwerkingsakkoord met Nordrhein-Westfalen moet worden vernieuwd, en er zouden nieuwe contacten moeten kunnen worden gelegd. Binnenkort vindt een ontmoeting plaats tussen de Vlaamse minister-presi-

dent en de minister-president van Nordrhein-Westfalen. Er zijn ook reeds contacten geweest met de Beierse minister-president Edmund Stoiber.

De contacten met die Länder zijn heel goed, en Vlaanderen heeft er volgens de minister ook alle belang bij die contacten te onderhouden, gelet op de economische slagkracht die ervan uitgaat. Nordrhein-Westfalen wil bovendien de samenwerking met Nederland en Vlaanderen intensiveren met de bedoeling in Europa een synergie tot stand te brengen. De Vlaamse contacten in het Verenigd Koninkrijk zullen eveneens geïntensifieerd worden, in de eerste plaats die met Schotland.

Voor wat de relaties met de landen van Centraal- en Oost-Europa betreft, wijst de minister er op dat in de loop van 2005 een grondige aanpassing werd doorgevoerd in het Vlaamse beleid. Er wordt nu gewerkt rond drie pijlers: de nieuwe EU-lidstaten, de toekomstige EU-lidstaten en de landen van de buitengordel van de Europese Unie.

De samenwerking met de Centraal- en Oost-Europese partnerlanden van Vlaanderen die in 2004 zijn toegetreden tot de Europese Unie wordt verder gezet. Dankzij het beleid van de voorbije jaren zijn de contacten daar immers erg goed. Het heeft sinds hun EU-toetreding echter minder zin om daar budgettaire steun te geven, aangezien die landen nu ook kunnen putten uit diverse Europese fondsen. In budgettair opzicht wordt de samenwerking dus teruggeschroefd, maar er wordt wel uitgekeken naar verdere bilaterale samenwerking met een andere focus.

Verder tracht Vlaanderen tot een samenwerking te komen met de kandidaat EU-landen Roemenië, Bulgarije en Kroatië. Er wordt dan ook werk gemaakt van een verdrag met Kroatië.

De derde pijler is Oekraïne, waarmee Vlaanderen eveneens wil samenwerken. Voor vredesopbouw in Kosovo wordt 200.000 euro uitgetrokken voor het jaar 2006. Daarmee worden vredesbevorderende initiatieven ontwikkeld en gesteund.

Daarnaast is ook de voorbereiding aan de gang van de uitbouw van nieuwe Vlaamse vertegenwoordigingen in Midden- en Oost-Europa. Die kunnen bijvoorbeeld in Warschau of Boedapest komen. Dat zal het voorwerp uitmaken van een grondig onderzoek.

Buiten Europa blijft Québec een belangrijke partner. Er wordt een nieuw werkprogramma uitgewerkt voor

de periode 2007-2008. De eerste fase daarvan is de evaluatie van het huidige werkprogramma. Tijdens een reeks ontmoetingen is al afgesproken dat er van beide kanten gezocht zal worden naar nieuwe mogelijkheden voor samenwerking.

Ook het werkprogramma voor de samenwerking met Chili wordt midden volgend jaar geëvalueerd, en ook daarvoor wordt een nieuw werkprogramma voorbereid. Onlangs nog was voormalig Chileens president Patricio Aylwin op bezoek in Vlaanderen. Van Chileense kant uit wordt gevraagd dat Vlaanderen zijn werk zou voortzetten. Vlaanderen blijkt in Chili trouwens heel goed werk te hebben geleverd.

Inzake het Midden-Oosten heeft de Vlaamse Regering nog maar zeer recent een nieuw standpunt ingenomen, ter vervanging van het regeringsstandpunt van 2001. Er wordt een normalisatie nagestreefd van de betrekkingen met Israël, maar evenzeer met Palestina. Naar aanleiding van zijn bezoek aan Palestina heeft minister Bourgeois daar al besprekingen over kunnen voeren met vice-premier Sha'ath en minister Khatib. Vlaanderen streeft daarbij naar een samenwerkingsakkoord met Palestina dat perspectieven opent op veel terreinen. Vlaanderen wil met name vooral meewerken aan capaciteitsopbouw en aan wat nu hopelijk de post-oorlogssituatie is. De Palestijnse leiders denken en spreken in elk geval in die termen. Volgens de minister is het herziene Vlaamse standpunt er dan ook op het goede moment gekomen, al zal hij de laatste zijn om te ontkennen dat de situatie nog verre van ideaal is.

Voor wat Marokko betreft, is er een verschuiving gaande van de sector ontwikkelingssamenwerking naar de algemene buitenlandse samenwerking. Diverse vakministers zijn daarmee bezig. Vlaanderen streeft daarbij het uitbouwen van een volledige bilaterale relatie met Marokko na.

Met betrekking tot de Verenigde Staten moet in de loop van 2006 het concept worden ontwikkeld voor het Vlaams Huis dat Vlaanderen in New York wil openen. Er wordt gewerkt aan de voorbereiding van alle denkbare aspecten, van de financieringswijze tot en met het opstellen van de selectielijst van mogelijk geschikte panden. Zonodig zullen ook privé-partners worden betrokken bij de realisatie van dit project.

Minister-president Leterme en minister Moerman hebben nog maar net een bezoek gebracht aan China. Er zijn contacten gelegd op economisch vlak.

In het voorjaar wordt onderhandeld over een nieuw Vlaams-Chinees samenwerkingsakkoord in het kader van het cultureel akkoord met dat land. Ook wordt in het bevoegdheidsdomein Toerisme onderzocht hoe Vlaanderen de Zuidoost-Aziatische markt het best kunnen benaderen, desgevallend ook in China.

Inzake Japan zal een nieuwe samenwerkingsovereenkomst worden gesloten voor wat het Flanders Center in Osaka betreft. Met Zuid-Afrika wordt werk gemaakt van een nieuw werkprogramma 2005-2006.

Vlaanderen probeert aanwezig te zijn op vele multilaterale fora, zij het op een bescheiden manier. Dat lukt het best binnen de Unesco. Deze organisatie sluit nauw aan bij onze bevoegdheden. Dat is ook van belang met betrekking tot de culturele verscheidenheid. Vlaanderen heeft in dat opzicht standpunten ingenomen en bij ambassadeurs van verschillende Europese landen aangekaart. In 2006 zal Vlaanderen ook een voltijdse secretaris hebben voor de Vlaamse Unesco-commissie.

Er wordt ook gewerkt aan een nieuw reglement voor stages bij internationale organisaties. Dat zal in 2006 in werking treden. Dan komt er ook een uitbreiding van het aantal internationale organisaties waar onze jonge mensen op stage kunnen. Dit laat Vlaanderen toe om op een zichtbare manier aanwezig te zijn in die internationale instellingen. Daarom is dit een nuttige besteding van overheidsgeld.

De minister komt dan tot de organisatie van het Vlaams buitenlands beleid. Begin 2006 worden opnieuw de Vlaamse diplomdagen georganiseerd. Bij die gelegenheid zullen we al onze diplomatieke vertegenwoordigers en alle buitenlandse vertegenwoordigers van het FIT, van Toerisme Vlaanderen enzovoort, samenbrengen. Iedereen kan daar ervaringen uitwisselen, herbronnen en van gedachten wisselen. Er wordt ook werk gemaakt van de statuten van de betrokken buitenlandvertegenwoordigers van Vlaanderen. Het feit dat we alles nu in één beleidsdomein hebben samengebracht, heeft al geleid tot vormen van synergie en nieuwe inzichten. Dankzij het contact tussen bijvoorbeeld Toerisme Vlaanderen en het FIT zijn we al tot meer uniformiteit gekomen.

In de loop van 2006 moeten we ook tot een afspraak zien te komen met de federale overheid over de opwaardering van de diplomatieke status van onze Vlaamse diplomatieke vertegenwoordigers en van de Vlaamse economische vertegenwoordigers. Op dit

moment is de rang van die mensen onaanvaardbaar laag.

In 2006 moet ook de oefening rond de ‘corporate identity’ kunnen afgerond worden. Er moet een geïntegreerd corporate communicatiemodel komen voor de internationale communicatie van de gehele Vlaamse overheid. Er zal ook een Vlaamse internationale prijs worden uitgewerkt voor een buitenlandse persoonlijkheid die zich heeft ingezet voor de democratie en/of de verzoening in zijn of haar natie en/of de culturele rechten van een bepaald volk.

Afsluitend geeft de minister nog mee dat er in 2006 een samenwerkingsovereenkomst met Vlamingen in de Wereld zal worden gesloten. Deze organisatie wordt gesubsidieerd door de Vlaamse overheid. Er dienen nu afspraken te worden gemaakt over de return die wenselijk is voor die subsidie.

2. Bespreking

2.1 Vragen en opmerkingen van de leden

A. Tussenkost van mevrouw Miet Smet

Mevrouw *Miet Smet* kan zich ten algemenen titel wel terugvinden in de begroting en de beleidsbrief. Vlaanderen heeft ambities op heel wat terreinen. Dat is niet slecht.

Ze heeft wel vragen bij een aantal specifieke punten. In de eerste plaats bij het binnen-Belgische samenwerkingsakkoord over het Europees Grondwettelijk Verdrag. Een dergelijk samenwerkingsakkoord moet er volgens haar ook komen zonder grondwettelijk verdrag. Er zouden regels moeten worden afgesproken over mededelingen van Europa naar Vlaanderen. Een Europees initiatief tegenhouden kan natuurlijk niet als dat Europees Grondwettelijk Verdrag niet in voege is getreden, maar al de rest kan wel. Er moet dus worden nagaan in hoeverre het geplande samenwerkingsakkoord moet worden gebonden aan de Europese Grondwet.

Luidens de informatie waarover mevrouw Smet beschikt zou er momenteel nog één knelpunt in de weg staan van de totstandkoming van een dergelijk samenwerkingsakkoord tussen de parlementen. Ze drukt dan ook de hoop uit dat er in de komende

weken een akkoord uit de bus zal komen. Deze commissie mag zich daarop echter niet blind staren. De hele problematiek moet ook buiten de context van het Europees Grondwettelijk Verdrag eens grondig bekeken worden.

De minister heeft voor 2005 een bedrag van 32.000 euro uitgetrokken voor een informatiecampagne rond de Europese Grondwet. Over de volgende jaren wordt echter niet gesproken. Volgens mevrouw Miet Smet moet er een permanente dialoog zijn met de Vlaamse bevolking over Europa. Als zulks enkel gebeurt op scharniermomenten van het Europees beleid – zoals ter gelegenheid van de Europese Monetaire Unie of het Grondwettelijk Verdrag – dan mist deze communicatie haar doel. De dialoog over Europa moet permanent gebeuren en er moet dus ook permanent in geïnvesteerd worden. Er zijn trouwens genoeg Europese thema's die de bevolking kunnen interesseren.

Het is goed dat het regionaal verband van de Vier Motoren van Europa de mogelijkheid creëert om samenwerkingsakkoorden met Marokko op te zetten. Vlaanderen telt twee grote bevolkingsgroepen van allochtone oorsprong, de Turken en de Marokkanen. Daarom begrijpt mevrouw Smet niet dat er in de beleidsbrief met geen woord wordt gerept over Turkije. Als men uitgaat van de premisse dat men iets wil doen met andere bevolkingsgroepen, opdat ze hier in groten getale geïntegreerd zouden raken, en in het geval van Turkije omdat het op termijn misschien bij de EU zal komen, dan is het onbegrijpelijk dat enkel Marokko wordt uitgekozen voor samenwerking met Vlaanderen.

Aangaande de multilaterale samenwerking kan mevrouw Smet er begrip voor opbrengen dat Vlaanderen zich moet toespitsen op bepaalde zaken. Dienaangaande begrijpt zij echter niet dat er geen samenwerking met UNAIDS wordt voorzien, dat nochtans wordt geleid door een Vlaming. Het feit dat projecten inzake aidspreventie wel voorkomen in de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking, kan volgens haar het ontbreken van multilaterale samenwerking op dit vlak niet goedmaken.

Van de minister wil ze verder vernemen op welke basis er binnen de groep van de nieuwe EU-lidstaten gekozen is voor het vestigen van nieuwe Vlaamse posten in Polen (Warschau) en Hongarije (Boedapest). Is het de bedoeling om het bij die twee te houden, of komt er nog een samenwerking met andere landen? Mevrouw Smet heeft het verder ook wat moeilijk met

de terminologie 'buitengordelland' die gehanteerd wordt voor de, weliswaar erg beperkte, samenwerking met Oekraïne.

De minister heeft gesteld dat de selectie van internationale organisaties die in aanmerking komen voor toepassing van het Vlaamse stage-reglement werd uitgebreid. Over welke organisaties gaat het hier? Zulks moet volgens mevrouw Miet Smet ook kunnen voor ambtenaren. De federale overheid stelt bijvoorbeeld mensen voor 2 of 3 jaar ter beschikking van de Europese Commissie. Op die manier leert iemand dat hele netwerk kennen. Als die persoon nadien terugkeert naar de administratie, is dat een hele verrijking.

Inzake de samenwerking met Vlamingen in de Wereld wijst mevrouw Smet erop dat minister Moerman ook zo'n netwerk heeft, Club Diaspora. Wordt er hier rond samengewerkt? Beide initiatieven lijken immers interessant, maar het gaat niet op dat men totaal naast elkaar zou werken.

B. Tussenkoms van mevrouw Anne Marie Hoebeke

Mevrouw *Anne Marie Hoebeke* stelt met tevredenheid vast dat de voorliggende beleidsbrief voldoet aan de formele vereisten die worden gesteld in artikel 74 van het reglement van het Vlaams Parlement. Het buitenlands beleid is natuurlijk wel een erg breed bevoegdheidsdomein. De VLD zal het beleid van de minister steunen, maar dat neemt niet weg dat er toch een aantal opmerkingen kunnen worden gemaakt.

Wat het Europese beleid betreft, stelt mevrouw Hoebeke dat de halfjaarlijkse opmaak van de Vlaamse Vinger aan de Europese Pols-tabel een goede zaak is. Het is belangrijk te weten wat er in Europa leeft. Landen als Denemarken gaan op dat vlak proactief tewerk. Misschien kan Vlaanderen dat ook doen? Qua omzetting van richtlijnen, stelt de spreekster met genoegen vast dat zulks tegenwoordiger sneller en diligenter gebeurt dan vroeger.

Inzake de Europese Grondwet wil mevrouw Anne Marie Hoebeke niet opnieuw alle argumenten herhalen die mevrouw Smet reeds verwoord heeft. Wel wil ze terzake een aantal aanvullende opmerkingen maken. In de hypothese dat de Europese Grondwet het niet zou halen, wenst ze met name te vernemen of de minister het haalbaar ziet om een aantal elementen eruit te lichten en zo toch nog tot een voor iedereen aanvaardbaar document te komen. Zelf heeft ze

daar niet zo'n goed oog in. Landen die niet geneigd zijn om het Europees Grondwettelijk Verdrag te ratificeren, zouden een selectieve toepassing ervan kunnen aangrijpen om hun standpunt nog te verharderen.

De communicatie met de burger mag inderdaad niet alleen op crisismomenten gebeuren. Europa staat voor veel zaken, en dat moet worden meegedeeld. Inzake transparantie, efficiëntie en democratie heeft Europa potentieel veel te bieden.

In het deel van zijn beleidsbrief dat handelt over het bilateraal Vlaams buitenlands beleid stelt de minister dat de gouverneur van de provincie West-Vlaanderen reeds een aanzet zou hebben gegeven voor de versterking van de samenwerking met Rijsel en Nord-Pas-de-Calais. Is daarover een rapport beschikbaar? Heeft de Frans-Belgische werkgroep die daarop werkt ook de intentie om het Vlaams Parlement over de voortgang van het dossier te informeren?

De minister wil vanaf 2006 nog meer energie besteden aan de samenwerking inzake economie, innovatie en wetenschap met Noordrijn-Westfalen. Wordt daarover overlegd met de Vlaamse minister van Economie?

Inzake Centraal- en Oost-Europa vraagt mevrouw Hoebeke zich af op basis van welke argumenten zijn voorkeur uitgaat naar Warschau en Boedapest. In zijn toelichting zei de minister dat de keuze het voorwerp zal uitmaken van een grondig onderzoek. Hoe zal dat onderzoek worden opgevat?

De minister wil een Vlaams Huis in New York. Dienaangaande dringt de vraag zich op hoe de samenwerking met de Vlaamse vertegenwoordiging in Washington zal verlopen.

Er is in deze commissie reeds eerder melding gemaakt van het in de beleidsbrief figurerende Vlaams-Israëliisch akkoord. Is daarover al overlegd met de minister van Economie en Wetenschap? En hoe staat het met de samenwerking met de Palestijnse Autoriteit?

Verder vraagt mevrouw Anne Marie Hoebeke zich af of de geplande Chinareis van minister Bourgeois een uitvloeisel is van de recente reis van de minister-president en minister Moerman naar dat land. Wordt er daarover met hen overleg gepleegd?

Afsluitend constateert mevrouw Hoebeke nog dat er in de beleidsbrief wel heel even sprake is van de

Raad van Europa, maar dat er daarover geen concrete beleidspunten worden vermeld. Van de minister had ze dan ook graag vernomen wat diens intenties terzake precies zijn.

C. Tussenkoms van de heer Gilbert Bossuyt

De heer *Gilbert Bossuyt* stelt vast dat de minister naar veel landen een hele reeks initiatieven wil nemen. Het belang ervan verschilt zijns inziens nogal eens. Als klein land moeten Vlaanderen goede klemtonen leggen en dubbel werk proberen te vermijden. Vastgesteld moet echter worden, dat er voor de werking naar sommige landen echt wel kleine bedragen zijn uitgetrokken. Dat moet af en toe toch eens geëvalueerd worden, kwestie van te onderzoeken of het überhaupt wel de moeite waard is. Anderzijds moet men er natuurlijk ook voor zorgen dat men geen kansen onbenut laat liggen, en zulks is niet altijd bij voorbaat goed in te schatten.

Sommige regio's zijn erg actief op het vlak van de formele contacten en in de promotie van hun regio op economisch en toeristisch vlak. Vlaanderen moet daarin zijn plaats opeisen.

Als grensbewoner is de heer *Bossuyt* vanzelfsprekend erg geïnteresseerd in onze contacten met Nederland en Frankrijk. Hij stelt met tevredenheid vast dat, na een lange aanlooptijd, de Scheldeverdragen zullen kunnen worden ondertekend. Enkele jaren geleden was dat amper denkbaar. Inzake de samenwerking met Duitsland sleept het dossier van de IJzeren Rijn ondertussen ook al heel lang aan. Het is en blijft een twistappel. Toch groeit in Duitsland de belangstelling daarvoor. Vlaanderen staat niet meer alleen. Noordrijn-Westfalen is een nuttige partner die mee druk kan uitoefenen op Nederland om eindelijk werk te maken van de IJzeren Rijn. De openbare opinie in Nederland staat niet altijd positief tegenover het idee, maar vandaag is meer mogelijk dan vroeger.

Het is normaal dat ministers nogal vasthouden aan hun bevoegdheden. Maar inzake mobiliteit en andere beleidsdomeinen zou de minister bijvoorbeeld de aandacht kunnen vestigen op de internationale context en kunnen nagaan of de vakminister de internationale contacten wel met de nodige durf en energie organiseert. Mobiliteit is, gezien onze ligging, een van onze troeven. De Franse regering heeft haar visie op de ontwikkeling van de Seine-Scheldeverbinding bepaald. Er wordt nu van Vlaanderen verwacht dat

we daarop inspelen en dat ook in de begroting vertalen.

Wat de samenwerking met Frankrijk in het algemeen en met Noord-Frankrijk in het bijzonder betreft, legt de heer *Bossuyt* zich neer bij de feiten. Hij betreurt echter dat er geen rechtstreeks contact kan opgebouwd worden met Frankrijk. In samenwerking met de provinciegouverneur van West-Vlaanderen, die tot coördinator werd aangesteld door de Vlaamse Regering, moeten alle initiatieven die ter zake worden genomen, op een rijtje worden gezet.

Hoe dan ook pleit de heer *Bossuyt* ervoor om in deze problematiek niet te afwachtend op te treden. Een meer proactieve houding is zijns inziens aangewezen. Het is in elk geval hoog tijd om de studie- en praatfase te beëindigen. De problemen waarmee de mensen in de grensstreek worden geconfronteerd worden immers met de dag concreter tastbaar.

De heer *Gilbert Bossuyt* erkent daarbij overigens grif dat het daarbij in een aantal gevallen over materies gaat waarvoor niet de Vlaamse, maar de federale regering bevoegd is. Als voorbeeld hiervan haalt hij de inning door privé-firma's aan van boetes die worden opgelegd voor bepaalde overtredingen. Een mooi systeem, ware het niet dat de Franse overheid stelselmatig weigert om welkdanige medewerking ook te verlenen inzake de inning van die boetes op haar grondgebied. Op heden is zoiets absoluut niet meer normaal te noemen. De weerslag hiervan op de grensbevolking is trouwens erg groot, omwille van de talrijke aanwezigheid van buitenlanders die zich in de betrokken Vlaamse regio vaak min of meer als vrijbuiters gedragen. De heer *Bossuyt* dringt er bij de minister dan ook op aan dat de Vlaamse Regering over dit heel concrete probleem haar verontwaardiging zou uiten naar de bevoegde federale minister toe.

Verder blijft de Franse regering onmiskenbaar erg centralistisch ingesteld. Het door haar ingestelde 'droit à l'expérimentation' brengt daarin nauwelijks verandering. In de mate echter dat men vanuit Vlaanderen mee wil instappen in experimenten met Noord-Frankrijk, zal het nodig zijn dat Vlaanderen zijn eigen wensen ter zake eens heel duidelijk formuleert en kenbaar maakt. Men mag immers niet vergeten dat Vlaanderen hierbij in wezen meer te winnen heeft dan Frankrijk en daarenboven binnen de hele verhouding ook de minder belangrijke partner is. Een gezonde dosis realisme is hier dan ook aangewe-

zen. De Vlaamse Regering moet – als enige instantie aan onze kant die zwaar genoeg weegt – ter zake zelf ook ten volle haar verantwoordelijkheid opnemen. Ze moet de nodige rechtstreekse contacten ontwikkelen en de Franse regering niet steeds de indruk geven afgezanten vooruit te sturen. Deze afgezanten zijn dan wel valabel en competent, maar beschikken niet altijd over het nodige gezag, laat staan de nodige bevoegdheden. Het moet toch mogelijk zijn om met Frankrijk op dezelfde wijze om te gaan als nu reeds gebeurt met Duitsland en Nederland.

D. Tussenkost van de heer Karim Van Overmeire

De heer *Karim Van Overmeire* verklaart dat zijn fractie tevreden is met de jaarlijkse budgettaire groei van 10 procent voor het buitenlands beleid. Het is immers belangrijk dat Vlaanderen een sterk buitenlands beleid kan voeren.

Even positief is de toenemende betrokkenheid bij Europa. Meerdere bladzijden van de beleidsbrief zijn eraan gewijd. Dat is terecht: hoe men ook staat tegenover de EU, het is een feit dat de EU ontzettend belangrijk wordt. Als Vlaanderen terzake een rol wil spelen, of als we minstens willen weten wat er op onze regio afkomt, opdat we er tijdig op zouden kunnen inspelen, dan is het nodig en nuttig op tijd geïnformeerd te worden. Daar zijn structuren voor nodig. De minister wil hiertoe een Vlaams-Europees Verbindingsagentschap opzetten. Als oppositie bekijkt de Vlaams-Belangfractie dit kritisch, maar toch wil ze dit concept een kans geven om zich te bewijzen. Als we bekijken hoe andere landen en regio's aanwezig zijn, is het misschien nuttig. Vlaanderen kan terzake in elk geval niet achterblijven.

Ook positief is de verdere uitbouw van het Vlaams buitenlands netwerk. Er werd hier al gesproken over New York. In de beleidsbrief wordt ook gewag gemaakt van Warschau en Boedapest, maar uit de toelichting van de minister krijgt de heer Van Overmeire de stellige indruk dat er een keuze zal moeten worden gemaakt tussen deze beide Oost-Europese hoofdsteden, afhankelijk van de beschikbare financiële middelen.

De heer Van Overmeire heeft het echter wel moeilijk met de vermelding in de beleidsbrief dat de Vlaamse Regering een voorstander is van de 'split vote'. Hij kan zich daar weliswaar volledig in terugvinden, maar wijst er op dat we ook onder de minister-presi-

denten Somers, Dewael en Van den Brande dat zinnetje steeds konden terugvinden in alle beleidsnota's en -brieven. Het is een mantra geworden. Maar de spreker zou wel eens willen weten wat de concrete strategie terzake is. Hij heeft immers de indruk dat Vlaanderen binnen de hele EU zo ongeveer de enige voorstanders is van die split vote. Zelfs de Duitse deelstaten staan daar vrij weigerachtig tegenover, aangezien ze niet willen dat het Duitse stemmen-gewicht wordt verdeeld over al die deelstaten. Het is één zaak telkens dat zinnetje te herhalen in het parlement, maar een heel andere zaak een strategie te ontwikkelen om dat eindelijk eens te verwezenlijken.

De heer Karim Van Overmeire komt dan tot de kwestie van het Europees Grondwettelijk Verdrag. Met heel de discussie over de Europese Grondwet laat Vlaanderen zijns inziens een belangrijke kans voorbijgaan. De kans dat de huidige Grondwet van toepassing zal worden, is veeleer gering. Er zal opnieuw over moeten worden onderhandeld. Dit is dus het ogenblik bij uitstek om na te denken over de vraag hoe die split vote in die nieuwe Grondwet moet worden verwerkt. Er is immers gebleken dat niet alleen landen als Frankrijk en Nederland, maar ook Vlaanderen een beslissende stem heeft in deze grondwetsdiscussie. Het Vlaams Parlement heeft bewezen, ondanks zijn beperkte middelen, toch wat te kunnen wegen op dat debat. De goedkeuring van het verdrag door Vlaanderen is nodig om deze Europese Grondwet, of een nieuwe versie ervan, van kracht te laten worden. Vlaanderen heeft dus een sleutelpositie terzake. Die kan worden benut om die split vote te verwezenlijken.

Er moet daarbij worden gestreefd naar de erkenning van een specifiek Belgische uitzondering. Het is zinloos het concept van de split vote te gaan ontwikkelen voor alle deelstaten. In de meeste landen bestaat er daar immers een zeer grote weerstand tegen. Het is daarom beter dat er een uitzondering wordt gemaakt voor België, waarbij de regel niet wordt veralgemeend naar alle lidstaten.

In zijn toelichting stelde de minister dat heel wat andere regio's Vlaanderen benijden omwille van de vele bevoegdheden die het heeft. Zelf benijdt de heer Van Overmeire echter regio's als Baskenland en Catalonië. De regeringen van die deelstaten hebben immers een zeer ambitieus soevereiniteitsplan naar voren gebracht, waarin ze zich als afzonderlijke naties profileren, die eventueel in vrije associatie met Spanje naar de EU willen gaan. Die plannen worden gesteund en verdedigd door de hele regering, en

maken indruk, terwijl Vlaanderen, bijvoorbeeld wat de split vote betreft, helemaal klem zit in de Belgische logica.

Nochtans behoren van de 124 Vlaamse parlementsleden 38 leden tot partijen die de Vlaamse onafhankelijkheid in hun programma hebben. Nog eens 54 leden hebben het confederalisme in hun programma opgenomen. Samen vormen zij een comfortabele meerderheid van 92 op 124. Zijn fractie staat desalniettemin zeer sceptisch tegenover de nieuwe communautaire ronde die misschien in 2007 zal plaatsvinden. De verwachtingen van zijn fractie terzake zijn al lang niet meer groot. We benijden Catalonië en Baskenland voor de politieke positie die ze als minderheid binnen een groot land innemen, en de kracht die uitgaat van hun soevereiniteitsplan, terwijl wij als meerderheid in ons eigen land al jaren ter plaatse trappelen.

De voorbije weken vond in het Vlaams Parlement ook een discussie plaats over een volksraadpleging over de Europese Grondwet. Dienaangaande blijft de heer Van Overmeire erbij dat men hier een belangrijke kans heeft gemist. We hebben met name de kans gemist om de mening van de Vlaamse bevolking te vragen. Dat is immers wat volksvertegenwoordigers moeten doen: op cruciale ogenblikken in bescheidenheid terugkoppelen naar de eigen bevolking.

Ook werd zo de kans gemist om Vlaanderen op de politieke kaart te zetten. Als Vlaanderen een volksraadpleging had gehouden over dit onderwerp, dan was dat voorpaginanieuws geweest in alle Europese kranten, ongeacht het resultaat van een dergelijke volksraadpleging. Het zou dan duidelijk geweest zijn dat Vlaanderen een afzonderlijke politieke entiteit is, nevengeschikt aan het Belgische niveau, en er niet aan ondergeschikt. Het is heel jammer dat de Vlaamse Regering deze unieke kans heeft laten liggen.

Zulks valt volgens de heer Van Overmeire niet te compenseren met een informatiecampagne of een permanente dialoog met de bevolking. De informatiecampagnes in het verleden kwamen doorgaans neer op eenzijdige propaganda ten gunste van de Europese Unie en de Europese Grondwet. De permanente dialoog mondt al gauw uit in een monoloog van de voorstanders van de Unie. Dat is geen grondig debat, terwijl Vlaanderen daar juist op dit cruciale ogenblik in de Europese eenmaking nood aan heeft.

Een andere aanslepende kwestie is het diplomatieke statuut van de Vlaamse vertegenwoordigers, die

de grootste moeite hebben om hun positie kenbaar te maken aan de regeringen waarbij ze Vlaanderen moeten vertegenwoordigen. Ook dit dossier sleept al jaren aan. De minister schuift nu 2006 naar voor als deadline, volgend jaar zou deze discussie dus moeten worden afgerond. Welke nieuwe elementen wijzen erop dat er dit jaar een doorbraak zou kunnen komen?

Indertijd heeft de heer Van Overmeire reeds een aantal vragen gesteld en zelfs interpellaties gehouden over de kennis van het Nederlands bij de in Brussel gevestigde ambassades. Er werden sindsdien taalcurricula Nederlands ingericht voor de ambassadeurs in Brussel. Het is nodig om dit te blijven volgen. Hoe evalueert de minister dit? Wil hij er nog mee doorgaan?

De spreker komt dan tot de bilaterale contacten met Nederland. Deze commissie heeft de betreffende strategienota nog maar pas ontvangen. Er van uitgaande dat de commissie op basis hiervan vermoedelijk een afzonderlijk debat zal willen houden over onze relatie met Nederland, wil de heer Van Overmeire daar dan ook niet al te zeer op vooruitlopen. Hij constateert wel dat men een vijfjaarlijkse meting wil doen van de beeldvorming over Vlaanderen in Nederland. Van de minister had hij dienaangaande graag vernomen tot wie men zich daarvoor zal richten? Is het de bedoeling te peilen naar het imago van Vlaanderen bij de Nederlandse beleidsmakers, of wordt er op de brede bevolking gemikt?

Voor wat de Benelux betreft wil de minister de resultaten van de studie terzake van de Leuvense Universiteit afwachten. Het verdrag loopt af in 2010. Het is heel belangrijk dat de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement een duidelijk standpunt innemen. Er wordt daar best niet al te lang mee gewacht.

Nog maar vorige week was in het Vlaams Parlement een delegatie uit Moldavië op bezoek. Bij het lezen van de beleidsbrief viel het de heer Karim Van Overmeire op dat in de befaamde derde pijler van het Vlaamse beleid ten aanzien van de landen van Centraal- en Oost-Europa alleen Oekraïne terug te vinden is. Hij begrijpt daarbij wel dat Vlaanderen niet alle landen op hun wenken kan bedienen, maar Moldavië is anderzijds toch een land op maat van Vlaanderen, en het is altijd de Vlaamse strategie geweest op dergelijke landen te mikken. Het land heeft 4 miljoen inwoners. Het heeft inderdaad nog wat politieke problemen en wordt ook geconfronteerd met problemen

van internationale politiek, maar die zijn er ook in de Palestijnse gebieden en in Kosovo, waar Vlaanderen wél actief is.

Van de minister had hij derhalve graag vernomen of zijn administratie bereid is te onderzoeken of Vlaanderen ook in Moldavië iets zou kunnen doen. Van de bezoekende Moldavische delegatie kregen we een duidelijke vraag om steun vanuit Vlaanderen. Kan daar positief op geantwoord worden?

Aangaande de multilaterale contacten leest de heer Van Overmeire in de beleidsbrief dat de Vlaamse Regering technische en inhoudelijke ondersteuning heeft geleverd aan de parlementsleden in de Raad van Europa, onder meer voor de voorbereiding van de bespreking van de resolutie van mevrouw Cliveti. Als lid van de parlementaire assemblee van de Raad van Europa, neemt de heer Van Overmeire aan dat daarmee bedoeld wordt dat er steun werd verleend aan de parlementsleden van de meerderheidspartijen. Het stelt hem echter hoe dan ook al tevreden dat de Vlaamse Regering daar minstens een actievere rol wil spelen, want dat is nodig.

Hij volgt de werking van die assemblee van dichtbij. De Belgische delegatie bij de Raad van Europa werkt niet, net als de Belgische structuren voor ondersteuning van die delegatie. En zeker niet wanneer bijvoorbeeld, er intern Belgische thema's ter sprake komen. Wanneer de Belgische taalwetgeving ter sprake komt, is er nauwelijks nog communicatie tussen de Vlaamse en de Franstalige delegaties. De ambtelijke medewerkers zijn dan gedwongen tot een soort neutraliteit, en geven alleen nog de elementaire steun, zoals het versturen van een fax en dergelijke. De Belgische ambassadeur bij de Raad van Europa mengt zich al helemaal niet in de discussie.

Het is dan ook nuttig en opportuun voor de Vlaamse Regering om technische en inhoudelijke steun te geven. Het is natuurlijk een parlementaire vergadering, en de Vlaamse Regering kan geen directe rol spelen, maar de heer Van Overmeire pleit er desalniettemin voor dat ze, net zoals de Belgische regering, een rol tracht te spelen via een ambassadeur en dat ze op het terrein zo veel mogelijk aanwezig is. Ze kan dat doen door het verlenen van technische en inhoudelijke ondersteuning.

In verband met de Unesco leest de heer Van Overmeire in de beleidsbrief dat Vlaanderen op een actieve manier heeft meegewerkt aan het opstellen

van de Kaderconventie over de Culturele Diversiteit. Er wordt dienaangaande in verschillende stappen gewerkt, waarbij een Vlaams standpunt wordt verwerkt in een Belgisch standpunt, dat vervolgens in de Europese Unie tot een gemeenschappelijk Europees standpunt wordt verwerkt. Van de minister had hij dan ook graag vernomen wat nu specifiek de Vlaamse inbreng is geweest. Wat waren de discussiepunten? Culturele diversiteit is voor ons Vlamingen immers een bijzonder aandachtspunt.

De heer Karim Van Overmeire sluit zich aan bij de opmerking van mevrouw Smet over Vlamingen in de Wereld en over de Club Diaspora van minister Moerman. Ook hij was enigszins verbaasd om dit in haar beleidsbrief te lezen. De indruk wordt nu gewekt dat twee parallelle structuren worden opgericht, ook al is de ene meer op economie gericht en is de andere meer algemeen. Voor beroeps politici, is het onderscheid misschien duidelijk, maar hij kan zich goed voorstellen dat het voor een Vlaming in Texas of Laos verwarrend is om enerzijds aangesproken te worden door Vlamingen in de Wereld en anderzijds door de Vlaamse Diasporaclub. Het is jammer dat er twee structuren zijn. Een hechte samenwerking lijkt meer aangewezen.

E. Tussenkomen van mevrouw Sabine Poleyn

Mevrouw *Sabine Poleyn* wil van de minister vernemen wat er concreet verstaan wordt onder vredesbevorderende initiatieven. Betreft het directe of indirecte steun? Zullen er, met andere woorden, verenigingen gesubsidieerd worden die dergelijke initiatieven nemen of zal de overheid rechtstreeks werken met partners of overheden ter plekke?

De basisallocatie 12.43 slaat op uitgaven in verband met de vergunningsprocedure voor de wapenhandel. Mevrouw Poleyn ging er van uit dat zulks bij het beleidsdomein Economie thuishoorde. Hoe zit dit precies in elkaar, is er misschien iets gewijzigd?

F. Tussenkomen van de heer Luk Van Nieuwenhuysen

De heer *Luk Van Nieuwenhuysen* onderschrijft ten volle het belang dat gehecht wordt aan de verdere uitbouw van de Vlaamse vertegenwoordiging in het buitenland. Het is een goede zaak dat de minister het voornemen heeft om het aantal Vlaamse vertegenwoordigingen uit te breiden. Recent bezorgde de

minister, in antwoord op een schriftelijke vraag van de heer Van Nieuwenhuysen, hem gegevens over de drie Vlaamse diplomatieke vertegenwoordigingen die nog steeds huizen in gebouwen van de Belgische ambassade. Vlaanderen betaalt daarvoor een vrij hoge huur aan de federale overheid. Voor Berlijn gaat het om 11.892 euro, voor Washington DC over 6747 euro en voor de permanente vertegenwoordiging bij de EU over meer dan 100.000 euro. Ware het, in het licht van die bedragen, niet interessanter om te streven naar een eigen, afzonderlijke vertegenwoordiging? Vlaanderen zou zich op die manier daarenboven beter en makkelijker kunnen profileren dan wanneer het onderdak krijgt bij de Belgische vertegenwoordiging. Zou het een buitengewone meerkost inhouden indien wordt gestreefd naar een eigen behuizing voor de Vlaamse vertegenwoordiging?

2.2 Antwoorden van de minister

In zijn antwoord dankt *de minister* vooreerst de leden van de meerderheid voor de positieve waarderingen en de leden van de oppositie voor de gedeeltelijk positieve waardering van zijn beleid. Het is goed dat een aantal zaken breed worden gedragen.

Mevrouw Smet besteedde terecht heel veel aandacht aan Europa en de Europese Grondwet. De minister is het er ten volle mee eens dat er – los van wat er uiteindelijk gebeurt met de Europese Grondwet – moet gestreefd worden naar een breed samenwerkingsakkoord, zodat binnen het Belgische mechanisme een proactieve stroom kan ontstaan van informatie en doorstroming vanuit Europa. Minstens even belangrijk zal de proactieve werking van het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap zijn. Uit zijn contacten met bureaus en verbindingsagentschappen van andere regio's en deelstaten, concludeert de minister dat men daar soms al jaren vooraf bezig is met wat embryo-naal leeft op Europees niveau en wat uiteindelijk van bijzonder belang kan zijn op heel wat terreinen. Het betreft daarbij vaak terreinen waarvoor Vlaanderen bevoegd is.

De heer Van Overmeire merkte op dat zijn partij de zaak kritisch zal volgen, wat als oppositie natuurlijk haar taak is. Wie de noodzaak van zo'n agentschap betwist, zit volgens de minister echter grondig fout. Vlaanderen heeft daar absoluut nood aan. Bij zijn aantreden heeft de minister reeds gewezen op de paradox van Vlaanderen: onze regering is hier, ons parlement is hier en we hebben onze permanente ver-

tegenwoordiging, maar we zijn reactief bezig met al die instrumenten. Vlaanderen moet proactief tewerk gaan, aan netwerking doen, verbanden en steun zoeken, en mensen mobiliseren. Bij de Unesco heeft Vlaanderen dat op een andere schaal reeds gedaan inzake de culturele diversiteit. Het is belangrijk om andere kleine landen te attenderen op wat er gebeurt en om te zorgen voor medewerking.

Mocht de Europese Grondwet er finaal niet komen, dan wordt de intra-Belgische uitbouw van een Europees opvolgings- en monitoringsysteem ten volle een zaak van het parlement. Ook dan nog kan het parlement immers een nuttige rol spelen. De minister wijst er dienaangaande op dat hij, toen hij nog federaal parlamentslid was, in het kader van de zogenaamde derde pijler van de EU (de huidige politieke en justitiële samenwerking in strafzaken) het – wegens gebrek aan steun vanuit andere politieke groepen – onsuccessvolle initiatief heeft genomen om te zorgen voor een instemmingsprocedure door Kamer en Senaat voor wat hun bevoegdheden betreft. Hij had zich daarbij toen geïnspireerd op wat er dienaangaande in Nederland bestaat.

Dienaangaande heeft mevrouw Hoebeke in haar tussenkomst naar het Deense model verwezen. Iets waar de minister persoonlijk niet echt voor pleit. Enerzijds klopt het wel dat nergens binnen Europa zo actief over Europa wordt gedebatteerd als binnen het Deense parlement. Dat is een voordeel omdat de bevolking op die manier actief betrokken wordt. Maar anderzijds is het wel behoorlijk problematisch dat een Deense minister er met een gesloten mandaat naar de Europese Raden gaat. Dat schept moeilijkheden, zeker als er met 25 landen tot een compromis moet worden gekomen.

Het blijft wel een feit dat meer en meer nationale parlementen voor zich een prominentere rol beginnen op te eisen in de opvolging van het Europese gebeuren. Het democratische manco is momenteel immers onloochenbaar. We staan nu op een scharniermoment. Als de Europese Grondwet er komt, dan krijgen we een heel ander mechanisme waarbij de pijlers zoals we ze nu kennen, verdwijnen. De minister staat dan ook voor de volle 100 procent achter de idee om werk te maken van een samenwerkingsakkoord.

Terzake wil hij de bal echter ook deels terugkaatsen naar het parlement. De kwestie moet op de eerste plaats immers ook binnen het parlement en het Uitgebreid Bureau van het Vlaams Parlement besproken

worden. De Vlaamse buitenlandadministratie en zijn kabinet hebben het samenwerkingsakkoord grondig voorbereid. De voorzitter van het Vlaams Parlement heeft hierover relatief recent gerapporteerd dat er nog een belangrijk punt moest worden uitgeklaard. Het parlement moet op zijn strepen staan. De minister is in elk geval vragende partij omdat dit een essentieel element is van de democratie en van het scheppen van een band tussen Vlaanderen en Europa. Men is zich daar niet genoeg van bewust, maar elke Vlaamse bevoegdheid staat in relatie tot Europa. Er zijn volgens de minister zelfs meer banden tussen Vlaanderen en Europa dan tussen België en Europa, behalve dan voor wat justitie en politie betreft.

De minister komt dan tot de vraag over een informatiecampagne inzake Europa. Er werden dienaangaande een aantal zaken gesubsidieerd. Minister Bourgeois hoopt dan ook dat er opnieuw debatten zullen ontstaan en dat de mensen daarmee bezig zullen zijn. In de debatten waaraan hij zelf heeft deelgenomen zijn in elk geval niet enkel de voorstanders aan bod gekomen. Het waren goede debatten waar de minister geprobeerd heeft om toch iets op gang te brengen. Hij is natuurlijk niet diegene die ervoor moet zorgen dat er voortdurend over Europa wordt gedebatteerd, maar hij wil daartoe wel een aanzet geven en hoopt dat daaruit nieuwe initiatieven zullen ontstaan. Dit zal volgens de minister echter vooral een zaak van het nieuwe Agentschap zijn. Het middenveld zal daarin vertegenwoordigd zijn. En deze sociale organisaties zijn erg geïnteresseerd, net zoals de vakbonden, UNIZO, Voka, VLIR en andere. De minister drukt daarbij de hoop uit dat ze ook standpunten zullen innemen die bijdragen tot het debat. Er is een omvangrijk budget, dat nog zal groeien. De minister heeft de betreffende cijfers aangehaald in zijn inleiding. Dit moet ons toelaten om de interesse meer dan gaande te houden en ze zelfs te doen opflakkeren.

De minister reikt daarbij ook de hand naar het parlement, waar het debat in de eerste plaats moet worden gevoerd. Dat is politiek vaak ondankbaar, waardoor er soms maar weinig interesse voor is. Denemarken gaat op dat vlak erg ver, maar slaagt er wel in om het publiek enorm te sensibiliseren. De twee hangen duidelijk samen. Als er weinig interesse is in het parlement of de bevoegdheden niet worden uitgeput, dan kan men niet verwachten dat de bevolking veel belangstelling toont.

De minister neemt akte van het feit dat mevrouw Miet Smet zich wel kan terugvinden in de piste van

samenwerking met Marokko, maar tegelijk betreurt dat er niets gelijkaardigs voorzien is voor Turkije. Terzake kan hij hic et nunc echter geen standpunt innemen aangezien de Vlaamse Regering hierover niet gevat is geweest. Hij zal bij zijn collega's navragen of er interesse bestaat om tot samenwerking met Turkije te komen.

Daarop inpikkend laat mevrouw *Miet Smet* opmerken dat haar bekommernis vooral is ingegeven door het feit dat in Vlaanderen omvangrijke gemeenschappen van Marokkaanse en Turkse afkomst aanwezig zijn. Als er samenwerkingsakkoorden met die landen worden gesloten, moet daarin ook een link worden gelegd naar die in Vlaanderen aanwezige allochtone gemeenschappen. Daarzonder zouden dergelijke samenwerkingsakkoorden eigenlijk deels een gemiste kans zijn.

Minister *Geert Bourgeois* stelt dat hij begrijpt waar mevrouw Smet op doelt. Daarom zal hij, waar mogelijk, de voorziene samenwerking met Marokko in die zin veranderen. Men mag het hem echter niet euvelduiden dat hij daar nu verder geen antwoord op kan geven, aangezien hij daarover geen akkoord heeft van de Vlaamse Regering. Elke vakminister voert voor zijn beleidsdomein immers zijn deel van het buitenlands beleid. In dit geval is het vooral een zaak van Onderwijs en Cultuur, en misschien ook van Inburgering. Over die onderwerpen kunnen ongetwijfeld zinvolle samenwerkingsakkoorden worden gesloten. Maar met zijn bevoegdheden is hij, als buitenlandminister, minder direct betrokken qua invulling die eventueel kan gegeven worden aan zo'n bilaterale samenwerking. Dit moet dus nog nader onderzocht worden.

De minister wijst er verder ook op dat Vlaanderen wel degelijk samenwerkt met UNAIDS. Daarbij mag inderdaad niet uit het oog verloren worden dat deze organisatie door een internationaal gerenommeerd Vlaming wordt geleid. Vlaanderen maakt dan ook elk jaar een belangrijk bedrag over aan UNAIDS. De heer Peter Piot heeft al uitdrukkelijk bevestigd dat we onze rol op dit vlak goed vervullen. Hij heeft al meermaals de klemtoon gelegd op de internationale samenwerking die deelstaten als Vlaanderen zullen ontwikkelen. De minister vindt het zeer positief dat een organisatie van de VN zo'n aandacht schenkt aan de Vlaamse bijdrage op dit vlak.

Verder is het inderdaad ook een zaak van Ontwikkelingssamenwerking. Vlaanderen werkt vooral in zijn bevoorrechte partnerlanden in het Zuiden samen

met UNAIDS. Indien de financiën het toelaten, verzamelt Vlaanderen op het einde van elk jaar nog een bijkomend bedrag voor de bestrijding van aids. Vlaanderen blijft de strijd tegen aids als een absolute prioriteit beschouwen.

Er werden ook meerdere vragen gesteld over de geplande Vlaamse vertegenwoordiging in Warschau en in Boedapest. Dienaangaande bevestigt de minister dat men inderdaad van plan is ter plekke één nieuwe vertegenwoordiging op poten te zetten. De administratie bereidt dit dossier momenteel voor. Alle factoren zijn in een vergelijkende studie aan bod gekomen. Veel zal uiteraard afhangen van de beschikbare middelen, van de huuroportunities en van de mogelijkheden tot samenwerking met, onder andere, Toerisme Vlaanderen. Er moet onderzocht worden welke markten prioritair onze aandacht verdienen. Hij wil daarbij tevens met minister Moerman en met het FIT samenwerken. Als de kosten op de een of andere manier gedeeld kunnen worden, hebben we immers meer mogelijkheden. We willen echter geen kantoren openen op plaatsen waar dit geen zin heeft. Toerisme Vlaanderen moet geen kantoor openen en vier of vijf vertegenwoordigers aanduiden in landen waar de return volgens onze studies zeer beperkt zal zijn. Dat het hier om vanaf 2006 om een geïntegreerd beleidsdomein gaat, werkt in ons voordeel. De entiteiten zijn samengevoegd. Mevrouw Diane Verstraeten, directeur-generaal van de Buitenlandadministratie, speelt een coördinerende rol en kan dus ook in het buitenland de nodige en wenselijke synergieën tot stand brengen.

Met betrekking tot de nieuwe stageregeling bij internationale organisaties heeft de administratie nog maar recent een situerende nota bezorgd aan de minister. Qua uitbreiding van het toepassingsveld is het met name de bedoeling om ook te gaan samenwerken met de Wereldhandelsorganisatie en met die gespecialiseerde organisaties van de VN wier werking een duidelijke band vertoont met de Vlaamse bevoegdheden.

Club Diaspora is inderdaad in eerste instantie een economisch initiatief. Vlamingen in de Wereld bestaat al lang en probeert, los van de economische aspecten, de band tussen de Vlamingen in het buitenland en de Vlamingen in Vlaanderen in stand te houden. De minister subsidieert deze organisatie. Het is de bedoeling Vlamingen in de Wereld een beheersovereenkomst voor te leggen. Minister Bourgeois zegt terzake wel toe met minister Moerman en met Toerisme

Vlaanderen te zullen overleggen over de mogelijkheden om samenwerkingen op poten te zetten. Er moet in dit verband in elk geval vermeden worden dat voor tegengestelde opties wordt gekozen.

De minister verklaart zich verder tevreden met de vaststelling van mevrouw Hoebeke dat de beleidsbrief aan de in het reglement vastgelegde vormelijke vereisten voldoet – dat is toch al iets. De minister vindt het echter veel belangrijker dat mevrouw Hoebeke heeft verklaard ook inhoudelijk achter de grote lijnen van zijn buitenlands beleid te staan. Haar vraag over Denemarken en over de rol van de nationale parlementen heeft hij ondertussen al beantwoord. Zoals gezegd is hij bijzonder tevreden met het feit dat in het Vlaams Parlement op dit vlak initiatieven worden genomen.

De minister komt dan tot de vragen van de heer Gilbert Bossuyt over de verhouding tussen Vlaanderen en Noord-Frankrijk. De minister wijst er daarbij op dat hij momenteel nog niet beschikt over een rapport. De gouverneur van West-Vlaanderen heeft hiertoe wel al een aanzet gegeven. Het opstellen van de eigenlijke strategische nota's is hoe dan ook de taak van de Vlaamse Regering. De gouverneur heeft enkel de opdracht gekregen een coördinerende en ondersteunende rol te vervullen. Het bepalen van de strategie en het opstellen van de strategienota is een politieke zaak die op een hoger niveau geregeld moet worden. De administratie heeft daartoe al de nodige aanzetten gegeven en de heer Paul Breyne heeft, zoals gezegd, de opdracht gekregen om in eerste instantie een coördinerende functie uit te oefenen. Hij heeft niet de opdracht om politieke contacten te leggen.

Dit betekent anderzijds echter geenszins dat de minister zich zou willen verschuilen onder de brede paraplu van de Vlaamse Regering. Hij heeft over een en ander zelf al met de heer Pierre Mauroy, voorzitter van de Communauté urbaine de Lille - Lille Métropole, gepraat. In Frankrijk heeft de heer Mauroy uitgebreide bevoegdheden in verband met het toerisme en de omkadering van het beleid. De situatie in Frankrijk blijft evenwel, zoals de heer Bossuyt zelf ook gezegd heeft, ambigu. Volgens de Franse minister van Toerisme moet minister Bourgeois zich, bijvoorbeeld, met betrekking tot toerisme-vraagstukken tot de departementale overheid van Pas-de-Calais wenden. De departementen beschikken inderdaad over het zogenaamde 'droit d'expérimentation', maar het beleid wordt desalniettemin toch nog steeds centraal gestuurd. Deze ambiguïteit zal ons echter niet

beletten de dialoog aan te vatten. Het is dus zeker niet de bedoeling iemand naar voren te schuiven om deze dan als alibi te gebruiken.

De minister wil daarbij nogmaals benadrukken dat gouverneur Breyne goed werk verricht. Bij zijn aantreden als minister heeft hij bij de administratie naar onze strategieën inzake de samenwerking met Noord-Frankrijk gevraagd. Hem werd toen meegedeeld dat de Vlaamse overheid op dat ogenblik terzake eigenlijk geen echte strategie had. Enkel bepaalde intercommunales, de provincie West-Vlaanderen en een paar steden en gemeenten beschikten over een strategie. Die strategieën bleken echter niet altijd op hetzelfde spoor te zitten. Minister Bourgeois kreeg op een bepaald moment op zijn vraag wat de Vlaamse strategie was zelfs het toch tamelijk onthutsende antwoord dat we gewoon Frankrijk volgden. Dat is natuurlijk geen goede strategie. In het buitenlands beleid moeten men kunnen komen tot een win-win-situatie.

De heer *Gilbert Bossuyt* heeft er dienaangaande geen probleem mee te erkennen dat het inderdaad zaak is de twee elementen met elkaar te verzoenen. Hij geeft daarbij nog mee dat Frankrijk lange tijd helemaal geen contact wilde. Hij heeft een en ander zeker ook niet negatief bedoeld.

Minister *Geert Bourgeois* repliceert daarop dat hij de nuance goed begrepen heeft. Het is vooral de zorg van de heer Bossuyt om het politieke aspect en de rechtstreekse contacten niet uit het oog te verliezen. Hij is het met hem eens dat de twee nodig zijn. De oefening die nu dringend moet gemaakt worden, en waar hij de heer Bossuyt mee toe uitnodigt, bestaat erin na te gaan wat er voor ons inzit. Lille Métropole is allemaal mooi en prachtig, maar Vlaanderen mag in dit gegeven niet alleen maar volgen. Het moet eraan meewerken en het daardoor mee in de richting van zijn eigen belangen sturen.

Het valt bij dat alles overigens niet te ontkennen dat Rijsel zich schitterend heeft gepositioneerd door de TGV, de grote warenhuizen, het veilig en aantrekkelijk maken van het centrum, de culturele hoofdstad, de evenementen enzovoort. De Fransen hebben een aantal prioriteiten vanuit het oogpunt van de ontwikkeling van Rijsel en van de streek op economisch en infrastructureel vlak. Aan Vlaamse kant hebben we echter evenzeer prioriteiten, bijvoorbeeld op politioeneel en justitieel vlak en op het vlak van leefmilieu, en ook al is iets niet onze bevoegdheid, dan nog kan Vlaanderen dit mee in kaart brengen. We moeten dus

bepalen waarvoor we precies vragende partij zijn. Dan kunnen we aan tafel gaan zitten. We zijn volop bezig de strategienota uit te werken. De minister hoopt in het voorjaar te kunnen beschikken over een document dat is goedgekeurd door de Vlaamse Regering, waarover hij dan in dialoog wil gaan.

Wat dan de samenwerking met Nordrhein-Westfalen betreft, mag het belang van de contacten in verband met de IJzeren Rijn en een aantal andere grensoverschrijdende aangelegenheden volgens de minister zeker niet onderschat worden. Het zit echter in de aard van het systeem ingebakken dat hiervoor in samenspraak met de andere Vlaamse ministers moet gewerkt worden. Minister Bourgeois sluit immers geen akkoorden over bijvoorbeeld het vakgebied Economie of Cultuur. Wel kan er een omvattend akkoord gesloten worden, waarbij bepaalde aspecten uitwerking zullen krijgen op een aantal terreinen. Bij economische akkoorden moet minister Moerman initiator zijn. De Vlaamse Regering beslist steeds in consensus over gelijk welk akkoord. De minister onderschrijft derhalve de zorg van de beide leden die hierover zijn tussen gekomen.

Op de bedenking van de heer Gilbert Bossuyt dat Vlaanderen soms te veel hooi op de vork neemt, antwoordt de minister dat er wel degelijk gewerkt wordt langs een aantal grote lijnen. Sommigen zullen misschien vinden dat Vlaanderen te veel doet. En misschien wordt er inderdaad af en toe wel eens iets ondernomen waarvan men over een jaar of vijf zal inzien dat er beter niet mee wordt doorgedaan. De hogervermelde grote lijnen van het Vlaams buitenlands beleid zijn: de band met Europa in het Vlaams-Europees beleid, het buurlandenbeleid, wat – ook voor grensbewoners – heel concreet is, het netwerk met andere regio's en deelstaten en het multilaterale beleid.

De minister onderschrijft terzake volledig de uitlatingen van de heer Bossuyt, ook met betrekking tot de IJzeren Rijn en de andere mobiliteitskwesaties. Hij herhaalt dienaangaande dat zijn administratie daarin slechts een ondersteunende en initiërende rol heeft en dat ze niet meer kan doen dan mensen attenderen op mogelijkheden en opportuniteiten. Er wordt geprobeerd dit zo goed mogelijk te doen met de weinige middelen die we hebben. Mede dankzij de Vlaamse vertegenwoordigingen in het buitenland zijn er vaak goede contacten. Onze medewerkers ter plaatse zorgen voor een degelijke voorbereiding en ondersteuning.

De Vlaamse vertegenwoordiging in Washington zal mee deel uitmaken van de bespreking van een en ander. Washington is de politieke hoofdstad maar niet de poort tot de VS. Er zal dus een afweging gemaakt moeten worden. Er kan daarbij inderdaad gedacht worden aan het reduceren van onze aanwezigheid in Washington, zonder die aanwezigheid daarom helemaal op te geven. De Vlaamse vertegenwoordiger in de Verenigde Staten zou dan zijn post kunnen hebben in het Vlaams Huis in New York, maar zou, bijvoorbeeld, nog een medewerker kunnen hebben in Washington. Momenteel is het echter nog voorbarig om hierover te speculeren, aangezien we nog maar in de fase zitten van het bestuderen van wat we kunnen doen. Op economisch en cultureel vlak is New York echter ontegensprekelijk de toegangspoort bij uitstek tot de VS. Het is ook de plaats waar het VN-hoofdkwartier gevestigd is. Daarom ziet de minister potentieel ook een breed draagvlak bij een aantal mogelijke privé-partners om te investeren in een Vlaams Huis aldaar. Het zal hoe dan ook immers een dure onderneming worden. 2006 is belangrijk omdat alle voorbereidingen dan moeten worden getroffen.

Met betrekking tot het Vlaams-Israëliësch akkoord loopt er momenteel overleg met minister Moerman. Er bestaat een verdrag inzake samenwerking over wetenschappelijk beleid, maar er was vanaf 2001 een bevriezings. Nu kan minister Moerman weer initiatieven nemen, met dien verstande dat over alle akkoorden in consensus moet worden beslist. Minister Bourgeois herinnert dienaangaande nogmaals aan de beslissing die de Vlaamse Regering op 30 september 2005 heeft genomen over de samenwerking met Israël en Palestina. De betrokken ministers kunnen daar uitvoering aan geven. De minister beaamt verder dat de heer Bossuyt gelijk heeft waar hij stelt dat het voordeel van een collegiale beslissing is, dat er zaken kunnen worden aangebracht bij de collega's-ministers.

Wat de resultaten van het werkbezoek aan China betreft, stelt minister Bourgeois dat de commissieleden zich hiervoor moeten wenden tot minister Moerman. Het ging immers om een economische reis. Over zijn eigen bevoegdheid, Toerisme, wil hij daarentegen wel graag tekst en uitleg geven. Hij heeft het rapport van de vertegenwoordiger van Toerisme Vlaanderen over de Zuidoost-Aziatische markt en de Chinese markt in het bijzonder, nog niet gekregen. Er werd ondertussen wel reeds een samenwerkingsakkoord gesloten met BIAC. Minister-president Leterme heeft de besprekingen gevoerd. De minister

hoopt dat tijdens zijn China-bezoek in maart 2006 verdere stappen zullen kunnen worden gezet.

De minister komt dan tot de opmerking van de heer Bossuyt luidens dewelke het belangrijk is dat Vlaanderen zelf contacten zou leggen. Impliciet heeft hij daar al een antwoord op gegeven. Het werk van zijn voorgangers, en in het bijzonder de heer Van den Brande, in de landen die nu tot de Europese Unie zijn toegetreden, werpt nog steeds zijn vruchten af. In een soms heel pril stadium werden contacten gelegd, verdragen en samenwerkingsakkoorden gesloten. In het Europa van de 25 is dat zeker geen overbodige luxe. De impact van de Frans-Duitse as wordt kleiner en kleiner. Er ontstaan steeds meer andere verbanden. Het kan belangrijk zijn over een aantal zaken gelijkgezinden te vinden.

De minister blijft verder ook met veel aandacht de stand van zaken bij de regio's opvolgen. Hij legt zelf trouwens zo veel mogelijk contacten. Minister-president Leterme en minister Moerman doen dat evenzeer. Het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap zal daar ook een rol in moeten spelen. Met de andere deelstaten en regio's vormen we de helft van de Europese bevolking. Als we zaken samen aanpakken, kunnen we meer bereiken dan tot nu toe het geval is.

De Scheldeverdragen zijn insgelijks het gevolg van intense contacten, goede relaties en geduldig werk. De Vlaamse administratie levert wat dat betreft schitterend werk. Ze is er proactief mee bezig. Op de vraag van de heer Bossuyt over Noord-Frankrijk heeft de minister al geantwoord. Hij herhaalt dat het niet zijn bedoeling is om af te wachten. Hij wil een strategie ontwikkelen vanuit een welbegrepen Vlaams eigenbelang. Buitenlands beleid is trouwens altijd een zaak van wederzijds belang.

De minister dankt verder de heer Karim Van Overmeire voor zijn positieve appreciatie over een aantal niet onbelangrijke elementen. Met betrekking tot de kwestie van de split vote bevestigt de minister dat het hier inderdaad om het standpunt van de Vlaamse Regering gaat. Op het Europees niveau kan Vlaanderen momenteel heel weinig loswrikken. Wel wordt al het mogelijke gedaan om onze rechten als deelstaat op te eisen. Het afgelopen jaar is Vlaanderen daar heel actief mee bezig geweest, ook op het Belgische niveau. Op cruciale punten werden resultaten bereikt.

Op die kwestie zal ongetwijfeld verder moeten worden ingegaan naar aanleiding van toekomstige discussies.

sies over een verdere staatshervorming. De federale minister van Buitenlandse Zaken heeft bij zijn eerste toespraak tot de diplomatieke vertegenwoordigers van België trouwens gezegd dat hij achter de idee van de split vote staat. Het is dus zaak om daarover een politieke meerderheid te bereiken.

Een referendum over de Europese Grondwet had Vlaanderen inderdaad misschien onder de internationale aandacht gebracht. Er was daar echter geen politieke meerderheid voor te vinden. Binnen de Europese Grondwet kan Vlaanderen heel sterk gepositioneerd worden. Het door meerdere commissieleden aangehaalde samenwerkingsakkoord kan een heel belangrijke opstap zijn naar een positionering inzake de split vote.

Verder blijft de minister erbij dat alles zal moeten gebeuren bij de onderhandelingen over de verdere staatsvorming.

Het is trouwens dankzij die opeenvolgende staats-hervormingen dat we hier vandaag zitten en dat Vlaanderen een buitenlands beleid kan voeren, want zonder staatshervormingen zou er geen Vlaams Parlement zijn.

De minister komt dan tot de kwestie van het autonomiestatuut voor Catalonië, een regio die hij nog maar zeer recent bezocht heeft. Hij bevestigt dat het inderdaad een sterk statement zou zijn mocht een dergelijk statuut worden goedgekeurd op Catalaans niveau. Maar tegelijk wijst hij erop dat het nog niet is goedgekeurd. De minister drukt dienaangaande de hoop uit dat het Vlaams Parlement een soortgelijke oefening zou maken om tot een sterke Vlaamse Grondwet te komen.

Hij blijft ook bij zijn uitspraak dat andere deelstaten ons benijden omdat we een buitenlands beleid kunnen voeren en we voor onze binnenlandse bevoegdheden verdragsbevoegdheid hebben. Dat geeft Vlaanderen een gezicht in de wereld en Europa. Alles kan natuurlijk altijd beter, maar elke stap is een stap vooruit.

De lopende discussie over de Europese Grondwet laat het parlement toe stappen vooruit te zetten en de Vlaamse publieke opinie mee te krijgen. De debatten over Europa waaraan de minister heeft deelgenomen, gingen na korte tijd stevast over de band van Vlaanderen met Europa.

Over de kwestie van het diplomatiek statuut van de Vlaamse vertegenwoordigers in het buitenland werd,

zoals hoger reeds gezegd, een nota opgesteld door de administratie, en werd ook een werkgroep opgericht. Er werd afgesproken dat er een samenwerkingsakkoord moet komen. Het dossier werd dus grondig voorbereid en de administratie heeft het mandaat gekregen om een en ander in technische werkgroepen mee voor te bereiden.

Ook de Waalse collega's delen trouwens ons standpunt dat het statuut moet worden aangepast. Vlaanderen wil dat zijn vertegenwoordigers de titel van ministerraad krijgen, wat hun positie duidelijk zou maken. Bij officiële gelegenheden in het buitenland horen die mensen nu eigenlijk nergens thuis. Als deze zaak binnenkort met het federale niveau kan worden afgerond, moet ook op dit terrein een doorbraak mogelijk zijn.

Er is volgens de minister inderdaad nog steeds nood aan taal cursussen. Maar tegelijk wijst hij erop dat er terzake een positieve evolutie kan worden vastgesteld. Op de 11 juli-receptie waren zeker 10 ambassadeurs aanwezig die Nederlands spreken. Een aantal deed dat uitstekend, andere wat minder goed. De Warande organiseert de taal cursussen in kwestie, maar de Vlaamse overheid financiert ze. Dit wordt zeker verder gezet. Als de minister een ambassadeur of ambassadrice ontmoet, vestigt hij ook stevast de aandacht op die cursussen.

De kennis van het Nederlands bewijst dat men aandacht heeft voor Vlaanderen en het belang van Vlaanderen hoog inschat. Er kan nog meer gebeuren, want er zijn inderdaad nog steeds ambassades die geen Nederlands gebruiken als ze dat wel horen te doen. Men kan het niemand kwalijk nemen dat hij of zij er niet in slaagt Nederlands te leren, vooral als het gaat om mensen die om de paar jaar van diplomatieke post wisselen. Vlaanderen kan enkel cursussen aanbieden en mensen ertoe aanzetten deze te volgen. Maar bij officiële contacten moeten vreemde ambassades natuurlijk wel respect opbrengen voor de Nederlandse taal.

De nulmeting in Nederland gebeurde bij de beleidsmakers in brede zin. Het is voor ons belangrijk te weten wat er leeft en wat de moeilijkheden zijn. Zelfs onze bevoorrechte partner Nederland is soms onwetend over Vlaanderen. De Vlaamse diplomatieke vertegenwoordiger in Den Haag zal contact hebben met ambtenaren op hoog niveau, om de Vlaamse strategienota toe te lichten. Er ontstaat wel degelijk interesse, dus kunnen we enkel hopen dat er positieve gevolgen zullen ontstaan.

Er moet ook worden nagegaan wat we gezamenlijk kunnen doen, kwestie van Nederland daarvoor te sensibiliseren. Minister Bourgeois denkt daarbij onder andere aan de positie van het Nederlands in Europa. Binnen de Europese Unie is het Nederlands weliswaar een officiële taal, maar voor het gebruik van het Nederlands in de werkgroepen moet er toch betaald worden. De Europese Unie laat daarbij de keuze of we de beschikbare 1,8 miljoen euro aan vertalingen dan wel aan reiskosten besteden. Nederland kiest voor de tweede optie en staat er niet op het Nederlands altijd te laten gebruiken. Vlaanderen doet dat wel. Het is dan ook belangrijk Nederland ervan te overtuigen samen met Vlaanderen in deze één lijn te volgen.

Wat de Benelux betreft, werd reeds een aanbesteding uitgeschreven. Het is de KULeuven die deze opdracht heeft binnengehaald. De studie in kwestie zal halfweg volgend jaar worden opgeleverd. Daaruit zal moeten blijken welke rol Vlaanderen kan spelen in de Benelux en in het bijzonder welke plaats daarin is weggelegd voor onze relaties met Nederland.

Moldavië werd door de heer Van Overmeire aangekaart als potentiële kandidaat voor de 'derde pijler' van het vernieuwde Vlaamse beleid ten aanzien van Centraal- en Oost-Europa. De minister verklaart zich bereid deze kwestie nader te bekijken. Hij wijst er daarbij wel op dat Vlaanderen, in tegenstelling tot Wallonië, alleen internationale akkoorden afsluit als er daarvoor voldoende geld beschikbaar is. In casu gaat het daarbij doorgaans over landen waar we met Vlaamse steun projecten ontwikkelen in samenwerking met VOKA, UNIZO, sociale organisaties enzovoort. Het heeft echter geen zin bijkomende verdragen te sluiten met bijkomende partnerlanden als daar geen geld tegenover staat. Indien er meer midelen waren, zou de minister evidentierwijze met veel meer landen dergelijke overeenkomsten sluiten.

Voor wat de Raad van Europa betreft, is de Vlaamse positie ten opzichte van het minderhedenverdrag niet veranderd. Vlaanderen blijft zijn standpunt terzake integraal verdedigen.

Wat de Unesco betreft, heeft Vlaanderen een eigen bijdrage geleverd aan de totstandkoming van de conventie betreffende de diversiteit van culturele inhouden, die in oktober tijdens de algemene conferentie is aangenomen. Die conventie moet volgens de minister ook zo spoedig mogelijk worden geratificeerd. De Vlaamse bijdrage bestond uit een deelname aan

de werkgroepen en de expertenvergadering via het intra-Belgisch overleg. Als deelstaat heeft Vlaanderen daar zijn stem laten horen. De Unesco is bij uitstek de multilaterale organisatie waar wij – onder meer door onze financiële bijdrage – erin slagen gehoord te worden. Ook in zijn andere internationale contacten, bijvoorbeeld met Finland en Estland, promoot de minister trouwens steeds de zaak van de culturele diversiteit.

In antwoord op de vraag van mevrouw Poleyn bevestigt de minister dat de genoemde vredesbevorderende initiatieven indirecte initiatieven zijn. Het gaat om organisaties die samenwerking nastreven tussen de groepen die met elkaar in oorlog waren.

De wapenexport is een bevoegdheid van minister Moerman. Maar het budget daarvoor is wel overgeheveld vanuit het departement Economie naar de administratie Buitenlands Beleid aangezien deze laatste op dat vlak het inhoudelijke werk doet. Het blijft echter de politieke verantwoordelijkheid van minister Moerman.

Met betrekking tot de vraag van de heer Luk Van Nieuwenhuysen over de huisvesting van sommige Vlaamse vertegenwoordigers in het buitenland laat de minister opmerken dat, voor wat de huisvesting in de Belgische ambassades betreft (in casu in Berlijn en in Washington), er geen huur wordt betaald. Vlaanderen betaalt dan echter wel een bijdrage in de kosten voor verwarming, telefonie, algemeen onderhoud enzovoort. Dat is niet meer dan normaal.

Met betrekking tot de permanente vertegenwoordiging in Brussel wijst minister Bourgeois er op dat hij aan alle Vlaamse ministers gevraagd heeft om voor zijn of haar departement minstens één persoon uit de administratie aan te duiden om daar aanwezig te zijn. Vlaanderen draagt een deel van de huurkosten à rato van zijn bezettingsgraad. Naarmate de Vlaamse bestafling bij de permanente vertegenwoordiging toeneemt neemt dus ook het Vlaamse aandeel in de huurkosten toe. Vlaanderen kan daar overigens enkel via de Belgische permanente vertegenwoordiging actief zijn.

Vlaanderen heeft dus zelf gekozen voor een vertegenwoordiging bij de Belgische Permanente Vertegenwoordiging. De minister neemt aan dat de heer Van Nieuwenhuysen het ermee eens is dat we best bij die keuze blijven. Die vertegenwoordiging is immers van onschatbare waarde. Als we die niet meer hebben,

kunnen we geen vinger aan de pols houden. We hebben die band tussen Vlaanderen en Europa nodig. We kunnen het niet maken de heer D'Havé daar opnieuw in zijn eentje te zetten, zonder dat hij de steun krijgt van experts. Als het bijvoorbeeld over REACH gaat, moet er daar iemand van Leefmilieu aanwezig zijn. Dat is immers voer voor specialisten. We kunnen niet verlangen van de administratie Buitenlands Beleid dat ze al die vakspecifieke elementen volgen. Daarom doen we die investering. We betalen dus pro rata een deel van de kosten.

3. Indicatieve stemmingen

3.1 *Indicatieve stemming over de decreetsbepalingen*

Artikel 14 (programma 12.10)

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt dit artikel aangenomen met acht stemmen bij vier onthoudingen.

Artikel 38

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt daarna ook dit artikel aangenomen met acht stemmen bij vier onthoudingen.

3.2 *Indicatieve stemming over de begrotingstabel – Afdeling I – Programma 12.10*

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt het programma 12.10 'Algemeen Buitenlands Beleid' ten slotte eveneens aangenomen met acht stemmen bij vier onthoudingen.

DEEL IV: ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

1. Toelichting door de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme

1.1 *Toelichting bij de uitgavenbegroting*

Voor wat het programma 12.20 'Ontwikkelingssamenwerking' betreft, verklaart de minister zijn uit-

eenzetting bij de basisallocaties te willen beperken tot twee belangrijke verschuivingen.

Hij wijst er daarbij vooreerst op dat we voor ontwikkelingssamenwerking tot vandaag met de VVOB werkten, maar dat er in het kader van BBB beslist is om een eigen Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking op te richten. Dit agentschap gaat van start vanaf 1 januari 2006. Het neemt een groot gedeelte van het personeel van de VVOB over en krijgt van de Vlaamse overheid dan ook de daarbij horende werkingskredieten. De VVOB zelf krijgt voor 2006 een subsidie waarvan de personeelskosten voor het afgestane personeel zijn afgetrokken. Bij de eerstvolgende begrotingscontrole zal de begroting van het nieuwe agentschap worden voorgelegd. In het verlengde daarvan zal ook een groot gedeelte van de kredieten van het programma 12.2 mettertijd, via dotaties, aan dit agentschap worden toegewezen. Het betreft dan meer bepaald de middelen voor bilaterale ontwikkelingssamenwerking, sensibilisering, de gemeentelijke convenants en de waarborgverlening.

Met betrekking tot dit laatste wijst de minister er verder op dat er eind 2005 een DAB Waarborgfonds Microfinanciering werd opgericht met het oog op het verstrekken van waarborgen aan ontwikkelingsorganisaties die kredieten ter beschikking stellen van hun zusterorganisaties in het Zuiden. Deze lokale microfinancieringsinstellingen verstrekken leningen aan startende en kleine ondernemers die bij de klassieke banken uit de boot vallen. Op die manier wordt microfinanciering een sterk instrument om de ontwikkeling in het Zuiden te stimuleren. Hiervoor wordt in 2006 een krediet van 248.000 euro vrijgemaakt.

1.2 *Toelichting bij de beleidsbrief*

De minister preciseert dat in de beleidsbrief telkens een terugblik wordt gegeven op 2005, en een vooruitblik naar 2006. Voor ontwikkelingseducatie en sensibilisering komt er een nieuwe oproep, met als thema 'economie en ontwikkelingssamenwerking'. Dat gaat over de enorm belangrijke aspecten van de fair trade, van duurzaam en ethisch ondernemen, van de strijd tegen de kinderarbeid, enzovoort. Sensibilisering terzake in Vlaanderen is ontzettend belangrijk.

Inzake de gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking is een beslissing genomen in verband met de convenants voor 17 gemeenten. Daar komen nog gemeenten bij in de loop van 2006. Er komt wel geen

nieuwe oproep in het jaar van de gemeenteraadsverkiezingen, zoals dat decretaal is vastgelegd. Er komt aandacht voor het Zuiden in de media, met een ondersteuning van IPS en MO*-magazine. Er komt ook een geïntegreerde nieuwswebsite. Ook wordt er een Noord-Zuidpersprijs toegekend. En er worden vier audiovisuele producties ondersteund met betrekking tot de Noord-Zuidverhoudingen.

Dan is er de Vlaamse samenwerking met partners in het Zuiden. Inzake Zuid-Afrika heeft de Vlaamse Regering een strategienota goedgekeurd. Van eind april tot begin mei is de minister er op bezoek geweest. Hij is er toen in geslaagd daar een goede basis voor samenwerking te leggen. Hun regeerperiode valt samen met de onze, namelijk 2005-2009. De sectoren van de samenwerking zijn landbouw en voedselveiligheid; ondernemerschap en kleine boeren; en de preventie van hiv-aids, en dat respectievelijk in KwaZulu-Natal, Limpopo en Vrijstaat.

Daaropvolgend heeft de minister ook Mozambique bezocht. Daar verleent Vlaanderen budgetsteun in de 'sector-wide approach'. We ontwikkelen er een heel vooruitstrevende manier van samenwerken. Er is sprake van een samenwerking met DANIDA, de Deense ontwikkelingssamenwerking, om mee die budgettaire evolutie te kunnen controleren. Er zal nu ook met betrekking tot Mozambique werk gemaakt worden van het uitwerken van een strategie.

Vanaf 2007 stijgt het budget voor ontwikkelingssamenwerking. Dan is het ook de bedoeling om een nieuw partnerland te selecteren in zuidelijk Afrika, conform het regeerakkoord. Uiteraard moet dit ook een MOL-land zijn, dus een van de minst ontwikkelde landen. In 2006 wordt er een voorbereidende vergelijkende studie gemaakt. De administratie Buitenlands Beleid is daarmee bezig. Ook onze Vlaamse vertegenwoordiger kan mee voorbereidend werk doen voor de hele regio. Op basis daarvan zal de Vlaamse Regering moeten kiezen met welk land we verder gaan samenwerken.

Ook wat de noodhulp betreft, staat Vlaanderen een kwalitatieve aanpak voor. We vragen garanties inzake doelmatigheid, efficiëntie en duurzaamheid. De Vlaamse noodhulp heeft het sterkst een rol kunnen spelen, het meest kunnen mobiliseren en de meeste solidariteit kunnen losweken bij de Vlamingen naar aanleiding van de tsunamiramp. Dat gebeurde met de Vlaamse Infolijn, de gemeenten, het middenveld, enzovoort, tot en met de lokale radio's toe. Dat is uit-

gemond in een televisieshow, waar er een recordbedrag werd ingezameld. Gelukkig heeft dat er niet toe geleid dat de daarop volgende solidariteitsactie, voor de Vredeseilanden, eronder heeft geleden. Er werd namelijk gevreesd dat de Vlamingen al zo diep in hun geldbuidel hadden getast, dat ze geen aandacht meer zouden hebben voor de klassieke inzamelacties, maar dat was niet het geval. Dientengevolge drukt minister Bourgeois de hoop uit dat we nu opnieuw een golf van solidariteit op gang zullen kunnen brengen voor de slachtoffers van de aardbevingramp in Kasjmir.

De geplande Helpdesk Import Vlaanderen heeft als bedoeling de handel met het Zuiden te bevorderen. Uit zijn contacten met ministers en ambassadeurs uit het Zuiden heeft de minister geleerd dat dit vaak een probleem is. Een van de grote sleutels, naast gezondheid, infrastructuur en onderwijs, is capaciteitsopbouw, want zelfs in landen als Zuid-Afrika ontbreekt het middenkader. Er is vaak een sterke internationaal gevormde elite die veel buitenlandse contacten heeft, en er is de brede massa. Daartussen is er niets. Een land als Zuid-Afrika heeft bijvoorbeeld nog steeds geen technische scholen.

Voor die capaciteitsopbouw is het ontwikkelen van de handel heel belangrijk. Ook de microkredieten zijn daarop gericht. Echter, als er iets wordt geproduceerd, is het vaak een probleem om het te gelde te maken of te exporteren. Er is immers een cultuur waarin de mensen slechts produceren wat ze voor zichzelf nodig hebben, ook al maken ze dan prachtige dingen. De helpdesk kan veel in beweging brengen. De minister wil dat concept in 2006 dan ook volledig uitwerken en het in 2007 implementeren.

De minister stelt verder dat eerlijke handel belangrijk is voor de Vlaamse overheid. Er wordt steun gegeven aan de Week van de Fair Trade en de Vlaamse overheid heeft de campagne 'Ik ben verkocht' gevoerd. Steeds meer gemeenten profileren zich als fair-trade-gemeenten. Het eigen aankoopbeleid werd daartoe uitgebreid. We zijn ook bezig met de wereldhandel in koffie als casestudie en werken mee aan 4C, een initiatief van de Duitse minister voor Ontwikkelingssamenwerking dat complementair is aan de fair trade-idee.

2005 was het internationale jaar van het microkrediet. Microfinanciering wordt internationaal steeds meer gezien als een sleutel tot ontwikkeling. In Nederland neemt prinses Máxima daarin het voortouw. Het gaat vaak om bijzonder kleine kredieten van enkele

tientallen dollar, in veel gevallen voor 'eenvrouwsbedrijven'.

Aan Vlaamse kant werd een waarborgfonds opgericht onder de vorm van een DAB, waarin we eerst een vrij bescheiden bedrag van 248.000 euro inbrengen. Dat fonds laat toe dingen in beweging te brengen, maar moet mettertijd ook nog aangroeien. Het dekt een aantal risico's, maar niet alle. Het moet altijd gaan om goede ondernemingsprojecten, maar er zijn ook gevallen van overmacht waarbij we mensen indekken zoals we dat in de reguliere internationale handel doen met de Delcredere dienst.

Ook inzake kennisontwikkeling en -uitwisseling zijn de ideeën in beweging gekomen. De werkzaamheden van de vzw Ex-Change werden geëvalueerd, en daar worden nu lessen uit getrokken. Vanaf 2006 wil de minister meer met hen samenwerken voor wat specifiek onze prioritaire partnerlanden betreft. Dat levert een mooie complementariteit op. Het is een privé-organisatie, maar als de Vlaamse overheid die mee subsidieert, dan is het volgens de minister gerechtvaardigd dat hen ook gevraagd zou worden dat ze met ons meewerken in zuidelijk Afrika. Als ze daar structureel meewerken aan capaciteitsopbouw, dan wordt het geheel ongetwijfeld waardevoller. Zo wordt onze Vlaamse output daar beter gevaloriseerd.

Naast de klassieke pijlers in de ontwikkelingssamenwerking zijn er dus steeds meer andere spelers, die we de vierde pijler kunnen noemen. Ex-Change is daar een voorbeeld van, maar ook allerlei andere initiatieven. Sommige landen hebben op dat vlak het initiatief genomen tot regelgeving. In 2006 wil minister Bourgeois hieromtrent beleidsvoorbereidend werk en onderzoek doen.

Op het vlak van multilaterale samenwerking wordt er samen met de Wereldgezondheidsorganisatie gewerkt aan capaciteitsopbouw in de SADC-landen. Verder werkt Vlaanderen ook mee aan het overkoepelend programma van UNAIDS. We zijn bij uitstek actief in Mozambique, samen met Artsen zonder Grenzen en de Universiteit Gent. We werken daar in het kader van de zogenaamde 'sector-wide approach' ook mee met de Mozambikaanse overheid, die onder andere prioriteit geeft aan de volksgezondheid en de strijd tegen aids. Ze geeft ook prioriteit aan onderwijs en aan infrastructuur, want die werd grotendeels vernield tijdens de burgeroorlog. Door de concentratie van onze middelen en door de capaciteiten van onze universiteiten en artsen, is Vlaanderen daar een heel

sterke partner. De minister verklaart zich dan ook uiterst tevreden met het werk dat daar gepresteerd wordt.

2. Bespreking

2.1 Vragen en opmerkingen van de leden

A. Tussenkoms van de heer John Vrancken

De heer *John Vrancken* verklaart een aantal specifieke topics uit de beleidsbrief wat nader te willen bekijken omdat ze zeker aandacht verdienen.

Inzake sensibilisering moet het subsidiëren van de media volstaan, zoals de minister doet voor IPS-nieuwsdienst, Mo*-magazine, de Noord-Zuid persprijs en de erkende Vlaamse zenders. Ze vormen op het vlak van informatiekanaalen het beste instrument om de doelgroep te sensibiliseren die men via de 1,2 miljoen euro voor ontwikkelingseducatie wil bereiken. Scholen kunnen bovendien voor de nodige informatiedoorstroming zorgen, zonder dat het al te veel geld moet kosten.

Inzake gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking spreekt de minister over mogelijke zusterbanden tussen Vlaamse gemeenten en gemeenten in het Zuiden. Welke waarborgen werden ingebouwd om te vermijden dat bepaalde gemeenten zich geroepen voelen om een zusterband tot stand te brengen met gemeenten of regio's uit gebieden die niet beantwoorden aan de minimumnormen inzake mensenrechten? De heer Vrancken denkt daarbij bijvoorbeeld aan Jemen, Soedan of Pakistan. Heeft de minister enig zicht op de zusterbanden die bepaalde gemeenten al zijn aangegaan met het Zuiden?

Zuid-Afrika ligt duidelijk nog steeds in de bovenste schuif voor wat de Vlaamse samenwerking betreft. De beleidsbrief legt de nadruk op de drie provincies KwaZulu-Natal, Limpopo en Vrijstaat. Deze provincies hebben zelf de sectoren van samenwerking gedefinieerd. Bij KwaZulu-Natal vinden we ook landbouw terug. Vlaanderen trekt voor elk van de drie provincies 1,5 miljoen euro uit. De programma's zouden vanaf het voorjaar 2006 van start gaan.

De aandacht van de heer Vrancken gaat vooral uit naar de samenwerking in de sector landbouw. Hij

wijst er daarbij op dat zich in Zuid-Afrika een heel verontrustend proces van landonteigeningen voor doet waarbij landbouwgronden van blanke boeren onder zwarte landbouwarbeiders worden verdeeld, en dit onder de oogluikende goedkeuring van het Zuid-Afrikaanse bewind. Qua concretisering van dit beleidsdoel, zou er terzake volgens de beleidsbrief een partnerschap zijn opgezet. De heer Vrancken citeert: “Partnerschap impliceert ook beleidsdialog en geen eenzijdig opgelegde voorwaarden en verplichtingen. Een goed partnerschap is maar mogelijk in een sfeer van wederzijds vertrouwen en respect, waar partners mekaar ook op onderling afgesproken rechten en plichten kunnen aanspreken. Dat impliceert bijvoorbeeld een engagement tot streven naar goed bestuur in de partnerlanden of een voldoende graad van transparantie bij de partners.”

De heer Vrancken onthoudt uit dit citaat vooral de sfeer van wederzijds vertrouwen en respect, en een engagement tot streven naar goed bestuur in de partnerlanden. Als men echter de Vlaamse steun aan de landbouwprojecten koppelt aan de ontwikkelingen inzake landonteigeningen en het partnerschap met Zuid-Afrika, kan men zich geredelijkerwijze de vraag stellen of dit geen impliciete goedkeuring vanwege de minister inhoudt voor de genoemde landbouwhervormingen.

De heer John Vrancken wil daarbij enkele punten herhalen uit zijn betoog van 25 november 2004 naar aanleiding van de beleidsnota Buitenlands Beleid. Hij heeft toen zijn grote zorg uitgedrukt in verband met het respect voor de mensenrechten aldaar. Zuid-Afrika werd in deze commissie al als voorbeeld gesteld voor de samenleving tussen blank en zwart. Het terecht afgeschafte apartheidsregime is plaats aan het maken voor een nieuw soort apartheid waarbij de blanke bevolking op systematische wijze achteruit wordt gesteld. Vlaanderen heeft als belangrijke missie om dit onrecht diplomatiek aan te kaarten en als leidraad voor een internationaal optreden te hanteren.

In Afrika is al wel vaker sprake geweest van het uitdeinen van interne maatschappelijke problemen naar andere omliggende en verder afgelegen staten. Toen Zimbabwe als staat de Britse kolonie Rhodesië verving, werd met betrekking tot dat land hetzelfde discours gehouden als nu voor Zuid-Afrika. Zimbabwe was na de onafhankelijkheid de modelstaat voor een bijna perfecte samenlevingsvorm tussen blank en zwart. Intussen is het tweede rijkste Afri-

kaanse land van weleer, de Afrikaanse graanschuur met een van de hoogste levensstandaarden, verworven tot een economisch en sociaal kerkhof waar dictator Mugabe de blanke boeren uit hun huizen laat verdrijven, laat uitmoorden, laat verkrachten en aan een herverdeling van de landbouwgronden onder de zwarte bevolking doet. De catastrofale gevolgen zijn bekend. Reeds naar aanleiding van de bespreking van de beleidsnota drukte de heer Vrancken zijn bezorgdheid uit over een mogelijke herhaling van dit scenario in Zuid-Afrika, waar de criminaliteit hoogtij viert en eenzelfde evolutie tot stand zou kunnen komen. Hij vroeg de minister daarom om alert te zijn in zijn relaties met dit land en om in bepaalde noodstoppen te voorzien bij mogelijke schendingen van de mensenrechten en van universele basiswaarden.

We zijn nu een jaar verder en er moet vastgesteld worden dat de landbouwhervormingspolitiek van Mugabe overgewaaid is naar Zuid-Afrika. De Zuid-Afrikaanse overheid grijpt niet in, maar steunt de praktijken zelfs. Er blijkt verder ook reden tot bezorgdheid te zijn over de morele instelling van bepaalde ministers in dat land. Dit in de wetenschap dat sommigen over de schreef gaan op het gebied van slecht beheer.

De heer Vrancken wijst er verder op dat op 22 maart 2005 in het NRC-Handelsblad gerapporteerd werd dat Zuid-Afrika zijn beloftes in de strijd tegen aids niet inlost. Volgens mevrouw Fatima Hassan van het Aids Law Project had president Mbeki al in 2003 groen licht gegeven voor de verstrekking van aidsremmers en beloofde hij om binnen het jaar 50.000 HIV-patiënten onder behandeling te hebben. Eind maart 2005, ongeveer twee jaar later, waren nog geen 33.000 patiënten onder behandeling. Van het budget van 30 miljoen rand of 3,9 miljoen euro is tot nu toe slechts een half miljoen rand uitgegeven aan de huur van ongebruikte kantoren. Fatima Hassan stelt dat geld niet zo direct het probleem is in Zuid-Afrika, ten minste wat betreft gezondheidszorg. In die zin kunnen dan ook vragen gesteld worden over het nut van de bijkomende Vlaamse steun aan de provincie Vrijstaat en haar strijd tegen HIV en aids, als de Zuid-Afrikanen zelf al stellen dat er voldoende geld is. Indien de minister zijn eigen visie en principes wil honoreren, moet hij hierover een sterk signaal uitzenden naar de Zuid-Afrikaanse overheid. De Vlaamse ontwikkelingssteun moet worden gekoppeld aan voorwaarden van respect voor de mensenrechten en aan een rechtvaardige en duurzame samenleving met een degelijk bestuur.

De heer John Vrancken komt dan tot de Vlaamse samenwerking met Mozambique. Hij leest in de beleidsbrief dat de minister in samenspraak met de Mozambikaanse overheid zal onderzoeken hoe men de hulpposten kan bestaen met medisch personeel uit Vlaanderen. De heer Vrancken heeft daar vorig jaar al een vraag over gesteld. Denkt de minister eraan om artsen die aan onze universiteit afstuderen of zullen afstuderen, ertoe te bewegen om hun kennis in Mozambique ter beschikking te stellen van de plaatselijke bevolking, en hiertoe eventueel een deel van het vooropgestelde budget te gebruiken als premie voor de installatiekosten van deze artsen?

Bij het Uitgebreid Bureau van het Vlaams Parlement ligt een aanvraag voor van deze commissie voor een studiereis naar Mozambique. Kan de minister, bij wege van inhoudelijke ondersteuning van deze reis, de commissie wat meer informatie geven over de precieze projecten die Vlaanderen daar subsidieert?

Voor wat betreft de noodhulp, zijn in de lijst van ontvangende landen voor Afrika Soedan (Darfour) en Zimbabwe terug te vinden en voor Zuid-Azië Pakistan. Als de heer Vrancken deze hulp linkt aan de verklaringen van de minister inzake kwalitatieve aanpak, waarbij hij garanties eist over duurzaamheid van de hulp, die tot doel moet hebben om de plaatselijke situatie na de ramp op een duurzame manier te verbeteren, dan roept dit alles bij hem drie concrete vragen op. Op welke duurzame manier heeft de noodhulp aan Darfour bijgedragen tot de oplossing van de plaatselijke, schrijnende situatie van de vluchtelingen? De secretaris-generaal van de VN, de heer Kofi Annan, heeft in september en oktober immers verklaard dat de gewelddaden, moorden en verkrachtingen weer zijn toegenomen. Op welke duurzame manier heeft de noodhulp in Zimbabwe tot een oplossing geleid, in de wetenschap dat dictator Mugabe zelfs de werking van ngo's in zijn land verbiedt? Voor wat Pakistan betreft, is het toch wel gek dat dit land de internationale gemeenschap om hulp vraagt voor getroffen gebieden, terwijl het over de nodige budgetten beschikt om tien F16-vliegtuigen aan een prijs van 8 miljoen euro per stuk aan te kopen. Dat geld zou volgens de heer Vrancken beter worden besteed aan andere dingen.

Met betrekking tot de problematiek van de defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking heeft de minister aan de ICBB gevraagd om een ministeriële werkgroep met vertegenwoordigers uit alle regeringen op te zetten om het dossier te deblokken. Wat is de

stand van zaken met betrekking tot de overheveling van bevoegdheden?

B. Tussenkoms van mevrouw Stern Demeulenaere

Mevrouw Stern Demeulenaere verklaart dat ze, mee gezien het gevorderde uur, haar tussenkoms beperkt zal houden tot enkele vragen. De gebruikelijke algemeenheden en beleefdheden inzake de appreciatie van de beleidsbrief zal ze daarom eveneens achterwege laten.

Wat de gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking betreft, vraagt ze zich af of er enige feedback is vanwege de gemeenten over de werking van die convenants. Meent de minister dat de gemeenten voldoende op de hoogte werden gebracht over de mogelijkheid tot het sluiten van gemeentelijke convenants? Het aantal gemeenten dat erin stapt, is gestegen. Het blijven er echter nog altijd maar 30 op 308 gemeenten, wat al bij al toch een klein percentage is. Zijn er mogelijk ook aanvragen geweigerd?

Mevrouw Demeulenaere had verder graag ook wat meer uitleg gekregen over hoe Vlaanderen de middelen opvolgt die worden aangewend in Mozambique. Blijkbaar zal dit vanaf 2006 via de internationale donorgemeenschap gebeuren. Hoe zit dat voor 2005?

De minister plant voor 2006 ook de installatie van een voltijds ontwikkelingsattaché, de eerste van een nieuwe categorie van vertegenwoordigers in het buitenland. Wat is de status van die attaché? Is er een verband met de VVOB? Gaat het hier mogelijk over een vertegenwoordiger 'ex ante' van het toekomstige Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking?

Mevrouw Stern Demeulenaere komt dan tot de kwestie van de hulpacties. De tsunami-actie sprong daarbij inderdaad in het oog en heeft 52 miljoen euro opgebracht. De minister heeft toen ook een speciale oproep gedaan naar de gemeente- en provinciebesturen. In welke mate is daar respons op gekomen? Wat is het percentage daarvan in het totale opgehaalde bedrag?

Mevrouw Demeulenaere wijst er daarbij op dat er ook andere acties zijn. Vaak zetten privé-organisaties eigen hulpacties op poten. Deze organisaties worden dan heel vaak met transport- en andere logistieke

problemen geconfronteerd. Ze vraagt zich af of de Vlaamse overheid hier niet voor ondersteuning of hulp zou kunnen zorgen.

Aangezien de Helpdesk Import Vlaanderen er blijkbaar pas in 2007 zal komen, acht mevrouw Demeulenaere het niet opportuun om hier nu al verder op in te gaan.

Met betrekking tot de microkredieten had ze van de minister graag vernomen of hij over concrete cijfergegevens over het vermelde hogere slaagpercentage beschikt. Ze zou namelijk graag weten hoeveel de stijging bedraagt.

De minister wil de ontwikkelingsfondsen vanaf 2006 erkennen. Tegelijkertijd zou een waarborgcomité worden opgericht. Terzake had mevrouw Demeulenaere graag vernomen wie in dit comité zal zetelen.

Het eerste tekstontwerp in verband met het komende kaderdecreet Ontwikkelingssamenwerking zou al in een adviesgroep zijn besproken. Mevrouw Demeulenaere wenst daarbij te vernemen welke experts deel uitmaken van deze adviesgroep en wanneer we het eerste tekstvoorstel en het advies hier zullen ontvangen.

C. Tussenkoms van mevrouw Sabine Poleyn

Mevrouw *Sabine Poleyn* constateert bij de aanvang van haar tussenkoms dat de beleidsbrief nauw aansluit bij de beleidsnota die de minister aan het begin van deze legislatuur heeft ingediend. Hoewel logisch, zorgt zulks ook voor een zekere frustratie. Ze zal daar straks op terugkomen.

Mevrouw Poleyn verwijst verder naar artikel 74 van het Reglement. Volgens dit artikel moet het de Vlaamse volksvertegenwoordigers zo gemakkelijk mogelijk worden gemaakt om de begroting en de beleidsbrief in combinatie te lezen. Dienaangaande meent ze dat er zeker nog stappen gezet kunnen worden om het geheel wat eenvoudiger en wat overzichtelijker te maken. Zo zou ze graag een beter zicht krijgen op de verhouding tussen de uitgaven van dit jaar en de geplande uitgaven voor volgend jaar. Volgend jaar zal hier zeker op teruggekomen worden.

Met betrekking tot het hoger reeds aangehaalde gevoel van frustratie, wijst de spreekster erop dat de beleidsnota meer strategische keuzes en visie omvatte. De geplande initiatieven werden inhoud-

lijk gemotiveerd. De beleidsbrief omschrijft wat er zal gebeuren en besteedt minder aandacht aan het waarom van een en ander.

Het zou haars inziens ook interessant zijn te weten wanneer bepaalde keuzes precies worden gemaakt. Het is immers niet altijd duidelijk of de keuzes op evaluaties zijn gebaseerd. We horen weinig over evaluaties van het beleid. Evaluaties hoeven uiteraard niet altijd door externe actoren te worden uitgevoerd, het kan evengoed om interne evaluaties gaan.

Mevrouw Poleyn wil hiervan even een voorbeeld geven. De minister heeft daarnet al naar de budgetsteun aan Mozambique verwezen. Vlaanderen legt dit land geen programma op, we ondersteunen gewoon het budget dat de plaatselijke overheid voor de ontwikkeling van het eigen land aanwendt. Er valt veel voor deze aanpak te zeggen, maar er zijn ook nadelen en gevaren aan verbonden. Mevrouw Poleyn weet niet goed of de Vlaamse overheid zich hiervan voldoende bewust is. De federale overheid heeft een nota over de eigen ervaringen in verband met budgetsteun opgesteld. Het lijkt haar dan ook evident dat we de ervaringen van de federale overheid zouden gebruiken om de nodige lessen te trekken. De Vlaamse overheid moet de fouten van de federale overheid niet herhalen.

Er zullen in de toekomst ook keuzes moeten gemaakt worden over de verhouding tussen het Vlaams ontwikkelingsbeleid en de activiteiten van andere actoren. Met die andere actoren bedoelt ze de ngo's en de zogenaamde vierde pijler. Die verhouding is niet altijd even duidelijk. Er is op dit ogenblik bijvoorbeeld geen duidelijke strategie met betrekking tot de indirecte samenwerking. De directe samenwerking staat centraal. De rol van de ngo's is daarentegen absoluut niet duidelijk. De minister heeft in dit verband zelf naar Ex-Change verwezen. Om subsidies te ontvangen, moet deze organisatie aan de door de Vlaamse overheid gestelde voorwaarden voldoen. Volgens haar moet daarin nog verder worden gegaan en moeten duidelijke subsidiecriteria voor de betrokken verenigingen worden vastgelegd. Tevens moet er bepaald worden op welke wijze deze verenigingen de nodige feedback moeten geven. Dit zal in het aangekondigde kaderdecreet Ontwikkelingssamenwerking uiteraard aan bod moeten komen.

Mevrouw Sabine Poleyn wil hier ook even naar andere relevante beleidsdomeinen verwijzen. Minister-president Leterme heeft een beleidsbrief Duurzame Ontwikkeling opgesteld. De verhouding tussen

Noord en Zuid is hierbij evenwel niet sterk uitgewerkt. De spreekster zal de minister-president uiteraard rechtstreeks met deze opmerking confronteren. Ze is namelijk van mening dat dit beleidsaspect nog heel wat mogelijkheden biedt.

Tot slot herhaalt mevrouw Poleyn dat ze volop de overtuiging is toegedaan dat we meer uit de federale ervaringen moeten leren. Het heeft weinig zin om daar blind voor te blijven, Vlaanderen moet leren uit de fouten van de federale overheid.

Wanneer in de begroting een bepaalde allocatie voorziet in allerhande subsidies aan verenigingen en initiatieven, is het voor de parlementsleden soms moeilijk uit te maken wat daar nu precies onder valt en welke criteria er worden gehanteerd. Ze begrijpt anderzijds natuurlijk wel dat de minister hier niet alles kan opsommen. Er zou dus moeten gezocht worden naar een manier om dit gegeven wat doorzichtiger te maken. In afwachting daarvan zal ze enkele schriftelijke vragen indienen met specifieke vragen over enkele allocaties.

Mevrouw Poleyn heeft ook ergens gelezen dat in 2004 hoop en al 0,002 procent van de Vlaamse begroting naar ontwikkelingssamenwerking is gegaan. De Vlaamse bevoegdheid terzake is natuurlijk nog beperkt, maar desalniettemin drukt ze de hoop en de overtuiging uit dat dit cijfer stijgende is.

In budgettair opzicht heeft mevrouw Poleyn vragen bij het overzicht dat de Vlaamse minister van Financiën vorige week ter beschikking heeft gesteld in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting naar aanleiding van de bespreking van de PPS-problematiek. Het betrof hier cijfergegevens, meer bepaald projecties met betrekking tot de beschikbare beleidsruimte, uit de meerjarenbegroting tot en met 2009. Daaruit zou moeten afgeleid worden dat er een sterke daling is bij de ontwikkelingssamenwerking, namelijk van 5.459.000 euro op heden tot 3.000.000 euro in 2009. Dit overzicht heeft haar hoogst verbaasd, gezien hier toch steeds beweerd werd dat het budget voor ontwikkelingssamenwerking de komende jaren zou stijgen.

Mevrouw Poleyn heeft verder ook nog enkele punctuele vragen en opmerkingen voor de minister.

Vooreerst wenst ze te vernemen wat er precies werd gesubsidieerd in het kader van ontwikkelingseducatie en sensibilisering in 2005.

Ze is bijzonder tevreden met de aandacht die naar de media is gegaan. De minister is terzake erg proactief geweest, aangezien het resolutievoorstel van de spreekster aangaande een Vlaams mediaplan voor het Zuiden (*Parl. St. VI. Parl. 2004-05, nr. 379/1*) nog niet eens is goedgekeurd. Het is goed dat de minister desalniettemin tracht ze nu al in de praktijk te brengen. Ze wijst er daarbij ook op dat de resolutie in kwestie nog wel een aantal bijkomende suggesties omvat. Verder wil ze vernemen of het juist is dat de in de beleidsbrief vermelde media-initiatieven allemaal op het budget voor ontwikkelingseducatie en sensibilisering staan ingeschreven dan wel of ze ook worden geïmputeerd op het budget van media zelf?

De minister stelt voor het komende jaar een nieuws-site voor, waarbij zou worden samengewerkt met MO* en IPS. Wordt Indymedia hier ook bij betrokken?

Mevrouw Poleyn gelooft sterk in de rol die de gemeenten kunnen spelen bij ontwikkelingssamenwerking, zeker omdat dit bestuursniveau dicht bij de mensen staat. Het is dan ook heel belangrijk om dit goed te omkaderen. De VVSG speelt hierin een belangrijke rol. Terzake wenst ze te vernemen of de minister de lokale besturen stimuleert om contacten te leggen tussen de ngo's in Vlaanderen en de coöperanten in de zustergemeenten?

In de overgangperiode zijn vorig jaar enkele pilootgemeenten uit de boot gevallen. Heeft de minister er zicht op of die gemeenten nu in de tweede lichterling erkend zijn of niet?

Voor wat de bilaterale samenwerking met Mozambique betreft, heeft mevrouw Poleyn een vraag bij de gezondheidscoöperanten waar de minister naar verwezen heeft. Blijkbaar is het de bedoeling medische experts uit te sturen om hun expertise ter beschikking te stellen. Dat is nieuw voor Vlaanderen. Wil de minister deze piste verder stimuleren of is dit een toevallige, eerder punctuele, aangelegenheid die zich aandient? Zit hier met andere woorden een visie achter? Wil men de lijn voortzetten waarbij men expertise van hier naar ginder brengt veeleer dan ginder mensen te vormen en te werken aan capaciteitsopbouw? Zo ja, dan zou dit toch voor een deel een terugkeer naar het verleden inhouden.

Met betrekking tot de regio Zuidelijk Afrika, heeft de minister gesteld dat er reeds vanaf volgend jaar onderzocht zou worden welk ander land uit die regio

in aanmerking komt om prioritaire partner te worden voor de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking. Mevrouw Poleyn verklaart enigszins verbaasd te zijn over deze plannen om ons geografisch werkveld uit te breiden. Ze verkeerde in de overtuiging dat er pas gezocht zou worden naar andere landen op het ogenblik dat Vlaanderen over een zeer ruim budget beschikt. Zulks zou meer bepaald het geval zijn van zodra er federale middelen zouden overkomen. Het lid veronderstelt dat de minister een voldoende marge heeft om te starten met een nieuw land. Is die marge voldoende om een serieuze relatie aan te gaan of is het veeleer een verkennende relatie? De vraag is dan natuurlijk tot waar de regio Zuidelijk Afrika zich uitrekt. Gaat dat tot Centraal-Afrika?

Het thema noodhulp heeft dit jaar heel wat aandacht gekregen. In de beleidsbrief wordt gesteld dat er hiervoor een duidelijk kader werd afgebakend. Wat houdt dat kader in?

Heel belangrijk is het overzicht en de evaluatie van acties zoals Tsunami 12-12. Welke lessen zijn daaruit getrokken? Er werd daarover in deze commissie gezegd dat we zo mogelijk zelf een hoorzitting zouden organiseren met de verschillende partners. Maar de spreekster veronderstelt dat het kabinet en de administratie ook een aantal lessen zullen hebben getrokken.

Op dit moment is er in het middenveld een debat aan de gang over noodhulp. Mevrouw Poleyn is ervan overtuigd dat de minister niet alleen contacten moet leggen met de noodhulporganisaties maar ook met de klassieke ngo's. De samenwerking tussen de organisaties moet gestimuleerd worden. Noodhulp en structurele hulp mogen geen aparte grootheden zijn.

De beleidsbrief omvat ook een onderdeel over het bevorderen van de handel met het Zuiden. Dienaangaande bevestigd heeft minister Moerman eerder in deze commissie echter verklaard dat ze nog steeds wacht op een initiatief van het kabinet Ontwikkelingssamenwerking.

De minister zegt verder dat hij een aantal doelstellingen wil realiseren. "Naast het participeren in multilaterale projecten zal de Vlaamse overheid de flexibele structuur ontwikkelen die een aantal doelstellingen zal realiseren", staat er woordelijk. Over welke doelstellingen gaat het daarbij? Wat de Helpdesk Import Vlaanderen betreft, is het belangrijk dat er ten gronde nagegaan wordt wat nu precies een meerwaarde kan

betekenen. Er bestaan reeds een aantal soortgelijke initiatieven. Het is echter niet zo gemakkelijk om zoiets van het begin af aan op te zetten.

Eerlijke handel wordt hier samen met maatschappelijk verantwoord ondernemen behandeld. In de beleidsnota ging het om twee aparte punten. In die nota stelde de minister dat het vooral de bedoeling was om gewone ondernemingen te stimuleren om in het Zuiden te werken volgens de principes van de duurzame ontwikkeling. Hier wordt dit vermengd met eerlijke handel.

Het lid acht het zeer positief dat de minister sterk de nadruk legt op de voorbeeldfunctie van de overheid inzake de eerlijke handel en het aankoopbeleid. Het is een goede zaak dat fair trade wordt ondersteund. Mevrouw Poleyn vraagt zich echter wel af of de, al wat oudere, 'schone kleren'-campagne hier ook niet zou moeten worden vermeld.

Mevrouw Sabine Poleyn vindt het eveneens wat bevreemdend dat met betrekking tot de kennisontwikkeling en -uitwisseling enkel gewag gemaakt wordt van Ex-Change. Die vzw heeft ongetwijfeld heel wat potentieel maar is nog volop aan het groeien. Ze wijst er op dat er ook andere initiatieven bestaan die ontwikkelingssamenwerking en het bedrijfsleven met elkaar trachten te verbinden.

De vierde pijler staat vermeld bij Handel. Het gaat volgens mevrouw Poleyn echter over meer. Het is desalniettemin goed dat de minister dat wil onderzoeken en een inventaris wenst te maken.

Ook binnen andere beleidsdomeinen, bijvoorbeeld Cultuur, Jeugd of Leefmilieu, gebeurt veel inzake ontwikkelingssamenwerking, maar de commissieleden hebben hier niet altijd een coherent beeld van.

Er is ook een groot verschil tussen de actoren. Vakbonden, ziekenfondsen en diverse middenveldorganisaties – de vroegere zuilen – hebben bijna allemaal een link met ontwikkelingssamenwerking en hebben veelal een eigen ngo. Zij hebben dus veel ervaring. Dankzij de initiatieven van de Vlaamse en de federale overheid hebben ook gemeenten ervaring opgebouwd. Bedrijven hebben soms iets minder ervaring. Binnen de vierde pijler worden dus diverse actoren samengebracht. Mevrouw Poleyn vindt het derhalve heel interessant dat zulks nu verder onderzocht zal worden.

D. Tussenkoms van de heer *Jef Tavernier*

Bij de aanvang van zijn tussenkoms laat de heer *Jef Tavernier* opmerken dat hij de uiteenzetting van de minister heeft gemist omdat hij in een andere commissie aanwezig moest zijn. Hij wil desalniettemin toch een aantal vragen stellen, maar in zoverre hierop reeds geantwoord mocht zijn naar aanleiding van de toelichting door de minister, mag men hem hierover gerust terechtwijken.

Net zoals mevrouw *Poleyn* voor hem, stelt ook de heer *Tavernier* zich vragen bij de meerjarenbegroting. Hij heeft meer bepaald de indruk dat het budget voor internationale samenwerking stijgt in 2007, maar dat vanaf 2008 de stijging geringer is.

Daarop inpikkend laat minister *Geert Bourgeois* opmerken dat de hier geciteerde cijfers en tendensen hem onbekend zijn en ook absoluut onjuist zijn. Hij zal de commissieleden de juiste cijfers voor zowel buitenlands beleid als ontwikkelingssamenwerking bezorgen.

De heer *Jef Tavernier* neemt hiervan akte, maar blijft erbij dat het bedrag dat voor 2008 staat ingeschreven, kleiner is dan het bedrag dat voor 2007 voorzien is.

De heer *Tavernier* wil het verder ook hebben over de problematiek van de eerlijke handel, en meer bepaald over de intentie van de minister om het 'fair & free trade'-label te ondersteunen. Hij heeft hierover in de plenaire vergadering reeds een actuele vraag gesteld, waarop minister-president *Leterme* heeft geantwoord namens minister *Bourgeois* (die die dag buitenslands was). De heer *Tavernier* was echter hoe dan ook niet tevreden met de inhoud van dat antwoord.

In zijn beleidsbrief stelt de minister dat fair trade belangrijk is en dat hij dat wil ondersteunen. Een organisatie die steunt op bepaalde ondernemingen lanceert nu 'fair & free trade'. Via de benaming wordt verwarring gecreëerd. Het is een discussie over labeling, maar we hebben er geen belang bij dat er hierover verwarring ontstaat.

Er is immers een duidelijk inhoudelijk onderscheid tussen de twee benaderingen. En ook op het vlak van financiering zijn er belangrijke verschillen. Fair trade wil zorgen voor een eerlijke prijs, waarbij de producenten een behoorlijk inkomen krijgen. Daarnaast worden nog een aantal acties, ook in ons eigen land, ondersteund.

Bij fair & free trade is de marktprijs het vertrekpunt, waar een bepaald percentage aan toegevoegd wordt. Dat is totaal iets anders. Als de marktprijs duidelijk onder de normale prijs ligt, zal de producent iets meer krijgen dan de marktprijs, maar nog altijd te weinig. Dat bijkomende bedrag komt daarenboven terecht in een fonds, waarover niet in de partnerlanden of door de producenten wordt beslist, maar waarover hier wordt beslist.

Dit ondersteunen is geen goede zaak omdat de Vlaamse overheid daarmee twee tegenstrijdige dingen steunt. De heer *Tavernier* staat achter de acties van de minister voor de ondersteuning van fair trade, maar keurt de ondersteuning van fair & free trade af wegens te verwarrend. Desnoods moeten die twee zaken duidelijk van elkaar worden gescheiden. Echte fair trade is hoe dan ook geen liefdadigheid. Het lid blijft dan ook bijzonder sceptisch tegenover deze nieuwe piste.

2.2 Antwoorden van de minister

In zijn antwoord wil minister *Geert Bourgeois* eerst en vooral ingaan op de kwestie van toekomstige evolutie van de begroting voor ontwikkelingssamenwerking. Dienaangaande wijst hij er op dat Ontwikkelingssamenwerking in 2006 op 16.601.000 euro staat en dat dit budget stijgt naar 19.601.000 euro in 2007. Dat blijft zo in 2008 en 2009. Hij zal de desbetreffende tabel aan de commissie bezorgen. De stijging van 3 miljoen euro ligt vast in de meerjarenbegroting. De minister begrijpt dan ook niet waaruit sommige commissieleden concluderen dat er hier sprake zou zijn van een daling, tenzij men het niet heeft over beleidskredieten, maar over betalingskredieten.

De heer *Jef Tavernier* repliceert hierop dat hij zijn gegevens haalt uit een tabel met betrekking tot de meerjarenbegroting, die werd uitgedeeld in de Commissie voor Algemeen Beleid en Financiën.

De minister blijft erbij dat de daar verstrekte gegevens niet juist zijn. De stijging die in de meerjarenbegroting wordt gepland, blijft hoe dan ook behouden.

Ook mevrouw *Miet Smet* spreekt daarop haar twijfels uit aangaande de correctheid van het kwestieuze document over de meerjarenbegroting. Ze stelt immers vast dat, over alle departementen heen, de beleidskredieten identiek zijn aan de betalingskredieten.

Minister *Bourgeois* beaamt dat beleidskredieten en betalingskredieten zelden of nooit identiek zijn. Het zou hem dan ook zeer verbazen mocht dat zo zou zijn. Hijzelf heeft voor heel wat domeinen meer betalingskredieten dan beleidskredieten. Hij zal een en ander in elk geval nog eens laten nagaan en de commissie de nodige tabellen bezorgen.

Ten aanzien van de heer *Vrancken* laat de minister opmerken dat hij diens vraag over de sensibilisering via de media niet goed begrepen heeft. De media moeten ook structureel aandacht geven aan de Noord-Zuidverhouding. Dat is de bedoeling van de subsidiëring van een aantal programma's die op VRT, VTM en Kanaal Z zullen lopen. Die beleidslijn wordt breed ondersteund.

Inzake de gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking stelde de heer *Vrancken* de vraag naar mogelijke waarborgen tegen het tot stand brengen van stedenbanden met gemeenten in landen met een dubieus regime. Als er banden zouden zijn met gemeenten in landen die niet beantwoorden aan minimumnormen inzake mensenrechten en democratie, dan gelden volgens de minister de voorwaarden van het decreet van 2004, die bepalen waar een gemeente aan moet voldoen om in aanmerking te komen voor zo'n conventant. Bij zijn weten zijn er momenteel geen dergelijke gevallen.

De heer *John Vrancken* preciseert dat zijn vraag ging over welke waarborgen worden ingebouwd om te vermijden dat bepaalde gemeenten zich geroepen zouden voelen om een zusterband te smeden met een gemeente uit het Zuiden die niet beantwoordt aan de minimumnormen inzake de mensenrechten. Hij heeft het dan over steden uit landen als Jemen, Soedan of Pakistan.

In zijn antwoord bevestigt *minister Bourgeois* dat dan normaliter de criteria van het decreet op de gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking gelden. De gemeenten moeten onder meer een Noord-Zuidraad hebben en een sensibiliseringsbeleid voeren. Als ze een minimale grootte hebben, moeten ze ook een deeltijds ambtenaar in dienst hebben. Alles is gefocust op duurzame ontwikkeling, de uitwisseling tussen gemeenten en de capaciteitsuitbouw. De minister kan echter niet precies zeggen of in het decreet ook wordt bepaald dat de mensenrechten worden getoetst. Het is in elk geval niet de minister die dat kader bepaalt; hij voert enkel uit.

De heer *Jef Tavernier* brengt dienaangaande in het midden dat bij de bespreking van het decreet duidelijk werd gezegd dat het om een kader ging. Men had de bedoeling om minder betuttelend op te treden dan bijvoorbeeld voor de milieubeleidsovereenkomsten het geval is. Er zijn wel eisen gesteld inzake de inspraak- en overlegorganen op gemeentelijk niveau, maar verder wou het parlement niet gaan. De heer *Tavernier*, die toenmaals de bevoegde minister was, heeft toen nog voorgesteld om minstens te focussen op landen waar Vlaanderen al aanwezig is. Men koos er echter voor om de gemeentelijke autonomie te respecteren.

Minister *Geert Bourgeois* antwoordt daarop dat de gemeentelijke autonomie een basisprincipe is in het huidige regeerakkoord. In elk geval kent hij persoonlijk geen enkele gemeente waar er wordt gebakkeleid over de keuze van het land of de stad waarmee wordt samengewerkt. Hij kan zich overigens niet voorstellen dat een gemeente zonder slag of stoot een samenwerking met een dictatuur zou afsluiten. Wel is het natuurlijk zo dat men moet beseffen dat het hier om landen in ontwikkeling gaat, en dat de mensenrechten er dikwijls maar minimaal worden gerespecteerd en er in eerste instantie nood is aan het vervullen van de basisvoorwaarden zoals voeding en gezondheid en dergelijke. Dat is een gegeven dat we goed voor ogen moeten houden, zonder te vergeten dat de mensenrechten eveneens fundamenteel zijn.

De minister komt dan tot de bezorgdheid die de heer *Vrancken* heeft geuit over allerlei ontwikkelingen in Zuid-Afrika, onder meer over een reeks onteigeningen. Dienaangaande wijst minister *Bourgeois* er op dat Zuid-Afrika een land is dat een moeilijke overgangsfase doormaakt. Het is een wonder dat het post-apartheidstijdperk tot vandaag zo goed is verlopen. Iedereen die het land kent, staat vol bewondering voor wat Mandela heeft gerealiseerd. Hij is de laatste om te stellen dat er geen problemen zouden zijn. Er heerst inderdaad een zware criminaliteit. Toch is het een rechtsstaat met een justitie, politiediensten en een mensenrechtenhof. Onlangs is een minister na een rechterlijke uitspraak moeten aftreden. Dat land moet kansen krijgen. Vlaanderen biedt dat land een samenwerking op het vlak van landbouw en volksgezondheid aan. Er wordt, gezien onze bevoegdheden, natuurlijk niet samengewerkt op het vlak van politie.

Op sommigen vlakken staat Zuid-Afrika volgens de minister zelfs verder dan wij. Hij denkt dan bijvoor-

beeld aan de positie van de vrouw in het beleid en de administratie. De toestand moet dus genuanceerd beoordeeld worden, al is deze inderdaad verre van ideaal. De minister stelt daarbij ook de vraag of het niet al te gemakkelijk is om van hieruit, op basis van onze normen, te oordelen. Zijns inziens heeft Zuid-Afrika grote problemen, maar het is een rechtsstaat, en dat is fundamenteel. Het hoort trouwens niet tot onze bevoegdheden om ons daarmee te bemoeien.

Mevrouw Demeulenaere had het over de gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking en de feedback daarover. De VVSG moet voor de communicatie met de gemeenten zorgen. De VVSG heeft daartoe een voltijds werknemer in dienst. De minister wijst er op dat het budget natuurlijk wel beperkt is. Als alle Vlaamse gemeenten een aanvraag zouden indienen, dan zou de Vlaamse overheid met een reuzegroot budgettair probleem zitten. Een aantal projecten zijn niet door de selectie van de administratie geraakt. De gehanteerde criteria heeft de minister al eerder opgesomd.

Er zijn ondertussen ook al nieuwe aanvragen ingediend. Daarover kan de minister echter nu nog geen uitsluitsel geven. Als de 308 Vlaamse gemeenten zich plotseling allemaal geroepen zouden voelen om daarin te participeren, zit hij, zoals hoger reeds gezegd, met een enorm budgettair probleem. De minister kan het decreet immers ook maar uitvoeren binnen de perken van het budget.

Wat Mozambique betreft, gaat het niet over een attaché maar over een expert van de VVOB die verdere werkzaamheden zal verrichten in het kader van het Agentschap voor Internationale Samenwerking. Er is dus geen sprake van bijkomende vertegenwoordiging.

Wat Tsunami 12-12 betreft, zijn een aantal gemeenten daar heel genereus op ingegaan. Bij het consortium kan worden nagaan welke bedragen de gemeenten hebben gestort. Heel wat gemeenten hebben ook zelf bijkomende initiatieven genomen. Er zijn in Vlaanderen 2.100 initiatieven genomen, dat zijn er gemiddeld 7 per gemeente.

De minister laat verder opmerken dat Vlaanderen dit jaar geen andere initiatieven meer kan ondersteunen, want het budget voor noodhulp is volledig uitgeput. Men is in 2005 gestart met een immens grote ramp, de tsunami en men is geëindigd met de ramp in Kashmir. Er is jammer genoeg altijd en overal

miserie. Vlaanderen beschikt dan ook niet over de nodige middelen om de transportkosten en dergelijke te betalen voor privé-initiatieven.

Wat de microkredieten betreft, moet het waarborgcomité nog worden opgericht. Er kan in andere landen worden nagevraagd wat de effecten van dergelijke systemen zijn. De gegevens die daarover nu al beschikbaar zijn, zal de minister laten verzamelen.

Wat het kaderdecreet Ontwikkelingssamenwerking betreft, bevestigt de minister dat er individuele gesprekken zijn geweest met mensen uit de ngo's. Binnenkort is de ontwerpakte van het kaderdecreet klaar. Het zal dan verder worden besproken, en aan de regering en aan het parlement worden voorgelegd.

Met betrekking tot de vraagtekens die door de heer Vrancken werden geplaatst bij de Vlaamse medewerking inzake aidsbestrijding in Vrijstaat, verklaart de minister de overtuiging te zijn toegedaan dat we daar volop moeten mee doorgaan. Ondanks uitspraken van officiële of semi-officiële instanties in Zuid-Afrika moeten we onze plicht doen om daar werk van te maken. De programma's met de verschillende provincies worden opgevolgd en gecontroleerd door de administratie Buitenlands Beleid. Als er al sprake is van overfinanciering, is dat zeker niet het geval voor de projecten waar Vlaanderen aan meewerkt. De nood is er ontzettend groot, niet alleen inzake medicatie en verzorging maar ook inzake preventie.

Wat de vraag over Mozambique betreft, heeft ook de minister een aantal signalen ontvangen vanuit het Vlaamse middenveld. Hij wil een heel bewuste concentratie rond onze werking daar. Het is de bedoeling een aantal medische hulpposten bij te creëren. Dat kan met artsen in opleiding, verplegers in opleiding of medisch personeel dat al opgeleid is. In het kader van de hulpactie voor de tsunamislachtoffers heeft men binnen de ziekenhuizen mensen opgeroepen die bereid zijn om daar voor een aantal maanden te gaan helpen. De respons was enorm. De minister wil dit kanaliseren, in samenwerking met onder meer Caritas. Bovendien wil hij een concentratie op de landen waar we nu al werkzaam zijn zoals bijvoorbeeld Mozambique. In Mozambique kan met 250.000 euro een bijkomende medische hulppost gecreëerd worden. Met één arts op 30.000 inwoners is de nood er ontzettend groot. De artsen en verplegers die daar naartoe zouden gaan, moeten hier wel worden vervangen.

Het systeem heeft dus zowel mogelijkheden als beperkingen. We kunnen, in samenspraak met Mozambique, een budget besteden aan weldoordachte bijkomende medische hulpposten. Die moeten dan volwaardig bemand zijn. De artsen moeten goed opgeleid zijn. Dan gaat het over artsen van het Tropisch Instituut of mensen van Artsen zonder Grenzen. Dat alles moet de minister nu nog verder vormgeven. Hij heeft daarover voldoende contacten gehad met de mensen in de sector om te weten dat dit realiseerbaar is.

De minister zal echter geen algemene oproep lanceren tot het oprichten van een Vlaams vrijwilligerskorps. Daarop zouden binnen de kortste keren immers honderden jonge mensen reageren, maar Vlaanderen zou daarmee totaal geen efficiënte bijdrage leveren. De Vlaamse overheid beschikt trouwens ook niet over de middelen om zoiets te doen. Federaal minister van Ontwikkelingssamenwerking De Decker werd – naar aanleiding van uitlatingen in die zin – geconfronteerd met de vraag wat er nu eigenlijk moest worden gedaan met die jonge en voluntaristisch ingestelde mensen. Welke expertise heeft iemand van 18 jaar, die net uit de humaniora komt, aan te bieden in het kader van de capaciteitsopbouw?

Bij zijn bezoek aan Mozambique heeft de minister wel gezien dat plaatselijke verplegers voluit meewerken in de ziekenhuizen en dispensaria. Vaak leren mensen al doende. Het is de bedoeling daar aan capaciteitsoverdracht te doen. Het is dus niet de bedoeling via een rollend systeem mensen ter plaatse te sturen voor zes maanden, die dan weer vertrekken zonder dat er capaciteitsoverdracht is. Vlaanderen zal de gekozen optie zorgvuldig en bedachtzaam uitbouwen. Van zodra we terzake concreter kunnen zijn, zal er hierover teruggekoppeld worden naar het parlement.

Hierop inpikkend brengt mevrouw *Miet Smet* te berde dat zij daarover nog maar deze ochtend toevallig een gesprek had. Ongeveer 800 mensen hebben geantwoord op de tsunami-oproep. Dan gaat het natuurlijk over verpleegkundigen en artsen waarvan het loon gedurende een bepaalde periode verder werd betaald door de ziekenhuizen. Blijkbaar wenst de minister dit systeem definitief te maken. Nochtans staan er zoveel gepensioneerde artsen klaar om iets te doen. Ze komen nergens aan de bak. Ex-Change wil dat niet. Bij Artsen Zonder Vakantie is er enkel sprake van bepaalde medische specialismen. Dan gaat het onder meer over dermatologen en chirurgen.

Nochtans willen die mensen onbezoldigd een aantal weken naar het buitenland gaan om hun kennis en vaardigheid ter beschikking te stellen, alleen de reis moet worden betaald. Er is echter geen enkel kanaal dat hen opvangt.

De minister beaamt dat hij terzake bijkomende mogelijkheden wil creëren. Er zijn diverse opties mogelijk. Artsen in opleiding komen in aanmerking. Maar ook mensen die met pensioen zijn, willen inderdaad graag helpen. Het is de bedoeling met dat gegeven iets te doen, maar dan wel op een zodanige manier dat dit alles degelijk wordt gekanaliseerd en er een structuur mee wordt opgebouwd. Zo zullen we concentrisch, dus op de eerste plaats vanuit Mozambique, iets kunnen doen aan de ontzaglijk grote medische nood in die Afrikaanse regio.

Er zijn inderdaad nog organisaties die terzake actief worden of daarover nadenken. De tsunami-actie heeft ook in die zin zeker iets op gang gebracht. De minister herhaalt terzake echter dat hij daar zeker geen paar honderd vrijwilligers wilde naartoe sturen zonder dat die konden worden ingepast in een structureel gegeven. Hij wil niet voor korte tijd mensen daarheen sturen, waarna er grote financiële problemen zijn. Bijstand moet duurzaam zijn. Vlaanderen kan middelen reserveren voor bijkomende medische hulpposten, maar niet ad infinitum. Wel kunnen we structureel doordachte maatregelen nemen om het geografisch gebied, waar ook de Denen actief zijn, te vergroten, zodat de nood daar beter kan worden gelenigd. Er wordt daaraan gewerkt. Heel binnenkort zullen we dat vorm geven. Het kabinet van de minister werkt daar hard aan. Als er ter zake nog suggesties zijn vanwege de commissieleden, zal de minister die graag meenemen.

Mevrouw *Sabine Poleyn* beaamt dat als er initiatieven genomen worden, die dan ook duurzaam moeten zijn. Er moet geprobeerd worden om structureel te werken.

Minister *Geert Bourgeois* bevestigt dat dat inderdaad de achterliggende idee is. Vlaanderen concentreert zich op Zuidelijk Afrika, en in deze dan nog heel in het bijzonder op Mozambique. Hij wil echter niet dat, als hij ergens een medische hulppost opzet, hij het daaropvolgende jaar moet melden dat het initiatief wordt stopgezet omdat er daar geen vrijwilligers meer zijn. Dit moet integendeel degelijk financieel worden onderbouwd, zodat die hulppost er blijft en zodat hij past binnen het geheel van de gezondheids-

werking. Zo kan er een combinatie gemaakt worden tussen vrijwilligerswerk van hier en structureel en blijvend werk.

Inzake de noodhulp preciseert de minister verder dat Vlaanderen geen noodhulp verstrekt aan landen, maar aan ngo's die ter plaatse gaan in bepaalde rampgebieden. Het structurele element daarin bestaat erin dat die organisaties dat dan verder volgen. Noodhulp dient in principe natuurlijk niet om een dorp te bouwen. Daarover kan dus in bepaalde gevallen worden gediscussieerd.

Er worden dienaangaande een aantal criteria opgesomd in de beleidsbrief. Daarmee volgt de minister trouwens een al bestaande beleidlijn. We hebben meer bepaald de federale criteria overgenomen. Noodhulp wordt gegeven aan ngo's die garanties bieden inzake organisatie en stabiliteit, en die transparant zijn.

Dat mag trouwens ook niet verward worden met het consortium Tsunami 12-12. Daar was er sprake van een solidariteitsactie. Als de Vlaamse overheid noodhulp geeft, wordt er maar uitbetaald als er aan een aantal voorwaarden is voldaan. De laatste schijf wordt slechts uitbetaald als er volledige openheid van zaken is gegeven. De ngo's in kwestie moeten daar dus een rapport over maken. Dat wordt gecontroleerd, en dan wordt die laatste schijf uitbetaald.

Als Vlaamse overheid hebben we weliswaar 500.000 euro betaald aan het consortium Tsunami 12-12. Dat geld werd echter betaald aan ngo's die onderworpen zijn aan de door de overheid opgelegde verplichtingen inzake transparantie, controle en oplevering. Het consortium heeft ook de nodige transparantie en openheid van boekhouding gegeven. Hierbij ging het dan echter niet over geld van de Vlaamse overheid.

De regionalisering van de ontwikkelingssamenwerking blijft vanzelfsprekend een belangrijk aandachtspunt. De minister kan daar jammer genoeg niet in zijn eentje over beslissen. Het is vooralsnog een federale aangelegenheid. Een aangelegenheid ook waarover men allerlei berichten leest, zowel vanwege de federale minister van Ontwikkelingssamenwerking als vanwege de federale minister van Buitenlandse Zaken. De Vlaamse Regering wil in elk geval dat de bijzondere wet wordt uitgevoerd. De minister zet daar dan ook alle middelen voor in, zowel politiek als institutioneel-juridisch. Daarvoor moet echter nog een bijkomende wet worden goedgekeurd.

In antwoord op de vraag van mevrouw Poleyn naar een omstandig cijferoverzicht van wat er dit jaar besteed is, stelt de minister dat hij dit over een paar weken samen met de informatie over de investeringskredieten zal bezorgen aan de commissie. Het jaar is dan voorbij, zodat een volledig overzicht zal kunnen gegeven worden. Dat zulks niet wordt opgenomen in de beleidsbrief is logisch, aangezien deze een hele tijd daarvoor wordt opgemaakt. Daarin wel cijfers opnemen, zou dus slechts een zeer onvolledig beeld opleveren.

Het klopt verder ook dat de beleidsbrief niet zo omvattend is als de beleidsnota. Ook dat is echter maar logisch, aangezien de beleidsnota een periode van vijf jaar bestrijkt. De principes die in de beleidsnota werden geschetst, blijven echter onverkort overeind in de beleidsbrief waarin het concreet over 2006 gaat.

Er werd ook gevraagd naar een evaluatie. Voor Exchange is die reeds gemaakt, en ze is in deze commissie ook reeds indirect besproken naar aanleiding van een hoorzitting met die organisatie. Daarnaast is ook de vraag naar een evaluatie van de budgetsteun aan Mozambique volgens de minister volkomen terecht.

Net daarom staat ook in de beleidsbrief vermeld dat de minister een akkoord heeft gesloten met het Deense agentschap voor ontwikkelingssamenwerking, DANIDA, dat daar op dezelfde manier werkt. Zij zullen alles monitoren op het terrein. Dit is een goed voorbeeld van internationale samenwerking waarbij één persoon week na week de zaak kan volgen. Daardoor kan Vlaanderen het zich veroorloven de evaluaties op iets langere termijn op te vragen, vanzelfsprekend mits de afspraak dat men ons dadelijk alarmeert wanneer er iets verkeerd mocht gaan. Het is een consortium van veel landen, en als al die landen onderling kunnen afspreken dat de zaak door enkele landen gemonitord wordt, dan wordt er heel wat geld uitgespaard. Wat ons vanzelfsprekend niet ontslaat van de plicht om een en ander diligent te blijven opvolgen.

De voorgangers van de minister hebben dienaangaande reeds de krijtlijnen getrokken, die ook voor noodhulp gelden. De Vlaamse Regering probeert altijd alles zo goed mogelijk te controleren en te evalueren en vraagt om verantwoording. Er kan daarbij altijd nog iets fout gaan, maar we geven zeker niet zomaar een blanco cheque.

De minister komt dan tot de vraag inzake de indirecte verhouding met de andere actoren. Vlaanderen werkt in wezen via het systeem van de directe samenwerking. Indirecte samenwerking zal echter ook in het kaderdecreet Ontwikkelingssamenwerking worden opgenomen. Momenteel is er gewoon geen geld om ngo's te financieren. De minister hoopt dat er in de toekomst meer middelen zullen zijn, en dan zullen ook zulke vormen van samenwerking mogelijk zijn.

De tabel met de correcte cijfers van de meerjarenbegroting zal, zoals gezegd, aan de commissie worden bezorgd. Het geld voor de mediaprijzen wordt aangerekend op het budget Ontwikkelingseducatie. De nieuwssite is een samenwerking tussen MO*-magazine en IPS.

De lokale besturen hebben diverse methodes, soms heel direct met hulpverleners ter plaatse, soms in samenwerking met een missionaris, en soms met allerhande ngo's. Om in aanmerking te komen voor een convenant en de subsidies moeten ze beantwoorden aan de normen van het Vlaamse decreet terzake.

Het derde partnerland in de regio Zuidelijk Afrika willen we geselecteerd hebben vanaf 2007. Het budget stijgt tegen dan structureel met 3 miljoen euro. Ter vergelijking: voor Zuid-Afrika is het 4,5 miljoen euro en voor Mozambique 5 miljoen euro. Dat laat toe een voldoende vorm van samenwerking te ontwikkelen, die daarna kan groeien naarmate het budget stijgt.

Het kader voor noodhulp lag al vast. De criteria staan, zoals gezegd, in de beleidsbrief. De laatste schijf wordt pas na verantwoording uitbetaald. We mogen dit, zoals ook hoger reeds gezegd, niet verwarren met de grote solidariteitsacties, die de minister nu bijvoorbeeld ook probeert te initiëren voor Kasjmir. Die vallen buiten de centen die de overheid zelf vrijmaakt.

De helpdesknota van de administratie is klaar, maar moet nog doorgenomen worden. De minister zegt terzake toe in dialoog te zullen treden om dit verder uit te werken.

De vraag die mevrouw Poleyn terzake nog stelde over de flexibele structuur, waarvan gewag gemaakt wordt op pagina 12 van de beleidsbrief, kan de minister niet meteen beantwoorden. De context zal hier wel zeer belangrijk zijn, tenzij het hier om niet meer dan een banale tekstfout gaat. We zullen geen structuur uit-

werken, maar ons flexibel opstellen. Dit is dus wellicht een lapsus.

In antwoord op de vraag van de heer Tavernier over het maatschappelijk verantwoord ondernemen, bevestigt de minister dat er inderdaad kritiek is op het initiatief van de Duitse minister van Ontwikkelingssamenwerking. Het gaat om een onderscheid in activiteit. De naam zou niet gebruikt mogen worden. Er valt volgens minister Bourgeois inderdaad wel iets voor te zeggen dat het begrip fair trade heel specifiek is en dus niet zomaar overgenomen mag worden. Maar hij betwijfelt of de benaming juridisch beschermd is. Ten algemenen titel kan hij echter zeer wel begrijpen dat er hierover enige wrevel is ontstaan. In zijn beleidsbrief staat in elk geval dat het complementair is aan, niet dat het hetzelfde is. Het doel verschilt. Er kan eventueel contact worden opgenomen met de nieuwe Duitse minister van Ontwikkelingssamenwerking om over de benaming te praten.

De minister beaamt verder dat ook de 'schone kleren'-campagne vermeld had kunnen worden. Dit zit echter wel degelijk vervat in het begrip ethisch ondernemen. De bedrijven worden er alsmaar meer op aangesproken en internationaal worden steeds meer zaken gedetecteerd: kinderarbeid, werken in mensonwaardige omstandigheden, werken op een manier die verwoestend is voor het leefmilieu. Grote bedrijven en multinationals worden heel vaak gedwongen om zich aan te passen door acties op het terrein en door de publieke opinie.

Inzake de zogenaamde 'vierde pijler' laat de minister opmerken dat er reeds tal van andere initiatieven zijn. In de beleidsbrief staat dat in 2006 zal onderzocht worden wat er allemaal bestaat. Er zal geprobeerd worden om alles in kaart te brengen en er zal onderzocht worden of we terzake een beleid kunnen en moeten ontwikkelen. Dat is reeds het geval in andere landen. De minister kan hic et nunc echter nog niet zeggen hoe het eventuele beleid eruit zou kunnen zien, aangezien eerst alles nog in kaart moet gebracht worden.

De draagwijdte van de coherentietoets werd door mevrouw Poleyn juist ingeschat. Het is de bedoeling om vanuit het kaderdecreet de mogelijkheid te creëren om het beleid van de regering coherent te maken. Het is immers niet de bedoeling dat via ontwikkelingssamenwerking een beleid wordt gevoerd dat dan via een ander beleidsdomein volledig teniet wordt gedaan.

De VVOB staat op een algemene post en krijgt dus geen individuele betoelaging, maar voor 2006 gaat het over ongeveer 450.000 euro.

3. Indicatieve stemmingen

3.1 Indicatieve stemmingen over de decreetsbepalingen

Artikel 14 (programma 12.20)

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt dit artikel aangenomen met acht stemmen bij vier onthoudingen.

Artikel 32

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt dit artikel eveneens aangenomen met acht stemmen bij vier onthoudingen.

Artikel 127

Ter indicatieve stemming gelegd wordt ook dit artikel aangenomen met acht stemmen bij vier onthoudingen.

3.2 Indicatieve stemmingen over de begrotingstabel

AFDELING I

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt het programma 12.20 'Ontwikkelingssamenwerking' aangenomen met acht stemmen bij vier onthoudingen.

AFDELING III

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt tenslotte ook de begroting van de DAB Waarborgfonds Microfinanciering aangenomen met acht stemmen bij vier onthoudingen.

De verslaggevers,

De voorzitter,

Stern
DEMEULENAERE

Karim
VAN OVERMEIRE

Johan VERSTREKEN

Anne Marie HOEBEKE
